

*Item sermo in xl. de psalmo
Qui habuit i. ad i*

Considero laborem
vrm frs nō sine
multo miseratione
affectu. Que
ro cōsolacionē q̄
exhibē possim. i. corporalis occur
rit. q̄ ea nō pdest quicq̄m. ma
gis i. obesse plimū potest. Si
quidē modica sementis dectio
nō modicū messis ē detrimentū.
i. si penitēcia v̄ra minuat mi
seratione crudeli. paulatī gem
mis corona v̄ra p̄uatur. Quid
tamen agim. Vbi p̄phē farinu
la. Si quidē mors in olla est.
i. mortificamini tota die i. e
iunys iulhis. i. laboribz frequē
ter. i. in vigilijs sup̄ modū. pre
ter ea q̄ in iulhis sūt. stricio
cordū i. multitudo temptatio
nū. Mortificamini. q̄ p̄p̄ eū q̄
mortuus ē p̄ vobis. Qd si ha
būdat t̄bulacio v̄ra. p̄cor habū
dabit cōsolacio v̄ra p̄cū. ut in
eo delectet aīa que in alijs
renuit cōsolari. Apud ip̄m
namq̄ ip̄a quoq̄ t̄bulacio.
magna quedā cōsolacio pote

131. a
133

rit inueniri. Nonne cū certū
est sup̄ vires humanas vltra
naturā cont̄. cōsuetudinē esse
q̄ sustinetis. Alius q̄ portat ista.
ille sine dubio q̄ portat oīa ver
bo v̄tutis sue. Nonne ex hoc iā
suo ip̄ius gladio iūctus p̄unt.
i. magnitudo t̄bulacionis de q̄
temptare solebat. ip̄a magis
temptaciones exsuperat. tamq̄
cristillū diuine p̄sencie argumē
tū. Quid cū timendū nobis. si
adest qui portat omīa. Dñs de
fensor vite mee. aq̄ trepidato.
Nam i. t̄bulando in medio v̄bū.
n̄ t̄ucto mala q̄m tu menī es.
Quid est hoc qd totam mole
tre sustinet. i. v̄mūlus orbis
cui iūctur. Nam si est aliqd
qd sustineat ceta. ip̄m a quo
sustinetur. Non i. uenitur nisi
v̄bum v̄tutis omīa portans.
Verbo cū dñi celi firmati sūt.
i. spū oris ei' omīs v̄tutis cor.
P̄terea ut sit vobis in verbo
dñi cōsolacio. maxime hys diebz
quibz sicut omīno dignū est
aliquatenū maior ē labor n̄.
ut confido nō erit inutile ita
re vobiscū de sc̄pturis sc̄is. qd

et vñm aliqui rogauerunt. Unde
eligendus ē nobis psalmus iste.
de quo tempōnis occasione ī
inicijs assumpsit. ut inde cōfrā
gant arma maligni. unde sibi
vlsurpare p̄sūpsit. **P**terea no
lo vos ignorare fr̄s. qm̄ mani
feste sūt imitatores ī inia. q̄
cūq; de sc̄pturis sc̄is aliqd nō
sc̄e vlsurpant. et detinent vitatē
dei in mendacio. sicut solent qūq;
nō nulli. **C**auete h̄ dilāssimū. q̄a
profr̄ dyabolici ē. et de parte cuius
se esse probant qui id faciūt. in
suā ipsoꝝ p̄uiciē. salutaria sc̄pta
pueritē molientes. **S**ed nō in plus
ī moror. sufficit credo breuiter ten
gisse. Jam de ipso quē elegim̄ psal
mo. aliq̄ prestante dño differere.
et explanare tēptem. **De p̄mo vñu**

Qui habitat ī adiutorio al
tissimi ī p̄tētiōe dei celi dñi.
Quod sic diuinū ī habita
tor adiutorij. p̄ nō inhabitantes
illud meli⁹ agnoscit potest. **T**ria
siquidē eoz repies genera. vñū
nō spāciū. aliud de spāciū. cer
tū frustra spāciū. **R**eq; cū ha
bitat ī adiutorio dei. q̄ nō posuit
deū adiutorē suū. h̄ cōfidit in

virtute sua. et ī multitudine di
uitiarū suarū. **S**urdus nāq; est
ad p̄phe vocē dicentis. **E**uerit
dñm dñm in ueniri p̄r. in vocē
te eū dñm p̄pe est. et sola temp
lia querens. emulatur ī ma
lignantib; pacē pectoz videt.
et elongat⁹ ab adiutorio dei.
qd̄ sibi ad hęc necessariū esse
nō reputat. **S**ed quid nobis
de his q̄ foris sūt iudicare.
Timeo fr̄s ne forte sit etiā
in nobis q̄ nō habitet ī adiu
torio altissimi. h̄ cōfidat in
virtute sua. et ī multitudine diui
tiarū suarū. **F**orte cū feruorē
habet quis. potius in vigilijs
in ieiunijs. in labore. et ceteris
hui⁹ modi. aut etiā multoz
ut sibi videt⁹ diuitias meri
toꝝ longo tempore acquisit.
et in hys cōfidens remissior
est in timore dei. facile iam
ad ociositates et inuositates
p̄uiciosa quadā securitate
declinat. inuincit. detra
hit. diiudicat. **Q**ui si p̄fec
to habitaret in adiutorio dei.
attenderet utiq; sibi. et time
ret offendere quē sibi cognos
ceret

Verte foliū.

tem oratio pendeat. q̄ habit
in p̄tione dei celi amabit.
Dicit dñs susceptor n̄s es.
Et qd̄ dicit. p̄tione dei ce
li amora. ex p̄lino p̄cedentis
partis. q̄ habitat i adiutorio. a.
Aut magis addē videat. ut
nō solū in adiutorio ad opau
dū bonū. s̄ p̄tione quoq;
adhiberandū a malo doceat
esse querendā. Ac vō diligēt
attende qd̄ in p̄tione dicit.
nō imp̄tencia. Angl̄s in p̄sen
na ei exultat. ego v̄tina in
p̄tione sum securus. Dei celi in
q̄. Aliq; cū ubiq; esse nō du
bitet. sic tam̄ in celo est. ut
ad ei p̄paracionē nē esse vi
deat in tris. Propt̄ qd̄ oran
tes dicunt. p̄r n̄r qui es i cel.
Sicut. n. anima quoq; cū in
toto sit corpe. excellētia tam̄
i singulari est in capite ubi
sūt om̄s sensus. nā in ceteris oib;
membris vni vix exerceat. so
lū sal̄ tactū. vnde quātū ad
cū modū q̄ in capite ē. cetera
mēbra videt. quodānō nō tā
inhabitāe qm̄ rege. ita si p̄
sentia illā cogitent. q̄ b̄ti an

gli p̄funt. videri possunt. vix
aliquā dei p̄tione i nomē ha
bere. Felix tam̄ q̄a q̄ v̄l hanc
p̄tione meret. Dicit cū dñs
susceptor n̄s estu. Verū iam
quidē sermoni alii referent.

Qui ha *De v̄ v̄l S. mo. d.*
bitat i adiutorio altissi
aut ip̄sa. Dicit dñs sus.
n̄s et tu i r̄fugiū meū d̄s n̄s
sperabo meū. Dicit in gr̄arū
actione c̄stens dñs i m̄ie ei. su
p̄ duplici adiutorio ei. Om̄s. n.
q̄ ad huc i adiutorio habitat nō
i regno frequent opus habet fu
gē. i m̄dū cadit. Fuge inq̄m dñ
in hoc corpe sum. a facie temp
tacionis p̄sequētis oportet. Et
si m̄ie celerit fugim. aliq̄m ut
assolet impellimur i cūtimur.
s̄ dñs suscipit nos. Ip̄se itaq; i
fugiū ē. ut veniente cū stereo
rib; kōū. pigroz lapidatorum
impigri fugiant. i evadē possi
mus sedam nimis lapidacionē.
ip̄e quoq; susceptor ē. ut etiā
cū ceciderint nō collidant. qm̄
ip̄e supponit manū suā. Cū q̄
temptacionis impetū sentimus
i cogitacione. statim fugiant ad

ipm. et humilit' postulem' auxiliū.
Nō si forte p̄occupauerit nos. ut
sit aliqui cū tardius qm̄ oportet
at ad eū cōfugim'. solliciti sim'
ut man' dñi suscipiat nos. **D**ēs
cū aliqui cadē necesse est dū in
h' scōo detinent'. s; alij collidunt'.
alij nō. q̄a dñs supponit manū
suam. **S**; quom̄ eos discernere
poterim'. ut segregem' iuxta
dñi exemplū agnos ab hecīs?
iustos ab iniustis. **N**am iust'
sep̄ies cadit in die. **V**erū h' int'
est. iuxta eorū casus qd̄ iustus sus-
cipit' a dño. idēq; resurgit for-
tior: iniustus aut' cū ceciderit. n̄
adiacet ut resurgat uno v̄ aut
i pudorē norū. aut impudenciā
cadit. **A**ut enī exultat qd̄ fecit.
et hic est pudor adducens p̄cā:
aut sit ei frons increp̄tis: et iā
nec deū timet n̄ hominē reue-
ret'. p̄dicatq; p̄cā suā ut sodo-
ma. **I**ustus v̄ sup magnū dñm ca-
dit: et m̄ro quodam mō etiā ipm̄
ei p̄cā in iusticiā coopat'. **S**u-
mus enī: qm̄ diligentib; diligē-
tū oīa coopant' in bonū. **N**onne
coopat' nobis ille casus in bonū:
unde et humiliores et cauciores effi-

mur. **N**ōne dñs cadentē illū
suscipit. q̄ ab humilitate susci-
pit. **I**mpulsus eiusus sum
ait p̄pha: s; nichil p̄fecit qm̄
pulsit me. qm̄ dñs suscepit
me. **S**ic g' dicit dño fidelis
aīa: susceptor m̄s es tu. **P**os-
sūt oīa dicē creator m̄s es tu:
possūt et animalia dicē pas-
tor m̄s es tu. possūt om̄s ho-
mīes dicē redemptor m̄s es tu.
at v̄ susceptor m̄s es tu. is
tū dicere potest q̄ habitat i
adiutorio alacri. **V**nde et ad-
didit. deus m̄s. **S**ur nō deus
m̄s. **N**ā in creatōe. in redemp-
tione. ceterisq; vniuersib; bñ-
ficijs ē deus omnium: s; in tēp-
tationib; tamq; p̄pū cū ha-
bent singli elector. **S**ic enī
patus ē et cadentē suscipere.
et eripe fugientē. ut videri
possit relictis om̄ib; alijs
ei soli opam dare. **P**ropte-
rea expedit om̄i aīe deū sep̄
attendere. tāq; p̄pū nō
in adiutorē: s; etiā semp in
spectorē. **N**ū enī negligens
potest fieri: q̄ in tuentem se
deū nūq; delinuit intueri.

Verte foliū.

ceret ad huc tam necessariū
esse. **T**anto siquidē amplius
timere deū. et magis sollicit⁹
esse debuerat. quāto maiora
ei munera iam pcepit. **R**ec⁹
enī que habemus ab eo serua
re aut tenere possunt sine eo.
Sūt vero qd nō sine dolore
loquim⁹ aut vident⁹. sūt aliq
qui ī consilioris initio satis
timorati et solliciti sūt. donec
iniciū aliqd consilioris ac
reperint. et tū multo magis de
siderare debuerant iuxta illud.
qui edūt me ad huc esurient.
iniciū sic agere ac si dicāt.
Et qd ei seruam⁹ vltra. qm
iam habem⁹ qd daturus est.
Nō scires quā parū est qd
habet. et hī ipm quā cito per
dis. si nō seruauerit ille qui
dedit. **H**ec duo enī sūt que
valde sollicitos et subiectos dō
nos redde possūt. ut nō sumus
de his qui ppter ea nō habitāt
ī adiutorio altissimi. qā nō
reputāt illud sibi necessariū
esse. et hī sūt qui nō spant ī
dño. **S**ūt aut aliq qd et despe
rant. hī sūt qd considerantes in

beallitate ppam. deficiūt. et obru
iunt⁹ a pusillanimitate spc. ha
bitantes in carne sua. et ita in
firmitate ppam semp intenti. v
oīa que patiunt⁹ cursim enu
merare pati sūt. **O**bi enī inten
deris in gemū valet. **I**n adiutori
o aut dei nō habitant. necq no
uerūt illud. qd nec assurgere
valeant. ut aliqn cogitent illud.
Sūt aliq qui spant quidē in
dño s; frustra. qd sic blandiūt⁹
sibi ipsis de mīa ei. ut apertis
suis nō emendent. **V**ana est
oīmo spes ista. et hī cōfundit. eo
qd caritas desit. **C**ont⁹ hos pphā.
Maledict⁹ inquit qd peccat in spe.
Et alē. **S**uplacenti et dño sup ti
mētes enī. et ī eis qd spant sup
mīa ei. **D**icturus qui spant
signant⁹ pmissit sup timētes enī.
Frustra siquidē spant. qd contēp
tu suo grām a se repellit. et spe
suā proelus enacuat. **N**ull⁹ qd
horū tū habitat ī adiutorio alt⁹.
Prim⁹ enī habitat ī meīs
suis. sedēs in penis. et ius ī via
is. **I**n mīda habuerūt itq. aux
ia sedē. multa et pīdola pmi.
Quid enī stulti. qd habitare

in domo vix adhuc i choata.
Consumasse te putas. At nūc
summanit homo tūc incipit.
Denique ruinosa est oīo hec
habitatio: et q̄ sustentari mag
opus habeat et fulari qm̄ in
habitari. **N**onne vita presens
fragilis est: et incerta. **S**imile
esse necesse ē q̄quid fundatur
in q̄a. **Q**uis enī sup fragile
fundamentū stabile credat
edificiū. **P**iculosa ḡ habita
tio eorū qui in meritis suis
spant: piculosa. q̄a ruinosa.
Eorū vō qui cōsiderant de p̄e
infirmutatis de sp̄atione dei
cūte: habitationē auria: et
eos in tormētis dixim̄ habi
tare. **Q**uā diu enī et penas
sustinēt in quib; nocte et die
sterūtur: et eis quoq; q̄s non
dū sentiūt amplē cruciant.
vt nō sufficiat dici malicia
sua: s̄ opprimūt. **H**is quoq; q̄
torasse nūq̄m expient que
tormēta: q̄s in firmis i cola
bilior potest excogitari. p̄ter
tū q̄a et tanto labore p̄mūt:
et celestis panis nō sustentat
edulio. **H**ij sūt q̄ in adiutorio

alter nō habitant q̄a despe
rant. **P**iores autē idcirco
nō querūt: q̄a nequaquā si
bi illud necessariū sentiūt.
Extrēmū v̄ p̄ea longe sūt
q̄d eo modo querant auxi
liū dei: quo obtinere non
possūt. **S**oli enī in adiuto
rio altissī habitāt. q̄ id so
lū obtinere desiderant: id
solū amittere trepidāt. **S**e
dulo t̄a illō et sollicita co
gitatione v̄santes: que est
vniq; pietas cultus dei. **S**e
atque plane q̄ sic habitāt
i adiutorio altissī: q̄a i p̄e
tione dei celi amozabit. **E**d
enī nocte poterit eorū q̄ sub
celo sūt: que deus celi p̄e
gere et cōseruare voluerit.
Porro sub celo sūt acce
potestates: sub celo p̄sens
scdm̄ neq̄m: et caro adūsus
sp̄m̄ cōcupiscē. **O**ptime
ḡ dictū est i p̄techiōe dei te
li amozabit: vt nichil eorū
que sub celo sūt timere
possit: quia q̄s p̄techiōe ei
habere incernit. **S**ine in
dictū sit vt adūsū sequen

Aut quomodo non quia ipse illi
habere videtur. qui sic cum super
se videtur intentum. ut omnia inte
riora ei et exteriora omnia omni ho
ra considerare non cesserit. omnesque
non solum actus. sed et ipsos subti
lissimos anime motus perscrutetur
atque diuidit. Hic ergo non in
merito dicere potest. deus meus
spatio eum. Et attende quod non dix
erit spatio. aut spero. sed spatio.
Hoc inquit est votum meum. hoc pro
positum meum. huius intentio cordis
mei. Reposita est huius spes mea
in sinu meo. et in hac pseudeu
bo. Sperabo in eum. nec despera
bo. non frustra sperabo. quia ma
ledictus qui peccat in spe. et iudic
l'mur qui peccat in despera
tione. sed non esse volo de hiis qui non
sperant in domino. Sperabo inquit
meum. Sed iam dicite vobis quod
fructu. quia mercede quo
lucro. Cum ipse liberavit me
de laqueo venantium et a verbo as
pero. Sane laqueum hunc et huius
verbum in die alterum et sermo
nem si placet alterum differam.
Deus meus **De in usu Sin.**
spatio in eum. quoniam ipse libe

rauit me de laqueo venantium.
et a verbo aspero. Ergo utique fratres
in huius verbo magna mei ipse pietate
compungor. et valde misereor anime
mee. Ipse liberavit me de laqueo
venantium. Ergo ne bestie sumus
nos. Bestie prius. Homo cum in
honore esset non intellexit. Spatio
et inmensum in sapientibus. Bestie propter
to sunt homines. oues errantes
non habentes pastorem. Quid super
bis o homo. quod te sciolus iactas. Vi
de quia bestia es. cum venande
laquei preparantur. Sed qui sunt ve
natores isti. Venatores utique
pestissimi et nequissimi. callidissimi
et crudelissimi. Ipsi venatores qui
cornu non sonant ut non audiant.
sed sagittent in oculis in macula
tum. sunt rectores tenebrarum harum
astutissimi. vicia et nequitia
dyabolice fraudis. ita ut sicut
est ante venatorem bestia sic ad
eorum spatioem sit quilibet astu
tissimus hominum. preter eos dum tax
at qui cum apostolo non ignorant cogita
tiones eorum quibus iudei sapientia
datum est fraudes deprehendere ma
lignorum. Obsecro vos nonelle
plantaciones dei. quod non dum exern

tatos habens sensus ad discere
nomen boni et mali: nolite seq
uoribus vestri iudicium. nolite ha
berere in sensu vestro: ne vos
tamquam rudes ad huc versus ille
venator decipiat. Nam siluest
ribus illis et omnino bestialibus
bestiis. seculares homines lo
quor. aptos satis expandit
laqueos: ut pote quis facile
capientes esse non dubitat. Vo
bis autem qui tamquam prudentiores
cerui serpentes uteris. et deside
ratis ad fontem vivum subalio
res occultat laqueos: et callidior
is fraudis sue argumeta con
quirat. Unde obsecro vos hu
milium subpotenti dei
manu pastorem vestri: et acquies
cite coram consiliis qui melius novit
venatoris illius versutias. edom
dumurno longi temporis exer
cicio et crebris experimentis
tam in se quam in multis. Sc
ite quia venatores et bestias
novimus: quis nam sit laqueus iste
querendum est. Nolo ergo adven
nire ex me: nec dubium aliquid
tradere vobis. Ostendat vo
bis apostolus laqueum istum: ipse enim

venatorum illorum non ignorat
cogitationes. Dic nobis in
quam beate **paulus** quis sit laqueus
iste dyaboli: a quo se li
beratam fidelis anima gratula
tur. Qui volunt inquit diu
tes fieri in hoc seculo: incidunt
in temptationes et in laqueum dya
boli. Ergo ne laqueus dya
bli diuitie sunt huius seculi. Huius
quam paucos invenimus qui ab his
laqueo liberari exultent:
quam multos qui dolent quod pa
rum sibi videtur incrementi: et ad
huc quantum possunt. ipsi se invol
vere et incurrere laborant. Vos
qui reliquistis omnia et secuti es
tis non habent ubi caput su
um reclinaret. filium hominis:
exultate et dicite. quam ipse
liberavit me de laqueo ve
natorum. Confitemini illi
toto corde. tota anima. tota vi
tute: et ex ipsis medullis me
dis gratias agite ei dicentes.
Et in ipse liberavit me de laqueo.
Et ut noveritis quam mag
num sit beneficium hoc. et sciatis
quod a deo donata sunt vobis:
audite quod sequitur. Et a

vbo aspero. **O** homo vlt magis
 bestia? laqueū nō timebas?
 Time vlt malleū. **A**vbo magis
 aspero. Qd est h vbu aspe
 ri? n illud i facibilis gehē
 ne. affer. affer. pante. dilata.
 ato i effice. velocit spolia de
 trahere. Qd est h verbū aspe
 ri? n tollat ipius ne vide
 at glam dei. Quom exul
 tant venatores capta bestia?
 et clamāt tolle. tolle i fuge
 verubz. miser primis. i male
 bulliennibz i pone leberibz.
 Verbū aspiū fuit qd pculit
 dñs. dom exasperans pplis in
 teoz. Tolle tolle. cūfuge eū
 Qm horrible vbu. qm aspe
 riū. qm crudele. Vere dentes
 eoz arma i sagitte. i lingua
 eoz gladius acut. **H**oc ver
 bū aspiū tu sustinisti dñe. Cur.
 si ut nos literares vbo aspo.
 Sit iam tue pietatis ut susti
 neam nos. qd dignatus es
 sustinere p nobis. **R**espondet
 homines sciares. nū eis suade
 mus agere penitentia. i di
 cit durus est hic sermo. **N**ep
 h est qd in ewangelio legitur

Loquebat dñs de penitētia ipa.
 h in figura. tñqz hys quibz non
 erat datū nosse mysteriū regni
 dei. Cūqz audiret dicentē n mā
 ducaveritis carnē filij hominis
 i biberitis ei sanguē. dixerunt
 durus ē hic sermo. i abierūt re
 trofū. **Q**d aut ē māducare ei
 carnē i biberere sanguē. n comu
 nicare passionibz ei. i eam iusa
 ctione unitari qm gessit in car
 ne. **V**ide i h designat illibatū
 illud sacramentū altaris. vbi do
 minicū corpus accipim. ut si
 cut videt illa panis forma i nos
 intrare. sic nōverim p ea qm
 intus habuit iusticiā. qm i
 trare in nos ad habitandū in
 p fide in cordibz nris. **A**ū eū ius
 ticia i gredit. ille i gredit q fact
 est a deo patre iusticia. **S**ed qui
 manet in ea. i deo manet i deo
 i eo. **S**i tū adhuc dicūt nobis
 multi. durus ē hic sermo. **S**igo
 ne durū ē momē taneū h i le
 ue tbulatiōis. qd sup modū in
 sublimitate etnū pond gle ope
 rat in nobis. **D**urū ē brevisitio
 i novissimū labore cruciat. illos
 i tormēta rēdunere. q nullus ter

minus finiat. nullus animi' sus-
ficiat cogitare. **D**urū vobis vide-
tur. cū dicit' agite penitentiā. Er-
ratis: & audituri estis aliqui vbu'
asperū. sermonē durū: audicionē
malā. **I**te maledicti i ignē etnū.
Ita dico vobis h' timeate. hoc du-
rū reputate: & i venietis qā iugū
dñi suave est & on' ei' leue. Si in
se ipso suave illud credere n' dū po-
testis. v' h' nō ignoratis qm hui'
cōpacione suauissimū ē. Vos at'
fratres mei. q' diuicias hui' scilicet
penit' reliquistis. vos pennati
an' quorū oculos frustra iacet re-
te: qd' timeatis a vbo aspero: qm
iam liberati estis a laqueo. **F**elix
tu p' dithyram p' quo psalmi quidā
in scriptis sūt: qui cōsulisti laqueū.
vt omnino loge fieres a vbo aspe-
ro. **Q**uibus etiā dicit'. ite maledic-
ti i ignē etnū. esuriri i' dedistis
mī māducare: quibus i' qm dicit'.
n' hys q' subam hui' mūdi habu-
ere. **N**ūq' nō valde exhilaran-
tur ad vbu' h' corda v'ra: & spūa
li iocūditate replent'. **N**ūmquid
nō p'ciosiorē ducatis paupertatē
v'ram thesauris scilicet. **S**i quidem
ipā q' liberat vos a vbo aspero.

Quoniam nāq' a vobis erigat
deus: qd' p' ipi' amore relin-
tū ē. **I**st' tū hoc etiā facitis: & de
labore manūū v'rarū p'p' ali-
tur & vestit' vt nichil desit.
Agite g' grās. & exultate & di-
cite: qm ipse liberauit me de la-
queo venāciū. & a vbo aspero.
Exultate in qm: & ad huc in-
terim cū tremore. **V**eros vos
esse volo: & nō dū securos.
Naudentes i spū scō: & tū p'p'
uentes ad huc & cauentes a
retiduo. **N**ed' etiā vlt' vobis
pauendū ē. **V**nu' vtrūq' idq'
grauissimū peccatū uidet' per
tam apostasie. **B**ene em' scim'
ē vt pennas accipiens sicut
colūbe: & volarens ad requietē
tendū. **N**am i' ira nō erit re-
quies. & labor & dolor & afflic-
tio sp'it'. **N**ed' g' timendū ē sic
volanti: n' ne forte cadauer
aut simile aliquid intra vi-
deat: cui' desiderio tractus vi-
deatur a venatoribz illis p'f-
simis. & p'paratis laqueis ca-
piat'. & sicut nouissima ei' p'p'
ora p'oribz. **H**oc inq'm omnino
timendū ē. ne q's aut corde so-

Verte foliū.

Expe in seq. folio.

post 2 folia hac penencia sunt

psalms in alio psalms. **P**rimo
abscondit me in tabernaculo suo in
die malis id est domini ad hunc diem
malis sunt. et in terra aliena
sumus quod data est in manu impij
in qua non est regnum pa-
cis. nam si regnat. quod est quod
orantes dicimus. adveniat
at regnum tuum. **N**ecessario est
abscondere interim si quod ha-
bent boni. quoniam thesaurum
regni celorum qui in venit
homo abscondit. **P**ropter quod et
corporaliter in claustris et in
silvis abscondimus. vitare si
vultis quatenus in hac abscon-
sione luxuriam. credo nullum
hic esse quod si quartam partem
eorum qui faciunt. in seculo actum
advenit ut scis. reputaret
ut angelus. nunc autem coctidit
et tamquam negligens arguit
et increpatur. **P**arum ne si
luxuriam duntaxat quod non repen-
tatum sancti antequam sitis.
An non timeatis ne forte hic
vili mercede percipiat in fu-
turo mercede non habeatis.
Necessaria est hoc abscon-

136.
138
no

sio. non solum ante oculos aliorum
sed etiam multo magis ante te in-
ter. **H**oc enim habet illa divina
sententia. Tu feceritis omnia quae
praecipuit. dicite servi ipsius
sumus. quod debui. facite servum.
De enim nobis si non fecissemus.
et hoc est vix magna virtus
et summa securitas. quoniam et pie vi-
vis et tamen plus attendis quae te
sunt tibi. quoniam quae optinuisti
videris oblitus quae retro sunt. et
exercentes te in anteriora. **H**ec
est absconditio quoniam sub scapulis
domini prestari dicebam. **Q**ualis
forsitan fuit obumbratio illa
quae dante facta est a spiritu sancto. ad
telandum videlicet tam in sapientem
subtile sacramentum. **D**e premonitione
igitur iste psalmus ait. obumbrat
tu super caput meum in die belli.
Sicut enim videns venientem
tempus meum expandit a-
las suas ut pulli subeant
et habeant tutum refugium. sic
nobis parata est quodammodo dila-
tatio summi certaminis et summa illa
ineffabilis pietas dei. unde et super
dixit quoniam refugium meum es tu.
Jam est sub ypsi quoniam scapula

Sermo
549.

et umbraculum salubre et p[ro]p[ri]o
ne habemus. Sicut enim sol iste
corporeus licet bonus sit et valde
necessarius: tamen et fervor ei si te-
perat non fuerit infirmocapiti
et splendor infirmis oculis nocet:
non est solis culpa sed infirmita-
tis. sic etiam sol iusticie est. Unde
et dicit. Non soli nimium iustus esse.
non quod iusticia bona non sit. sed quod
dum ad huc infirmum sum oportet
ip[s]am nobis bonam gratiam tempera-
ri. ne forte elacionis aut indilata-
tionis vicium incurrant. Quid. n.
est quod incessanter orant et supplica-
tes non possunt ad ea quae deside-
rant habundantiam gratie pervenire.
Putatis quia avarus aut iops
factus est deus: impotens aut
mercedabilis. Absit hoc propterea
absit. sed ipse cognovit signum
nostrum: et scapulum suum obumbrat
nobis. Non tamen propterea a peti-
tione cessandum est. quia et si dat non
ad sanietatem: dat ad sustentationem:
et si cavet nobis a fervore
nimio. tamen fovet nos tanquam
matris calore suo. Hoc est enim
quartum quod dicitur scapulum ei
nobis prestari: ut tanquam pulli in

calore matris corporis fouea-
mur. ne foris vagantes in-
viam. refrigerante munere
caritate quam non diffundit in
nobis nisi per spiritum sanctum qui dat nobis.
Sub his ergo pennis ei tenemur
sperabis ut videlicet de exhi-
bitione presentium munerum.
firma sit expectatio futurorum.
Sicuti autem dicitur De v[er]bo
dabit te veritas ei.
Vigilate et orate
ut non intrens in temptationem.
Et quis si dixerit satis. et tem-
pus satis. Dum enim est v[er]bum
istud. in stante iam passione
sua. Et attendite quoniam ipse
quidem erat passurus et non
discipuli: non tamen prope dicebat
orandum. sed pro illis. Unde ad
petrum ait. Ecce sathanas
expetivit vos ut tribueret
sibi ecclesiam: ego autem rogaui pro
ut non deficiat tua. et tu aliqui-
dum. et firma fides tuos. Sum-
mum illis oportebat numerum
passione duci: quantum nobis
in mendum est fides in passione
nostra. Vigilate proinde et ora-
te ut non intrens in temptationem

fides

non
Vere folium

lo. aut etiā corpe ad vomitū
revertat. Legim' em̄ de filiis
isrl. qā corde redierūt ī egyptū
Nam corpore reitū. clausū p'
cor talos mare rubrū phile
bat. Hoc ē qd̄ vehement' sin
gulis quibzq; timendū est.
ut qū forte eant' deū offen
dant ut manifeste abiciant'
et emant' ab eo. aut si pu
dor neget apostasiā corporis.
tepor' ip̄e paulatī ingerat a
postasiā cordis. ut videlicet in
habitu religionis cor scdare
gerant. et quicqd̄ scdatis cōso
lationis invenire potuerunt
amplectant'. Neq; em̄ sum'
nos aplo sanctiores. qū ve
rebat' ne forte cū alijs pōi
misset. ip̄e repbus efficeretur.
Sed id tam diu timendū ē. do
net laqus dritus sit. donec
corpus illud aīa deposuerit.
Nam et ip̄m corpus laqueus
quidā ē. vñ vclis legi. *capda*
nā. Minime q̄ teret cē scū
rū hominē qui scū portat
laqueū suū. ymus v̄ bonū est
magnis habitare ī adiutorio
alacit. ut p̄cū laqus possit *evi-*
tari.

Scapu. *Scutari. De inuolu.* Sermo
lis suis obumbrabit
et Confitemini hūiliter
et deuote grās referenti. nō in
merito ampliora beneficia pmit
tunt. Nā qui fidelis inuenitur
ī modico iure cōstituit' sup mlt'
m. sūt et contrario accipiendis
indignus ē qui fuerit de accep
tis in grat'. Itaq; deuote illi grāz
actioni respondet sp̄s. nō id solū
inquirens faciet. s; et scapul'. c.
obumbrab'. Credo in hys sca
pul' geminā pmissionē dñi in
telligendā. scil' vite et' que nūc
ē et future. Si em̄ solū pmitte
ret regnū. et in itinere de esset
viaticū. om̄ino cōquererent' ho
mines et responderent. Itaq;
nū quidē ē qd̄ pmittitur. s; pve
nienti illuc nulla facultas ta
tur. Preterea qui post h' scdm vi
tam pmissit etiam. ip̄e etiā in
h' scdō dandū centuplū pviden
tissima pietate pmissit. Qd̄ em̄
exultationis habes iā o homo.
Pfecto obstrictū ē os loquen
tū ī aqua. Qd̄ plus afferret in
uinc' ad ten tandū nā qā longa
futura ē vita tua. Et si grandis

et restat via. cur hunc timeas an
forte tibus datur? ne deficere pos
sis in via. **H**elpere vobis ab illa
tus est ab anglo. quo nullus hu
mano suauitudo vilior inven
tur: salis panis et aqua: tanta
in teo fortitudo collata est: ut
quadraginta diebus ambulans non
fangaretur: nec esuriret. **D**is tibi
hunc cibum anglis ministrari.
Mirum valde si non vis. **A**d si
cibum hunc desideras et anglica mi
nistria non superba sed humilima
gis ambitione requiris. audi
quomodo scriptum sit de domino: quia tem
pante diabolo et suauitate ut de la
pidibus faceret panes. restituit et
dixit. **N**on in solo pane vivit homo:
sed in omni verbo quod procedit ex ore
dei. **D**emum temptationibus super
nis. et temptatione fugato: accet
serunt angeli et ministrabant ei.
Et tu quod si vis habere ministe
rium angelorum fuge consolationes
fili. et temptationibus resiste dia
boli. **R**emovet consolari anima tua
aliquis. si vis in dei memoria de
lectari. **E**n esuris suadet currere
ad panem: at tu magis audi di
centem: non in solo pane vivit homo.

Cur enim tanta varietate dis
trahis ut in cibum. in ponam
vestem. aut lectum: nisi pro sola cor
pis necessaria sustentatione
requiras: quoniam in uno idem in
bo dei potes habere omnia inven
re. **M**agna. u. 3. omne sapo
rem huius et odoris delecta
tiones: requies est vera
suavia et suavis et salubris
iocunda et sancta. **H**ic promissio
vire patris. **N**am promissio
omne future glorie explicet.
Si expectatio iustorum letitia:
et tanta letitia ut omne quod
desideratur in hoc seculo non
valeat comparari: ipsum quod ex
spectatur quod erit. **M**ultus
non vidit deus absque te que ipse
creasti diligentibus te. **S**ub hijs
itaque scapulis quatuor nobis
beneficia conferuntur. **S**ub hijs
enim absconduntur sub hijs ab
inestur su accipitur et multo
et protegemur quod sunt acree
potestates: sub hijs umbra
culum salubre refrigerat
nos. et repellit inimicum sol
feruore: sub hijs quoque
alimur et fouemur. **A**it. u.

ppha.
Fecit duo folia

ne qm vndiqz scindati estis
temptationibz: vnde et legitis.
qa temptatio e vita hominis
sup iram. Itaqz si tot temp
tationibz plena e vita ura.
vt no in merito tota ipa tep
tatio debeat appellari: pui
gli artuspersione op' est et
oratione: ne inducam in eam
Vnde e et illd in oratione dñi
ta. et ne ne nos iducas itēpta.
Qa g sic circumdatus es temp
tationibz. scito scindab te vi
tas ei. vt queadmodū vndi
qz bella ita sint et subsidia. Inq
et omne illd manifestū e spā
le scitū esse oportere: qd scin
dare potest. Veritas aut ar
cūdat. qa veritas q pūctit: et
sic exhibet vt pūctit. Fideles
deus aut ap's: q no patietur
vos temptari sup id qd potes
tis. Nō in cognite sane scito
rogatur grā diuine p'ctio
nis. qd in superior parte am
pli et latū ē: vt caput hūme
rosqz custodiat. in ferriqz v
l'itū vt minus onere: mar
ime qd gelidiores sunt p'bie
n'ta facile vulnerent: s; n

adeo p'ctōsū sit illis in partibz
vulnerari. Sic omīno sic mili
tibz suis xpc ad inferiora tuen
da. id ē carne magnā vt ita dix
erim strictitate atqz penuria
rerū tempaliū donat: nec vult
eos illar multitudine p'graua
ri: s; vt victū et vestitū habentes
que admodū ait ap's hys cō
tenti sumus. In superioribz v am
pliore latitudine et habūdanti
am grē spūalis. Sic enī habeo.
Prīmū qrite regnū dei et iusti
tiā ei: et oīa adiciem vob. De
victu vng et vestitu. vnde dixe
rat. nō debere vos sollicitos ef
se. Nam et h ipa vob pat' ur te
lestis benignitā pietate nu
mistrat ob duplicem vng cau
sā. ne vl' omīno crederem' infē
sim si ista negaret: et sic despa
rem: vel illoz nimia sollicitu
do spūalis exercitū fieret det
mentū. Sine hys enī neqz vi
uere. neqz deo seruire ē. Ete
rū quāto strictius: tanto me
lius. Itaqz scito scindab te vi
tas ei: n' ameb a timorē noctur:
a sagitte volāte i die: a nego
no p'bulāte i teneb's ab in cur

sui et demonio meridiano. **H**ec sunt
 quatuor temptationes. quibus undique
 circumdari necesse habemus circumdari
 enim sancto domino. ut sit nobis a dextris
 et a sinistris ante et retro. **H**oc enim
 primum vos esse volo uenire
 super terram absque temptatione victu-
 ri. ut cum forte tollit aliquam alteram
 expectet securus aut forte non se-
 curus. **H**is pauidus magis et sic petat
 ab ea liberari. ut nunquam sibi in cor-
 pe mortis huius perfecta libertatem
 seu requiem audeat polliceri. **Q**ua-
 nire consideranda nobis est tam benigna
 erga nos diuine dispensatio
 pietatis. ut quibusdam nos tempta-
 tionibus patiat diuina occupari. ne for-
 te periculosiores occurrant. ab ali-
 quibus uero citius liberet ut possint
 in alii. scilicet quos nobis ualiores forte pre-
 uidet excreri. **D**enique considerandum
 nobis est. quod non in quibus sunt iste quatuor quos
 hic ponit. **C**redo enim quod in hoc ordi-
 ne quo hic numerantur contra eos qui
 conuertuntur insurgunt. et uelut pila-
 res sunt omnium temptationum. **D**e

ultima parte eius de uisitatione et
 uoluntate in uisitatione. **M**agister
 diuine scripturas aduersitas
 designari per noctem et sanctum

quia aduersus eos qui uidentur
 primum esse certamine de molesti-
 is corporis consuevit. **S**ed enim
 hactenus in dormita. castigari
 et in seruitute redigi nequaquam
 equanimiter patitur. **S**ed ad hunc
 memor retens potest libertatis
 actus concupiscit aduersus
 spiritum. maximeque in his penus in
 quibus vos estis cotidie mori-
 entes. **P**rimo uero mori affectu to-
 ta die. quia super uires sunt et uel
 natura. et contra consuetudinem
 uiam. **E**t ergo mirum si turbatur
 ista. maxime eos qui nec dum conue-
 nerunt. nec dum satis impuniti
 habent recurrere ad orationem.
 resurgere ad meditationes sanctas.
 ut sic releuentur pondus diei
 et estus. **N**ecessarium plane no-
 bis inter ipsa nostre conuersionis
 initia sanctum dominum. ut non amica-
 mus atmore nocturno. **B**e-
 ne autem dicitur non timendum a
 timore nocturno. et non dicitur
 a nocte. quia non ipsa afflictio tem-
 ptatio est. sed magis timor ipsius. **Q**uia
 et omnes laborant. cum tamen non
 omnes inde temptemur. et qui
 temptantur multo magis timore

Sermo
 619.

S

.xviij.

re pene future qm pntis do
loce leduntur. **E**ra igitur timor
ipe tēptatio ē. **E**grue dictū est
ei q arcuādat scuto dñi qd atēp
tatione hac nō timebit. forte
impugnabit. forte timebit
noctē. forte tēptabit. **E**s nō ei
timor iste nocebit. **M**agis at
si nō fuerit dominat' tūc in
maculat' eit. i. tūndabit' sic
scriptum ē: qā terrā purgabū
tur. **C**aminus ē timor iste: s. ut
examiner nō exorat veritas
facit. **N**octurnus plane i. te
nebrofus timor: s. facile hūc
radius veritatis exlupat. **I**n
gerit enī oculis cordis nūc qui
dem pēta q sequit' ut quē ad
modū de se ppha ait. eqā nos
in flagella parati sum. annū
nantes iniquitatē nrām. i. co
gnantes p pēto nrō: nūc v
etia supplicia q meruim' ut
in eoz compacione q euadim'.
vniūsa q patimur delicias re
putem'. nūc quoq celestia p
mia ad q tendim' crebro vide
hēt memōrans qm pō sūt
digne passionē hui' tempo
ris ad futurā glām q reuela
bit' in nobis: nūc etiā ea que
pnobis pertulit xpc. ut cre

bro cōsiderantes quāta susti
nuit illa maiestas p m vtilibz
seruis crucelcamus nō susti
nere parua pnobis. **E**s fortasse
pualuit vitas. pserā tam mlt
tiplex. i. vlsqz quaqz fundans:
nō repellere m. s. etiā expellere
penitus hūc timorē. **D**e vī vī

Nor pcessit: ut filius lucas
i. dici honeste ambulans
time sagittam: leuit' volat: le
uiter penetrat: s. dico tibi nō le
ue m fligit vulnus: ato mfiat.
Immū sagitta hec vana glā
ē. **N**on ē vnde ipugnet h pūil
lānimes i. remissos: q seruen
tiores esse vident. ipi paueant:
ipi sibi caueant: i. in hac parte
nichomin'. ad h solliciti nō de
serere scitū mexpugnabile
veritatis. **Q**uid enī aliud tam
vtrariū vanitati. **N**ec sane
hūc opponenda sagitte secreta
illa i. quodāntā intima verita
tis erigim': semetipsam noue
rit aīa de se teneat veritatē.
Difficile prorsus m fallor hō
verbi' laudantū hominū: in
vita sua abducti poterit altū
sapere: si sese intus ad lucē ve
ritatis sollicita cōsideratione
discutiat. **N**on enī si pphā cogi

sequit' in
eodem scō
monē



ter conditione dicturus tibi: e
qd supbis tra i cinis. **N**one
si piam consideret corruptione
faciat uerelle e qm no est in
eo bonu. **S**i si fortasse aliqd
videtur habere: no inueniet
puto qd respondeat aplo di
centi. **Q**uid habes quod no
accepisti. **E**t alibi. **Q**ui stat
videat ne cadat. **P**ostremo si
videlicet pputet: facile illi erit
advertere qd nec cu dea mili
bus possit occurrere ei q cu
viginti milibz venit ad se: i
omnes iusticias suas tanq
pammu instruate reputari.
Eade quoqz veritas i eis nich
omni opponenda e temptatio
nibz q sequunt. **N**eq. n. vel sic
cessat hostis antiquus: s ad cal
lidiora forte conuertit argum
ta. **F**irma pbauit vtroqz late
re turrim: no est qd vl a sinis
tris pusillanimitate timoris
vl a dextis ea huanis deicere
laudibz: in vtrazq ia molicio
ne frustrat: acceptet. **S**i vi
ribz inqt deicere neqo: forte
decipere possu alicui in genio
pditionis. **E**s putas erit hic
pditione. **P**lane cupiditas ra
dix iniquitatis: ambitio sub

tile malu. secretu virus. pel
tis occulta. doli artifex. ma
ter pcoris. **I**uoris pates
vicioz origo. criminu fomes
vntu erugo. cinca scitatis
extetate cordiu: erremedus
morbos creans: generans
ermediana languore. **C**on
teplis vana glam ait: qm
vana e. **F**orte solidius aliqd
affectaret: forte honores for
te diuicias. **C**ntos hoc ne
gociu pambulans in tene
bris. trudi sent i tenebras
eriores: veste spoliatus nup
tialit: i virtutu exercitia. fru
tu pietatis euacuans. **Q**ua
tos. n. pestis h nequit supla
tatos turpit: quoqz delectat:
vt ceteri quoqz qs latuit oc
cultus effloret. subita expa
nescerent adruma. **Q**d v
huc verue fouet aliud q
mentis alienatio: i obliuio
veritatis. **N**ut qd nisi vitas
huc pcedu vestigat p dno
rem: i negociu arguit tene
bras. **N**imiru h est q dicit.
Quid pdest homini si mu
du viuulu lucret: se aut p
dat i detrimentu sui faciat.
Et item. **P**otentes potenter

ait tormenta patient. **H**ec ē
que sedula suggestionē redu-
cit in mentē: quam sit in am-
bitu firmola solacio. graue
iudiciū. vsus breuis. finis
ignotus. **H**uc vsq; tempta-
ones dñr. quartā nō p̄sump-
sit inimicus asserre. **I**lla em̄ de
ignorancia ē ū dubitabat sa-
pientissimū qui sic moderata
tur responsiones suas. ut in
nullo vniq;in poss; dephende-
re qd̄ querebat. **P**rima liquide
temptatione esuriēti suade-
bat de lapidib; panē facere. s; **q̄**
ille n̄ posse nec nō posse respo-
dens. abū alui p̄tendit dicens.
Nō in solo panē viuit hō r̄q;. **S**ed
v̄ temptatio p̄cipiū sua-
debat. p̄mittens q̄a nō ledere
tur si filius dei esset. et sic vi-
dens om̄s ciuitas laudaret
eū. et magnificaret. et uer esse
se. n̄ nō esse r̄spondit. **T**ercia
de ambitione fuit. qm̄ om̄ia
regna mūdi p̄misit. si cades
adoraret eū. **V**ides ne qd̄
ābitionis via adoratio dia-
boli sit. qua uidelicet ad hono-
res et glam mūdi puenien-
dū suis ille adoratorib; polli-
cet. **Q**uarta ut dixi tempta-

nōne apud eū abstinuit. au-
tūmū tanta esset expertus
prudencia ex responsis. **Q**uid
aut ad vsus alios faciat. q̄s
videt om̄imodis dilige nū-
cia et odisse liquitate. **E**d. n̄.
ut iniquitatē palliet v̄ritas
ymagine. **Q**uos. n. p̄fectos
boni nouerit amatores. ma-
li eis suspēcie boni. n̄ medio-
cris s; p̄fecti persuadere conat;
ut cito cōsenciat qui magno
p̄re diligit bonū. et facile qui
currit i currat. **H**oc ē est de
monū nō in diurnūm s; etiā
meridianū. **I**n nō h̄ amuit
maria. qm̄ ad nouā angli sa-
lutationem expanit. **I**n nō
hoc insinuat ap̄ls cū dice-
ret. nō em̄ ignoram; cogitati-
ones ei. ip̄e em̄ sathanas n̄al
figurat se in anglin lucis. **I**n
nō h̄ deniq; hoc ip̄m metue-
bant discipuli. qm̄ videntes
dñm sup mare ambulante
clamauerūt putantes phan-
tasma esse. **E**t vide qm̄ bene
cōgit. qd̄ quarta vigilia
fuisse dicit qm̄ cōtra tempta-
tionē quartā vigilasse p̄hi-
tuit. **N**ec v̄ uice manifesta
n̄ro arbitror opus esse eloq̄o

discipuli

qđ videlicet sola sit vitas q̄
palliatā de regē fāltate.
Quatuor habet temptaciones.
cū in generali statū ecclie
haurit difficile diligens. **Q**uā
derator inueniet. **N**ōne cū
timor nocturnus exercebat
nouellam ad huc ecclie pla
taque. qm̄ om̄s qui oīge
ret seruos dei. arbitrat
obsequiū se prestare deo.
Demū psecutione restante
r die redita turbant ea
grauē. r afflūt sagitta vo
lans. qm̄ exierūt aliqui de
ecclia in flatu spū carnis sue
inanis r volūlis gl̄e cupi
di. r volentes sibi facere no
mē. linguas suas magni
ficando. diuisa r pserā cor
mata fabricauerūt. **D**e mīe
quidē pax apaganis. pax
ab hereticis. s; non est pax
a falsis filiis. **N**ūc duplici
gentē dñe ihs; s; nō magni
ficasti leniam? qm̄ nūc ro
ta. pauca s; electi. **O**m̄es
xp̄iani r om̄es fere que sūt
sua queris. nō q̄ ihs; xpi.
Ip̄a quoq; ecclias huc digni
us offia in turpem questū
r tenebris negocia trahit

re. n̄ in hys aīar salus. **Q**uor
us queritur diuina. **P**ropt
hoc condentur. p̄ hoc sic
querit ecclias. multas cele
brant. psalmos decantant.
De p̄sāb; r archidiaconau
bus impudent' hodie decer
tatur. vt eccliaz redditus in
supfluitatis r vanitatis p̄
vltis dissipent. **S**up̄ ē iam
vt reueletur homo p̄mam
filius p̄dionis. demoniū n̄
meo nocturnū s; meridia
nū. qđ nō solū r̄figuratur
in angliū lucis. s; extollitur
sup̄ om̄es. qđ dicitur quis
aut qđ colitur. **S**imiliter inli
diatur crudele' calcaneus
mantis sue ecclie. a qua co
put suū dolet esse cōquū.
Hic plane gravissim' erit
in curius s; ab hoc quor
eccliam elector veritas libe
rabit. p̄pter eos breuius
dies. r demoniū meridianū
demonis illustratione ad
uentus sui. **E**t si quidē dic
ta sūt de temptationib; il
lis. **N**am i sermone quodā
sup̄ cantica canticor mem
in me sup̄ hys tractasse si
milit' cū meridianū hui' de

monij menao in adisti. ex oc-
casione salis meridiam ac-
cubitus sponsi que sibi spola
peteret indicari. **De veru.**

In spe viuunt frs. n. de-
tinuunt i tribulacione
pseu: qd in expecta-
one sumis in delectabili gau-
dior. Neq; em vana nobis hec
expectacio aut dubia spes vi-
detur: in iura nimiru etne p-
missionib; veritatis. De inde
ena ex ppeone pseuau mu-
neru. firma est expectatio fu-
turor. i pseuau gracie virtus
nimis credibiliter attestat feli-
citatem pmissis gle sine dubio
scaturia. Nepe dñs vntu
ipse est rex gle. i ymno quoq;
cunde vntu vocant patre phe-
nus gle. patre potentis gre. au-
i ipsalmo canimus: quia mi-
sericordia i vntate diligit deus.
gram i glam dabit dñs. Vni-
lit g sustineat in h sclo pietas
colluctacione i psecucionē q;
lib; equanimiter patur. Qd
in tolleret omia q ad omia
valet. pmissione habens vite
et que nuc est i future. Repug-
net fortit impugnant. qd re-
pugnant i pugnat ad erit

indefessus. triumphanti no de-
largissimū remunerator. **S**anto
inquit articulat te veritas et
Necessaria plane insuperabil
pfectio vitatis no in interu in
carne degenti h i post modū
creuit. i nuc quide obpictos
cōflictus. tūc v obmōstruosos
ocursus spiritū malignor.
Nepe i lāsimā illā glori mar-
tini animā. voluit pā s in-
imica nocere. i cruenta testa-
faciens qd modici iā tempus ha-
beret. tota pfecto isania malicie
infangabilis. n est verita ipe
assistere ei quoq; in quo nichil
habebat. Immo v ad ipsū regē
gle accedere ipudens illa teme-
ritas illa pmissit. sicut ipe testa-
tur. Venit. n. princeps mundi huius.
i i me no habz qd. **F**elix aia
q sic iterum temptationū iacu-
la sauto repulit vitatis. vt nil
proib; venenatū in se coalesce-
passa sit: omnino no confuider.
ai loquet i nias suis i porta.
nichil i me fimestū reperies.
Felix que sic trādat dyperis
vitatis. vt in troitū quoq; i ex-
itū ei custodiat. certū utiq;
ab hac vita. i i troitū in futu-
rā quo videlicet n moliat ater



ut custode. op.
duce fidel. op.

go. n. a facie mali quippiam
inimicus iueneret. Si quidem
omino opus erit. Solatore
magno propter horribiles illas
visiones. non minus quam hic ad
uitore et pugnatore contra invi
sibiles temptatores. Glorifi
cate itaque dilectissimi et porta
te interim christum in corpore vestro.
opus delectabile. suauis pondus.
sacramentum salutare. cuius si pene
re aliquando forte vide. Et si in
terdum latera tundit et flagel
lat retalatranit. Et si quando in
chamo et freno maxillas con
stringit et coarctet omnino feli
citer. Esto ut iumentum quod sal
uatorem portat. si non punitur ut
iumentum. Homo cum in honore
esset non intellexit. comparatus est
iumentis insipientibus et similibus
factus est illis. Quod enim tamquam
vel plangit ipsa vel arguit in
hominem similitudinem iumentorum.
proferunt quod alio quocumque loco de
se loqui et dicere deo. non sine quo
cumque congratulatione videtur.
ut iumentum frater suus apud te. et
ego semper tecum. Puto primo non
puto. sed scio similitudinem ali
quam iumentorum hominum comen
dari. sed plane non ea que non

intelligendo et insipientie quam
patientie imitatione consistat.
Neque enim succensentes sed ne
plangentis quidem videtur vox
si dixisset. Homo cum sub dei onere
esset non retalatranit ut iu
mentum frater est apud eum. Quod
non illi iumento plurimum inuide
ret. cum in hominibus ego ad comen
dationem inestabilis mansue
tudinis sue dignatus est scire
re saluator. si cum ille tam pa
uoli oneris gestacione. intelli
gentiam quodque tam singularis
habuisset honoris. Ut iumentum
quod est non minus cum iumentis
patienter quidem sustinens omni
bus honorem intelligens. sapien
ter et delectabiliter cogitans
tam ipsius oneris qualitate.
quam propriam utilitate. Magni
ille Ignacius discipuli quem
diligebat. Ihesus auditor. mar
tyr noster cum paucis reliquis
nostra ditata est paupertas
Mariam quandam in pluribus
quas ad eam scripsit epistolis.
christifera comsalutat. Gregorius
plane titulus dignitatis et
commendatio honoris in me
si. Nempe cum seruire regna
re est. gestare hunc non onera

ri h' ornari. Ceterū non ei de
quo nūc loquebamur salua
tōis a seculo perendū ullatenus
videbatur: ne forte sub illa ta
li sarcina deficere possit in via.
An v' timendus ei aut lupo
in cursu. aut raptor occurrere
v' p'pitiū seu periculū aliqd
sub tanto p'fide metuendū.
Felix q' sic tulerit xpm: ut a
sco scoy in scām ciuitatē mery
atur i' dūa. Nō est omīno qd
timeat: ne v' in via qd lib' of
fenditū v' repulsam i' ianuā
a paas. Illi nempe iumento
mā parabant fidelis populi.
hinc angli: qm angliis suis
mādaunt de te ut custodiant
te i' omibz vijs tuis ne forte of
fendas ad lapidē pedem tuū.
h' nō sūt h' p'occupanda mī:
series magis ipsa sc'pture ex
posicionis ordine sequenda ē.
Cadent alacē inquit tuo
mille: & decē millia ader
is tuis: ad te aut n' appropiā.
hic em' versus hodie nobis
tractandus ē: n' ignoratis. In
p'cedenti sane capitulo: qd no
uissime tractabat: dictū ē si
recolitis quē ad modū a qua
mor quibz tā maximis grauif

simis temptacōibz hui' vite.
p'ctio liberet veritatis: videlicet
a timore nocturno: a sagitta
volante i' die. a negotio p'abulā
te i' tenebris: ab insu & demō
nio meridiano. Qd g' sequit'
cadent alacē tuo mille & decē:
future magis vite arbitror
assignandū. Vnde et in p'p'io
sermōis hui' meministis ad
huc infallos sententia aplice:
qua videlicet ualere ad omīa
pietatem: vitzq' eius que nūc
& et future pro mīssione habere
cōmēdat. Audite ergo & au
dite in leticia cordis v'ri: qd ad
future vite pro mīssione et uel
trā exspectacōne: pertinere
videtur. Vbi ē thesaur' v'ri: sit
et cor v'ri. Nam & p'seudo pro
pheta balaam dico recolite: qui
hystorias nostis: et ipse in qui
iniquis iustor optabat morte
et nouissima sua hor' similia
fieri p'rabatur. Tantis est pi
etatis fructus: tanta iustitiae mer
ces: ut ne ab ipis quidē non
desiderari queat impijs & in
quis. Minus tamē oblectat
tantū syon salutes babilonis.
Suspendenda pro mīde organa
apud eos: lamentandū magi

*sequitur in
eodem ser
mone*

† Et quidē studiose auditis p'sentia
ū sū i' memor: h' studiose decz audē
futura

sup flumina babilonis: si for
te persuaderi eis possit ut plan
gant. **H**ic plane michi cantan
dū est: ubi nō de erūt qui tota
alacritate sps. saltent ad vocē
psalterij. ad cantici syon: et ve
hemencia qdam sacri desiderij
ad eā gestiant pvolare dicen
tes. **C**uius dabit in pennas
sic colūbe: et volabo et requi
escam. **Q**uod em aliud exulta
re: qm ex se ipso saltare est.
Minus sapit hys qui medio
adhuc pidentur in mari. iac
tant. fluctibz agunt. undis:
quibz fauorabile sit: qd de re
moti et tpe iam despati tūquil
litate: seu amenitate litoris
nūciatur. **N**ec ad eiusmodi
priet aiam. qd hodie nobis
propositū ē: neq em talis quis
piā ad huc meretur audire
vocem. **C**adent alate tuo mil
le: et decē milia aderts tuis.
Memento te cui facta sit her
pmissio: nempe ei q habitat
in adiutorio altissimi. et i pretho
ne di celi comorabit. **A**udiat
q il qui salutis portui cogi
tatione iā et auditate appro
pinquat: qui piactata velō
quada anchora spei sue. tē

illi desiderabili in cōvulsibilit
inhesisse videtur cunctis diebz
quibz nūc militant: expectas
donec veniat invitatio sua.
Precipua sane et certissima pro
pinquatio portus hui: her ipa
conuulsio in qua positi estis.
eritus iparatio ē vocacionis
videlicet iustificacionis diu
ine. **I**n hys nempe duobz. fidel
quedā est cōstituta conuulsio:
velud cūctā etnitas ad etn
tate. i. magnificacionis adpē
tinacionē: quarū equidē fiat
pdestinatio nullo ē pāsa p
cipio. sic et magnificatio nich
ilominus nullo vniq sine
claudenda. **N**ec v eam qm di
uinus. qm gemine hui etnita
tis mediani inuentione cepu
tes iire ad inuentiones. ap
colū audi si nō candē t mān
festus ipē cōmendat. **C**uios
em pscant et pdestinavit cō
formes fieri ymaginis filij
sui: quos pures aut quo
ordine magnificabit. **S**iqui
dem q actō sūt: ordinata sūt.
Nū apdestinacione ad mag
nificacionē: saltu quodā p
uenies repentino. **P**romitte
tibi mediū pontē: aut mag

ingredere iam parati. Quos p
destinavit inquit hos et voca
uit: quos autem vocavit illos
iustificavit. et quos iustificavit
illos et magnificavit. **H**ec via
equidem non bona videtur non nul
lis hominibus. sed bona est: nichil
superius est sine timendum. Non tibi
sunt vie huius suspecta novissi
ma: prope securus tanto veloci
us quanto certius ea iam appi
quare videntur. **S**emper tenes
media: quoniam non novissima
appropinquaverunt. Agite inquit
penitentiam: appropinquabit enim
regnum celorum. **E**t regnum inqui
es celorum vnum patitur: et vio
lenti rapiunt illud. **N**ullus
in ad huius per medios hostium
tuncos patet accessus: in
timere medio sunt gigantes
in aere volitant obsecant tui
sunt. observant cernunt. **A**t
tamen fiducialiter age. ne ti
meas. **M**agni sunt. multi
sunt: sed cadent a latere tuo mille
et decem millia a dextera tua. **C**a
dent undique universi deinceps
tibi impetum nocituri: parum
est non appropinquari. **E**quidem
videbit peccator et irascetur
sed quocumque a latere veniet quod vi

delictet perveniat te misericordia dei tui
eadem nichilominus misericordia et sequatur.
et in omni videlicet tui quod super
meminimus: et certum tui custo
diens. **A**lioquin quod in illo tam ter
ribili spiritualium nequitiarum occur
su humani possit consistere sensus.
quod non in tollerabili contingeretur
horrore. **Q**uid putatis fratres si
vel vni alicui tam multis pri
ncipibus tenebrarum in medium nostri
irruere: et in tota feritate sua
at tenebrosi enormitate cor
pis apparere liceret: quod illud
posset vel corporis sensus susti
nere vel cordis. **D**emum hos an
paucos dies ipsi satis unum
quendam ex nobis et prius demu
cent. et postea certatum tam gra
vis phantasia nocturna tur
bare promissa est: ut vir die illa
rationis raptos vir potuerit
esse securus. **S**ed iam vos omnes pa
riter expavistis: cum territus
ille terribile nimis exclama
set in voce. **T**ribescendum sa
ne. quod usque adeo fides in vobis
vel dormientibus visa fuerit ob
dormisse. sed ad iram sine du
bio factum est ammonitione. ut
tota sollicitudine memine
rimus ad usum quos nobis

sit colluctatio: nequā silis aut
ignari hostilis inuidie. aut p
rectioni diuine inueniamur in
grati. **E**x vehemētissimo liqui
te proprii cruciatu luoris itantū
prūpit malicia i veterata fu
rorem. hys pseri dieb; scās: an
us se se indicans vā denonōe
torqueri. **E**ode sane tabescētis
ī sanie zelo. h; ampliori licen
tia exeuatib; scās adest. nō m
si alatere nī. **N**eq; vl' occurre
iam a facie qū vni faciat. vl'
argo repe tanq; vt decipiat p
mitteretur. **S** nec iuxta iter
quidē de cetero scandalū poner
tibi: ad te enī nō appropinquabit.
Non in nō attingit vt feriat.
h; n̄ accedet vt terreat. **P**uto
enī id verebaris ne te forsita
grauis ad illas tā mōstruo
sas effigies r larualū tantā
multitudinē facerū horro
i vaderet. **E**gregius r para
clytus r efficacissimū aderit
cōsolator: ipse nimirū de quo
legisti. **C**orā illo pacent ethio
pes: r inimici ei' tūm lūget.
Nlanc ad nichilū cōductus
deducet in aspectu ei' malig
nus: sic timentes se glificabit.
Presente te dñe ihu: qūtilib;

irruant hostes. imo nō irru
ant h; ruant. **C**onfluant vi
diq; h; vt fluant r pereant a
spectu dñi. quē admodū flu
it cera a facie ignis. **Q**uid enī
metuam deficiētes. qd trem
tes paueā: qd verear cadent;
Et si ābulauero ī medio vbr
mortis n̄ tuncō mala: dñi
tu meū sis dñe deus meus.
Si quidē pū' aspirabit dies
r iūdinabunt vmbre: cadent
hiic inde pñces tenebrarū.
Quos enī nūc quoq; dñi in
malignas cor occultasq; sug
gestionēs pñde adhuc nō p
ipem ambulant: fides tū vic
toriosa triumphat: quoniam
facilius ipa iam tūc ppalare
cognatio veritatis euidentis. nī
suis illis tenebrosis ferrugi
neisq; ymaginib; exsufflabi
tur. **N**ec causeris forte de mi
mero: vl' ipam saltē multati
dinē verearis. **N**emēro sane
qd vñ saluatoris iperū. ab
oblecto iā r diu possessio vni
us hominis corpe. demonū
legio tota discescit: r ne ipos
quidē aūsa ē. nisi ab eo iusta
stringere porcos. **Q**uāto ma
gis cadent qūq; fuerint in

diq; ipso dicit. cū ingenti āni
 ratione r. p. sione dicentes:
 q̄ est ista q̄ ascendit sicut au
 roa surgens. pulchra ut
 luna. electa ut sol. terribilis
 ut castrorū acies ordinata.
Intrepidus itaq; r. onūno
 in pauidus. magis aut gra
 tulabundus r. laudans oculis
 nus cōsiderabis. nec sane iā
 ut ipugnationē sustinebis.
 ut furorem pauebis. h. ma
 gis tributionē peccatorū vi
 tebis. Et quidē videntur suf
 ficere hodie posse q̄ dicta sūt.
 h. adhuc sane aliquos vrm
 nō nulla arbitror expecta
 none suspendi. Mouet enī
 audiosiores quosq; ni fallor.
 qd nā sibi velit qd a dextris
 quidē dēre milia. a sinistris
 vero mille phibet ēē casus.
Nam latus sane qd simpli
 ac dicit nō n̄ sinistrū h. loco
 hūre accipi puto. p̄sertim qd
 dextrū quidē in continēti
 p̄rie designet ex nomine. Et
 quidē tunc certi ratione mil
 lery a sinistris multos. h. mul
 to plures a dextris casuros ēē
 p̄dixisse videtur. **N**isi forte q̄s
 tam hebes fuerit r. in cūsus

ut in eo qd dicit mille. r. dēre
 milia certā exprimi pūter m̄
 meri taxacionem. r. nō magis
 sup̄ habūdantē sp̄agorē. **N**os
 enī nō sic diuinas sc̄ptū ras
 accipim. h. neq; ecclia dei. **C**adē
 g. a sinistris quidē mille. a dex
 tris dēre milia. qd videlicet ha
 būdantiori malignitate. r.
 velud copiosiori manu dēris
 in sistere partib; dextrū latus
 appetere cōsueuissent. **Q**uod
 quidē si magnū illud ecclie
 corpus cōsiderare libet. facile
 satis aduertunt longe acruis
 ipugnari sp̄uales viros ip̄
 ecclie qm̄ carnales. q̄ nūmū
 duo eius latera. dextrū sinis
 trūq; puto nō in diuement
 accipit. **I**git h. sane semp sup̄
 ba iuidiosa malicia. p̄fecti
 ores quosq; vehemēcius p̄l
 sans iura illud. **E**t ea eius
 electa. **E**t item. **A**bsorbēbit
 flumē r. n̄ mirabit. r. hale
 bit fiduciā qd r. iordanis in
 fluat in os ei. **I**git in qm̄ r.
 si nō certa diuini dispensa
 one cōsili; qui quidē nec imp
 fectiores sup̄ id qd possūt fer
 re temptare pūctur. facies
 cū temptatione p̄uentū. r. p̄

fectioribus non in gloriosiores et
numeriosiores parat ex hoc
te triumphos. **T**ota elector
ecclesie a parte coronabitur quod v
tra quod parte sua legitime cer
tauerit: utroque nimirum cornu
tam potenter interuenientis
iunictos: ut paulo post caeteri
manifesti videantur a latere
et mille: et decem milia a dextris
ipsi. **S**ic nimirum olim iam qui
dem dantur perfectione virtute
probata: nec dum vero popalata
in israel reprobatione saulis ca
nebant in choro dicentes. **D**
cussit saul mille: et dauid de
cem milia. **S**im autem ad singulos
magis placet si referri: non
nobis deest si in hac quidem par
te spirituali intelligentie via.
dum in propriam super hoc experien
cia consilatis. **L**onge siquidem
ampliori sollicitudine et cal
liditate multiplici pars ad
versa vulnerare in nobis dex
tram satagit quam sinistram: nec
tam corporis perfectione quam cordis
laborat aut certe substantiam.
Vtramque nimirum prosperita
te humano generi in videre
noscitur: utraque nos felicitate
te fraudare intendit: et relect

ti videlicet et terna. Et longe am
plius rore celi quam pinguedi
ne terre. **I**n uero in congrue her
diterunt duo latera quibus in
mirum dupliciter hominis substantia
constat in uita vos iudicare.
Nam quod spiritualia attribuntur
bone dextere. sinistre uero carnalia
minime proelium uerborum argu
endum: presertim a uobis quibus
semper studium est. si dextram aliquam
sinistram. si sinistram dextram re
putare. **N**ec uero aliter uera qui
de sapientia probat: quam ut si
sinistra diuitie et gloria: in dextra
autem sit longanimitas uirtus.
Nam et si sane nullatenus expedit
ignorari: quia uero uobis uel
menam mister potius hostium
multitudo. **I**lle neque studiosi
repugnandum ubi grauior ur
get necessitas: ubi totum belli
um minet pondus: ubi colluc
tationis ratio uniuersa consis
tit. unde uobis tota patitur
aut victis ignominiosa
captiuitas: aut uincens
gloria triumphalis. **D**enique propter
hoc uero quidem ad sapientiam
uobis. ascendendum libere aduer
sario uideamini latus exposu
isse sinistram: ut dextram puer

tota solitudine cōseruens.
Hec minurū cōmendat a se
xpianis omibz imitanda
serpentis prudentia ē: ut in
pud solū toto si necesse fuit
exposito corpe tueatur. **H**ec
vera philosophia. s. cōsili
ū sapientis: ut quū custodi
a seruetur cor. qā ex ipso vi
ta pcedit. **H**ec deniq. grā et
misericordia dei in seruos
ei. et respectus i electos illi.
ut in terrā eorū sinistra qdē
velud dūm illans. dexte
re semp. studiosus pector
assistat. **H**inc est quod de
se ipso ipsa testatur. **Q**uide
bam dū illū cōspectū meo
semp. qm a dextris ē in ne
mōneat. **A**lquid nō vult
manū dextrā. et solā cū pu
tas dextrā tenuisse: aut to
tam i facilitatē parit. et in
carne hīc passus ē qd p
sūm inigo. verūpū in q
aiam ei serua. **V**niā in
semp a dextris sis bone illuc
vniā semp teneas manū
dextrā meam. **S**ic enī i
actus sū. qm nulla nocē
bit ad vltas. si nulla dūc
tur iniquitas. **C**ū tantum

libe

interim et tūcatur sinistra
latus. pulsetur iniurijs vel
licetur qptēis. libens istud
expono dū a te custodiar
dū modo sis ipse ptertio mea
sup manū dextrā meā. **F**or
te enī nulle qui a sinistris
caluri sūt. homīes magis
i telligendi sūt qm dēmoēs.
Hu minurū nobis nō n ob
temporalia quelibz ad ver
santur et tūcōna lōna non
querūt: que quidē aut nos ha
bere in vidiosa malignitate
suspūrent. aut cupiditate i
iusta se se potius doleant nō
habere. **F**orte enī mīdi hū
conauitē auferre substan
tiā: ne forte fauore hominū
forte ipam corporū vitam.
Nosq. ad hec humana se
uire pseruāgo potest. nūc cū
nō habent qd faciant. **N**ā
demonēs quidē supna no
bis et enīa potius in vidēre
noscūtur: nō tū qd sibi cedat
qd irreparabiliter amise
rūt. **E**ne illuc paup. depul
uere suscitatus accēdit. vñ
ipī i glā cōditi irremediabi
lit cēderūt. **I**n dignatur et
luce talē fat oblinata

maliguitas. humana obane
re fragilitate. qd retinere ipsa
no meruit. **E**t si qn forte tem
poralia cui dampna aut infer
re conatur. aut gratulant in
ferri. hec eoz inuolucro e. vt iac
tura exterior vl' eide ipi vl' al
teri occasio sit in fine. **S**ic ere
gione homines quociens ea
finadere nobis aut quolibz in
efficere curant vnde dextera
nra ledatur. no h quide pua
palit age. h temporale aliqd au
vis puenturū vel sibi saluz l'
nobis. vl' alteri forte cu piam.
aut detinentū aut emolūm
tū exinde seu captare seu pro
pulsare vident. sili forte quic
catenuis in de monē trālierit
ex homine. vt optare vllorū
possit quelibz sibi inuicissī
mū hominē etna dampnati
one multari. **Q**uid nos mi
seri dormitant a spiritali stu
dio. quos tā multiplicat in
sectatur nequicia spūalis.
Et pudor ē dicē. i silere phibz
vis doloris. **Q**uātos enī in
venire ē frs ex hys quoqz qui
i religionis habitu i pposito
degiunt pfectionis. quos ter
ribilis illa pphē sententia co

phendisse videt. si oblitus
fuero tui iherlm. obliuioni de
tur dextera mea. **S**emper si
iustri custodie lateris tota
solicitudine incubantes cal
lent admodū. h sapiencia
hui' scli au abrenūciasse de
buerant. eā quoqz nichilom
nis qm reuelat caro i san
guis. quibz iuxta aplm no
luisse acquiesce videbantur.
Deniqz videas eos tam au
de lucra captare pscencia. tā
sclarit' iustitiaris vtilitatibz
aggaudere. ad terrenar dāp
nā vl' iniūna facultatū tā
pusillanimit' turbari. tā car
nalit' sup hys decer tace.
discurrere tam ipudent. tā
irreligiose sclaribz se se ipli
care negotijs. ac si h esset
eor tota pxiā. h vniuersa
substantia. **A**ttenans saue
agriacula paupere excolit h
dum. h au forte nulla ampli
or pxiā. ue sit substantia.
uel possessio. **D**uctella pa
mis iusu suo mendicis ab
scondit. qd in sacellis suis
solū hoc metalli genus eru
gnet. **T**u qd ita iquit exre
me paupertati. i qd propu

male p̄dignus laboris incu-
bis. **E**t alia t̄ possessio. h̄ for-
te remota. **E**ras. nil tam nos-
tre nos q̄m qd̄ intra nos est.
Et forte nō quidē longius po-
ssim. s̄ inutilem eē causaris.
ut hic tibi querendā magis
sufficiencia p̄tes. **F**alleris.
ibi magis inuenies. p̄mo nō
inuenies. n̄ ibi. **I**n v̄ estimas
qd̄ vel opam tua nō erigat.
v̄ minus respondeat opam
tā. **I**n terte iūto credis eē
locatam. nec vlla deinceps
solicitudo custodis egere.
Quodlibz hor sapias. **S**ato
qd̄ desipias vehement. **I**bi
cū v̄ marie q̄ seminauerit
hō. h̄et i metet. **S**z et qui
parte seminat. parte i me-
tet. **Q**ui v̄ in b̄ndictionibz
seminauerit. de b̄ndictionibz
i metet. ut faciat c̄inta
vni. sexaginta vni. centū
vni. **H**abes aut̄ thesaurū
istū in vasibz fictilibz. si tū ad-
huc habes. **P**uto cū iam a-
misi. puto iam sublatus est.
puto cū iam imederūt alieni
robur tū i ignorasti. nec po-
tes thesaurū tuo cor appone.
quippe qui thesaurū istū nō

haberas. **A**lioq̄m queso te si
tam sollicitus es. s̄ nec mini-
ma spernis. si tam p̄uidenter
seruas palcas tuas. i horre-
um tū custodire memento.
Immo v̄ non exponas thesau-
rum tū. qui in tibus sic
sterquiluno tuo. **F**orte cū in-
vident illud tibi mille. s̄ istū
obsident decē millia. nec mi-
nus sup̄ habūdantes astucia
i crudelitate qua numero.
Rverte illuc oculos tuos fidei.
forte cū iam irruerūt ad-
ditus. forte cū iam libe dū-
puit omnia forte iam spolia
ip̄a distribuūt. **E**t sinistro
latere tam male studiosius
ob seruatoz inheres. **N**isi qd̄
iam tibi non inlatere esse. sed
in facie sinistra videntur. qd̄
h̄et provideas in consp̄u tuo
semp̄. i qui tangit h̄et. nō la-
tus tetigisse putetur. s̄ pupillā
oculi tui. **C**eterū iam tūc tibi
pro vide quisquis es dextri
negligens. sinistri lateris
custoz. ne cum hedis accipias
loai qua elegisti. **A**sp̄um rer-
bū est fr̄es. non in merito ex-
pauis. **E**t cauere non min-
neceste ē. qua pauere. **E**t qui

dem dñs meus ih̄s post
cetera in estimabilis suis erga
me bñficia p̄terans. etiam dex
trū sibi latus fodi p̄ter me p̄
sus: qđ videlicet non nisi de dex
tera michi p̄nuare uellet. non
nisi in dextera locū parare refu
gi. **D**oniam ego talis mere
ar esse columba: que in forami
ne petre in habitat. et in forami
ne lateris dext. **C**onsidera tam
hoc vulnus cui p̄mitis non
sensisse. neq; em illud extirpare
uoluit. nisi iam soporatus in
morte. ut moueret te quādiu
vius in hui⁹ semper lateris vi
gilare custodia: s̄et mortua sen
seri anima eam oportere. que
quidem perniciosa insensibili
tate dissimulet. in dextera sibi
vulnus in fligi. **M**erito quide
in sinistro latere posui dicitur
ēē cor hominis: qđ affectus eius
proua sit semper et pro diuis
in terram. **N**ec tū sane ignora
bat hoc: qui miserabiliter in
gemiscens. ad he sit p̄uimen
to ait anima mea: uiuifica
me s̄cōm v̄bū tū. **N**ec il qui
dem in hoc nos pondere con
ditionis hūane. et grauedine
cordis remanere uolebat: qui

sic amonens loquebatur. le
uemus corda nra aui manu
bz nris ad dñm. **N**olane id suade
bat: ut a sinistro latere erige
remur ad dexterū. **S**ecularis
milita fr̄es in sinistro latere m̄
duprū portat: non imitemur.
si uolum⁹ non inter eos depu
tari. quos hinc s̄cō constat un
litare non x̄po. **N**emo inquit
militans deo. implicat se ne
gocijs s̄claribz: hoc et sc̄tū ap
plicat. non tam sinistre quā
dextere. **A**ntanē fr̄es utiq;
latus nobis regendū ē: si me
minustis. **S**icut inquit artū
dabit te ueritas eius. est
apls ip̄e palma inquit iusti
cie: a dextris et a sinistris. **C**ē
terū ip̄am audi iusticia: forte
cū non eadē utq; lateri for
ma p̄scribitur. **R**empe hinc
quidem mandatur. nō vos
defendentes km̄. s̄ dare locū
ire: inde v̄ p̄cipitur. nolite lo
cū dare diabolo: et itē resistite
diabolo. et fugiet a uobis.
Iudi ad huc quomō regas
latus utrūq;. **P**rouidentes
bona aut idē apls: nō tū
coram deo. sed etiam coram
homibz. **S**ic est em uolūtas

dei. ut benefacientes. nō in ta
 lesere malignor demonū
 iudiciā. verū etiā obmutescē
 faciant imprudentiū homi
 nū ignorantia. **S**ūm qd tū in
 eternū nobis erit h pfectio
 necessaria. **N**ut semp ab vtro
 q latere hostile agmen īsta
 bit. **E**rit qn nō in n instabūt;
 s n stabūt quidē. **C**adent a
 latere tuo mille. ⁊ decē milia
 a dextis tuis. siquidē n huma
 na malicia iam tūc habebit
 qd faciat. n demonū milia
 plus verebimur qm totiden
 vernū agmina vl' mulsay
Haut aliter deniq ītuebū
 cos. qm filij isrl' tūlito iā ma
 n rubro. vndiq egyptios mo
 nos. s ⁊ rotas curruū mptū
 dū ire ternebant. vt nos sa
 lūz longe tū securi ⁊ delecta
 bili' tancemus dño. qd glōse
 honorificatus sit equū parit
 ⁊ ascensore deiciens īabyssū

Breui **A**me. **caplin viij**
 us quidē vobis ali
 qu diletissimū loque
 rēū. si crebrius id liceret qd
 ⁊ nos credim. nō nūq ad ver
 tere potuiste. **E**terū quoq
 ipa diei pōcupāte malicia

pluribz forte diebz. molestissi
 mū sustinuit aurā sola
 none. ⁊ exhortatione silentiū
 nemine reor mirari si temp
 ipm redimere cupientibz vo
 bis. sermo iterdū rarior. iter
 dū ptractior videatur. **H**oc sa
 ne actū vobis sit breui pēnia.
 vt hesterni parit hodierniq
 sermonis. illi' plicitas. breui
 tas hui' uet excusata apud
 nos habeatur. **D**erece siquidē
 mū' grata forte nō nulli. s.
 vl' illam fuisse. vl' illā fore. aut
 magis vtramq qm alterā.
Scuto inq dū arduabit ⁊ vi
 tas. n timebis a timore noct
 no. a sagitta volante īdie a
 negocio pābulante ītenebris.
 ab incursu ⁊ demouio meridi
 ano. **C**adent a latē tuo mille.
 ⁊ decē milia a dextis tuis. adie
 aut n appropinquabit. **D**ixim
 hūc pcedentibz sermonibz. q
 dignata ē vitas ipa largiri.
 qm admodū salūz fidelem a
 nimā īternū quidē atēptati
 onibz postmodū vero adifficul
 tatibz tūeatur. **Q**ue tū utraq
 breui' quidem ī alio psalmo
 idem iste ppha cōmendans. in
 te inquit eripiar atēptatio

Sermo. 8.
De veru. 8.

ne. et in deo meo tunc grediar
muru: quod ipso nimirum duce.
ne hic gradientis offenditulu.
in egrediens hinc obstaculu
pateret. In altero quod crebra
ereptio: in altero plena et se
cura liberatio designat. Nam
in hunc sane tunc quod adiungit.
verumptamen oculis tuis considerabis:
et felicitatis non modice
promissione arbitror conueniri.
Cadent alate inquit tuis mille:
et decem milia a ceteris tuis
ad te autem non appropinquabit.
Verumptamen oculis tuis considerabis.
Ita oro domine: ita fiat. Ca
dent illi et non cadam ego: paue
ant illi et non paueam ego:
confundantur illi et non confundar
ego. Evident siquidem paucas
hoc loco verbis et aie. in in
mortalitas commendat: et ipsi
quoque fides asstruit corporee
resurrectionis. Nempe ruen
tibz illis futurus ipse tu qui
videas: et ne isti quoque quibz
eorum nouissima intuear retri
butione oculi de futuri. Neque
simpliciter oculis. sed oculis aut
tuis considerabis: istis utique quae
languent inopia. et defici
unt dum speras in deum tuum.

Et vere fratres: deficiunt oculi dum
sperant. Quod enim vidit quod
sperat. Spes enim quae videtur non
est spes. Ipsiis ergo iam tunc consi
derabis oculis. quos in quidem
non lenare audeas ad celum: ipsis
plane qui totiens iterum flu
iunt lacrimis. ac crebris con
punctionibus atterunt. Nec enim
nouos tibi instaurandos putes:
sed tuos utique restaurandos. Quod
tamen de oculo dixerim. Et si
inmutabilissima eternitatis. ta
men excellentissimaque humana
in corpore portio. Deposita est
in sinu vtro beata spes: ex prom
issione utique veritatis. ne capil
lum quidem de capite perituru.
Fortem tamen idcirco signant visio
promittit oculo: quod hoc quidem
summu iterum aie desiderium vi
deat ut videat bona. Credo
autem vide bona dum intra viue
am. Supernas nimirum corporis
sui fenestras superne agere desi
derat veritati: per spem ambu
lare gestiens quam perfidens. Sa
ne fides ex auditu: non ex visu.
Denique substantia est pandar
rerum: argumentu non appaream.
Et in fide ergo sicut et in spe defi
at oculus: auris perficit sola.

Dñs deus aperuit in aurem
ant ipsa: & quicquid oculi reuela
bit. Erat quoniam iam non dicit: au
di filia & vide & inclina aurem
tuam: & leua potius oculos
tuos & contemplant. **Q**uid. **P**la
ne iocunditatem & exultationem:
quoniam thesaurizat super te deus
tuus. **Q**uid. **P**lane non ea in
querimus quidem & si non videre
adhuc: & audire tamen & credere po
tes: verum etiam quod sicut oculus
non vidit: sic non auris audiuit:
nec in corde hominis ascendit quod
iparavit de diligentibus se. **P**er
mirum tanta capiet oculis resur
rectionis: quanta non auditus nec
animus ipse nunc capiat. **O**b hac
denique tam vehementer anime con
cupiscen etiam videndi scilicet quod
audit & credit: alium quoque cui
dentissimum future promerem re
surrectionis. iporum ipsam me
morie fuisse arbitror oculorum.
Exultans autem circumdabor pelle me
a: & in carne mea videbo deum
saluatorem meum: quod visurus
sum ego ipse & non alius: & oculi mei
expectantur sunt. **E**t adiecit. **R**e
posita est spes mea: in sinu
meo. forte tamen inquit attencius
considerandum. quod ait oculi mei:

148
150
sicut & in psalmo oculi inquit
tuos considerabis. **N**umquid enim mei
oculi esse nunc vident. **P**lane non
mei sed nunc sane visi sunt tui
ipse mei: quod ipse quoque ad eam
peruenire noscuntur: quia ma
le seruaturus accepi. patine
substantie porcionem. scire velo
cit perfligata est: vniuersam quod
dissipauit. **O**cupauit membra
omnia per legem: libere intrabat in
per fenestras meas: cum nuni
rum fessum eram seruus etiam ego
ipse. **M**iser equidem seruus: non
sane hominum seruens: sed in
mundo peccati & cenoso. **N**ec
enim mercenaria saltem condicio
ne famulabam: sed plane ser
uili. **N**isi forte mercede quod de
ri putet: cum & abus negatur:
& ab ipso quod esurie periculosi
or. **C**upienti siquidem porcorum si
liquas nemo dabat: ut por
cis viuere non viuere porcis.
Demum nunc quod meus tunc oculis
erat: quoniam animam meam deprecabatur.
Qua quidem necessitate demum
coactus sum beneficii reputare
in manu dominatoris: ut quod
omnino non poteram ipse sibi
illud ab hostili tyrannide ven
dicaret. **C**onsiderate attencius

dilectissimi. et animati mente. in
qua illa seritis potestate pha
raonis. in collerabile iugum. ut
iam membra vestra non sunt ar
ma iniquitatis peccati. non regnet
ultra in mortalibus corporibus vestris.
Non est finis operis vestri hoc. dex
tera domini fecit virtutes. solus
hypotest. quod nichil omnino non potest.
Ne dixeritis inani. vestra excel
sa. sed tam salubritas quam veracitas con
fitemini. quia dominus facit ista omnia.
Denique nemo sibi dubitet
omnium modis esse cauendum. ne for
te donec dies ad huc mali sunt.
et nulla usque securitas homi
num sua hanc possessionem de
manu tam perniciosa. tam perniciosa turo
ris. in periculosa perniciosaque
interim libertatem recipere vel
le presumat. **E**t enim emulat
patrem propter emulat. non in viden
cia est sed providencia. quod sibi co
tam inter manere subam. ne
percat. **D**enique ubi ad mag
nam illam sanctamque civitatem prope
neris. cui fines possunt pacem.
ubi nullus iam hostium time
atur incursus. non enim reddet te
et. sed dabit in super te ipsum. **I**nte
rim sane avolucantibus tuis a
vertere. et deo dicata membra

nulla est temeritate usurpes.
sciens quod pietati sanctificata. non
absque gravi sacrilegio in usus
vanitatis. curiositatis. volup
tatis. aut etiam modi secularis o
peris assumatur. **R**elatis
aut apostolis. quod corpora vestra templum
sunt spiritus sancti qui habens a deo. et
non estis viri. **E**t idem. **C**orpus in
quod fornicationi. **S**icut. **N**unquam
tibi. **P**lane sic est liberum. sed si en
tere illud. aut ereptum saltem.
denique a fornicationis im
petu vindicare ipsis viribus po
tes. **E**t si potes forte non potes
ymmo quia vere non potes. sic cor
pus non fornicationi sed domino.
servatum iterum sanctificationi.
ne corruptioni denique peius
servire contingat. **H**umanum
dico aut apostolis. propter infirmita
tem carnis vestre. **S**icut exhibu
istis membra vestra servare in
iniquitatem ad iniquitatem. ita
nunc exhibete membra vestra ser
vare iusticie in sanctificationem.
Item id quidem propter infirmi
tatem. ut ipse quoque promissit.
Et iterum ubi resurrexit in vir
tute quod in infirmitate fuit
seminatum. nulla iam erit ne
cessitas servandi. ubi et se

ciuitas libera fuerit. et secunda
 libertas. **Q**uid in multo ma
 gis reddat ei liber. **Q**uid in po
 tius libertate donet fidele ser
 uum magnus ille paterfamilias
 quinquidem super omnia bona
 sua constituet eum. **N**am tunc quod
 oculis tuis considerabis. si tamen fide
 lit agnoueris interum ei esse
 non nios. **N**am et propter eam qui
 diximus voti utique tam necessa
 ri ratione quo nimirum men
 bra ipsa quod tibi apertum tyrannide
 vendicare omnino non posses
 ipsis abrenuntiatis voluntati
 bus diuino cultui mancipasti
 nunquid vel in tua esse videntur.
 in quibus ad huc straria lex
 et si non regnat habitat tamen.
 in quibus per totos equidem hodie
 tuus non in manet. **S**ed et preualet
 et libere donatur. **E**t ne tamen
 dixeris corpus quod mortuum est
 pro peccatis. aut anime esse quod animam
 aggravare non cessat. **P**lane si
 quis suum illud dicere cupit.
 non aliud convenienter dixisse
 videbitur quam omnis suum quam
 carere suum. **I**lloque quo nam
 modo tuos dixeris oculos. quos
 sanctius non minus totiens somp
 nus occupat. fumus turbat.

†penu

exiguis pulvis sauciat. nox
 ius humor obumbrat. dolor
 acerbius cruciat. vel ipsa demum
 nouissima mors excutat. **N**ec
 tunc plane tui erunt. quam omnia ista
 non erunt. ut vere iam tuis oculis
 considerare sit. quibus nimirum pro
 libitu deinceps utaris ad om
 nia tam libere quam secure. **N**ec
 enim auerendi de cetero erunt
 oculi ne videant vanitatem. eo
 quod purissimam veritatem videant.
 multo minus irabit mors pro
 nestras. quod ipsa quoque iuncta ^{nouissima}
 destruat. **I**n vero times eos
 et tanta plenitudine luminis
 ubi singuli iusti tamquam singu
 li soles fulgeant. aliquando fore
 caligaturos. **T**imentum id pla
 ne. si non ipsos oculos sicut cetera
 humani corporis membra resur
 rectio glorificaret. **E**t retribuo
 ne peccatorum videbis. **H**oc plane
 eis graue tormentum. et mag
 nus quidam malorum cumulus
 erit. **F**orte enim quod nunquam sola
 tui videret. eorum quos tam ma
 liciose impugnaverunt in tor
 mentis suis vel conscientiam
 latere. vel ipsos saltem declinare
 conspectus posse. **D**eruptam
 et si illis ex hac nostra consideratione

in mentu qdēa miserie pond'
accedit: nobis q̄ necessitas
erit q̄ utilitas. q̄ voluptas.
Quid enī in irreligiosū pū
mo qd tā inhumaniū & ex
crabile videretur: qm̄ cruo
re q̄ntūlibz īiquoz īimicor.
q̄ntūlibz īiquoz pascere
velle oculos & oblectare as
pectus supplicis miseror.
Actū sicut videbit peccator
& irascet. dentibz suis fremet
& tabescet. prius enī. b̄ndicti
vocabūtur ī regnū qm̄ ma
ledicti ī caminum ignis deici
ant etū. quo videlicz acri
us doleant videntes quid
amiserint: sic iusti videbūt
& letabūtur cōsiderantes qd
evaserint. In illa ḡ tanta
separacione. quēadmodū
hēdes agnor visio gravissi
mi lūoris occasio fit: sic e
lectis eregione cōsideratio
replor īmēnta quedā ma
teria gratiar actionis & lau
dis. **I**nde enī iusti tā mag
nifice grās agerent. n̄ cum
illa ī excogitabili p̄fruiunt
felicitate. qua ipam quoq;
retribucionē cernerent pec
cator a quibz sola equidem

mīa redemptoris segregatos
se se fidelissime & devotissime
recordantur. **I**nde vero ip̄s
tanto animi furore talesce
rent n̄ in regnū sūme beati
tudinis coram se se vidisset
alios īfōdū. & tūc demū
in illos se se fetores in illos
horrores. in illos etū in cen
diū cruciatus. in illas deniq;
īmortalis mortis miseras
gemerent esse dampnatos.
Ibi inq̄t erit fletus & stridor
dēciū: fletus quidē ob ignē
qui nō extinguit. stridor ob
vermē qui nō moritur.
Nunc fletus ex dolore. str
dor dēciū ex furore. fletus
enī nempe tormentor īma
nitas: stridore dēciū velhe
mentia ip̄a talescentis in
vidie & obstinata maligni
tas extorquebit. **I**ta ḡ retri
bucionē p̄tor videbis. ne
videlicz ignarus tanti p̄ci
li. ingratus aliqui liberato
ri posse fieri videaris. **N**on
solū autē s; & securitas p̄fec
ta iustor. erit visa retribu
tio p̄tor. quo videlicz nec
humanā aliqui n̄ diaboli
cāni ultra veteri maliciā

possint. qui nimirū cadenti-
bus a latere suo mille. et de-
milibus a dextris suis. nō in eos
cadere viderint. Et cadere i-
gehennā. **N**otas enī ad huc
timere nō poterant. et callidio-
rem cunctis animantibus ser-
pente habere suspectū. preser-
tim seducte quondā in para-
diso nō in memores mulieris.
nā tū toto iam corpore suo vlti-
mū traditū flammis. et inter-
se et cū magnū plane iā chaos
firmatū esse cōspicerent. **C**er-
tū quoque hoc nichilominus
cōtor. tibi cōsideratio ipa psta-
bit. ut ex compariōe deformita-
tis eorū emineat glōsius re-
splendeas. **S**ic nimirū tibi in
vitā collata cōtraria. siue qui-
dē utriusque videntur suscepisse
augmentū aliqd qualitatis.
ut albū nigro si cōferas. et h-
candidi et illud tenebris appare-
bit. **E**t audi certa sup istet
timoniū prophetiā sermone.
Letabitur aut iust. cū viderit
vindictā. **E**t quid ita. **N**a-
nus suas lauabit in sangui-
ne peccatoris. **N**olane nō iqui-
uabit in sanguine. Et laua-
bit. ut vnde ille truentis

150
152
magis. inde ipse mūdior vide-
atur. vnde ille plus sordet.
inde ipse pulchre elucescat.
Nullā forte ex his tribus cau-
sis humani refūge vlt modo
in veniatur affectus. Et nō ipse
aliqd horū sapientia in eorū
ridebit in teritū. qd tū sine
aliqua dubitatione factu-
ra est. **S**empe ipa pōdit. q
mentari omnino nō potest.
Na vocauit et reuocauit. ex-
tendi manū meā et nō fuit
qui aspiceret. **E**t post pauca.
Ego quoque in teritū vō ride-
to. et subannato cū vobis
qd timebatis advenit. cū
irruerit repentina calami-
tas et interitus qli tempe-
tas ingruerit. **E**t qd in
sapientiā interitū sapientie
credim. placaturū. nisi iustis
simā suā dispositionē. et ir-
rephensibilē ordinē rerū.
Hanc qd sapientie tūc pla-
cebit. sapientibus quoque neg-
te ē placeat vniuersis. **N**ō qd
tibi durū videat fore qd di-
citur. oculis tuis cōsiderabis.
qū et ridebis in eorū interitū.
nō qd velud qdam īmani-
tate crudelitatis ī ipa tibi

ultione complacent. si quod mo-
dus ipse pulcherrimū diuine
ordinacionis. ultra quā cre-
di possit iusticie relatore
et amatore equitatis oblectet.
Ubi optime omnia constituta.
et suū cuique cessasse locū pmo
et suū quicque cessasse. plenius
et perfectius illustrante veri-
tate cognoscere: quomodo nō
omnia considerare in omnibus
omniū moderatore magni-
ficare libebit. **P**ulchre di-
uino petrus apłs filiū pdi-
tionis in locū suū abisse tes-
tatur est: quod in aere crepue-
rit medius aeriarū collega
potestati: ut forte quod veri-
tati et veri pariter et hominis
qui de celo venisset operati-
ui salutē in medio terre. huius
inquinatorem nō celū re-
aperet nō terra sustineret. Ita
quod oculis tuis considerabis. et
retributionē peccatorū videbis.
Primo quidem ob tuā euasi-
onē. scđo ob omnimodā secu-
ritatē. tēto quoque ob ppa-
tionē. quarto ob ipse iusti-
cie perfectam emulacionē.
Erit enī iam tūc nō miseri-
cordie. sed iudicii tempus: nec

ullo omnino credenda ē erga
impios futura illic mise-
ratio. ubi nulla ē spanda
correctio. **P**aul erit huana
ne infirmitatis ista molli-
ties. qua tū interim cari-
tas patitur p tempore ad sa-
lutē: amplissimo quodā ve-
lud expansae sagene sinu.
bonos et malos colligens
piscis. id ē affectus idōcos
pariter et mollestos. **D**erum
si quidem in mari. si am in luto
re solos eliger bonos. sic vi-
delicet gaudens cū gaudenti-
bus. ut ex hoc iam cū fletu
tibi flere nō possit. **A**lioquin
quomodo in nobis iudicabit
hic mundus. nisi huc tene-
re affectionis obliui. intro-
ductus fuerim in cellā vi-
naria scđm eū qui dicit.
In troilo ipotencias dñi.
dñe memorator iusticie
tue solus. **N**ec in quidem p-
mittimur considerare psonā
pauperis. aut misereri ei
in iudicio. sed cū modesta licet
coherendus huiusmodi pie-
tatis affectus et equitatis est
dictanda sententia. **U**no
magis ubi nulla animi

colluctatio. ubi nulla poterit
subintrare molestia. oportet
tibi impleri quod dictum est ab sor-
ti sunt iuncti petre iudices
eorum. Absorti plane iustitiam
iusticie et petre soliditatem.
cui iuncti sunt iunctantes. Tunc
inquit petre: quoniam per te solam
ut sequerentur. cetera omnia
reliquerunt. Semper hoc est
quod interroganti petro quod nunc
accepturi esset petra ipsa re-
spondit. Cum sederit filius ho-
minis in sede maiestatis sue:
sedebitis et vos super sedes duo-
decim iudicantes duodecim tribus
israel. Hoc quoque propheta prou-
nans ait. Dominus ad iudicium ve-
nit cum senioribus populi sui. Tu
ne putres flexibile quippiam
inveniendum: in iudiciis ius-
tis petre. Cum adheret deo
ait apostolus. unus spiritus est: et qui
petre iungit unus lapis.
Ad quod sane non in merito pro-
pheta suspirans: non inquit
adherere deo bonum est. Ita
quod absorti sunt iuncti petre
iudices eorum. O familiaris
gram. O honoris culmen.
O fiducie privilegium: O proga-
tiam partem securitatis. Quid

enim tam paucendum. quod tam plenum
anxietatis et vehementissime
solicitudinis. excogitari po-
test. quoniam iudicandum astare
illi tam tristico tribunali:
et in certam adhuc sub tam
districto iudice expectare
sententiam. Horrendum est aut
apostolus incidere in manus dei
viventis. Iudicemur inte-
rim fratres: et tribulem illam ex-
pectationem studeamus plen-
ti declinare iudicio. Non iu-
dicabit deus bis in idipsum.
Sane ut quorundam peccata. sic
et quorundam studia bona ma-
nifesta sunt precedencia ad iu-
dicium: ut illi quidem non expec-
tantes sententiam ipso statim
pondere criminum in tartara
deiciantur. isti vero eregione
paratas sibi sedes tota liber-
tate spiritus sine ulla ciuitate
one descendunt. Felix paup-
tas voluntaria relinquen-
tium omnia: et sequentium te do-
mine ihesu. Felix plane: que
tam securos. immo tam gloriosos
faciat in illo singulare fra-
gore elementorum. in illo tre-
mendo examine meritum:
in illo tanto discrimine in

diaoy. Jam v̄ audiam' qd
ad tantas p̄missiones deuo-
ta i fidelis respondeat anima:
ne forte aut diffidere aut
secus qm̄ oporteat fidere in-
deatur. Qm̄ tu es inqt dñe
spes mea. Qd tñ sobrie: qd
tñ pie poterat dici. S; nec
aliud hinc v̄to videtur pos-
se puenire: responderi: qm̄
qd sequit' altissimū posuit
n̄ refugiu tuū. Ceterum ig-
noscat nobis fr̄es: hodie
quoq; p̄misit etiā terminos
breuitatis paulomin' extel-
siste videmur. *Sermo. ix. de*

uono v̄su.
Et nā hodie
fr̄es aliqd audiam'
de p̄missione patris.
de expectacione filioy: de fi-
ne hui' n̄re p̄gnacionis
de mercede laboris. de fructu
captiuitatis. Et quidē du-
ra om̄ino captiuitas. nō
in illa cōmuniū qm̄ ex ip̄a
iā cōdicioe generis tolle-
ramus humani. S; qd quoq;
qua volūtates mortificare
pprias. etiā p̄dere pp̄as in h̄
mūdo animas festiuantes.
in hos tam rigide compedes
discipline in h̄nc tñ grauis

penitentie cacerē cedimus
nosmetipsos. Miseranda ser-
uitus plane: s; si coacta s; si
nō spontanea videret. Nūc
vero cū volūtate sacrifica-
ris deo. nec ingeratur vlla
nisi p̄ ip̄am volūtate violē-
tia volūtatē: p̄fecto aliqd
ē in causa. Illud puto aliqd.
quo magis aliqd ē nō potest.
In v̄ plangendū videtur qd
libz magnū. quālibz labo-
riolū. quod p̄p̄t eū fiat. Et
si magnitudo ip̄a laboris in-
terdū forte cōpassione extor-
queat. S; multo magis cause
consideracio erigit cōgra-
tulationē. Quid qd bona
omnia nō in ip̄e cū constat
fieri h; p̄ eū. Deus em̄ est. qui
opatur in nobis i velle i p̄-
ficere p̄ bona volūtate. Ip̄e
ḡ actor. i ip̄e remunerator
opis. ip̄e i remuneracio to-
tā: vt cūmū illud bonū cui'
nūmū tā p̄fecta ē simpli-
tas in se ip̄o duplex quodā-
mō in nobis videatur causa
bonoy: i effectiua salic; i fi-
nalis. Vñ ḡ dilectissimū qd
in hys om̄ibz tam multis la-
boribz v̄ris nō in substantiis

q̄ enā superatis p̄t̄ eū qui di-
lerit vos. **I**n vero nō p̄ eū.
Et manifeste. **S**icut enī ha-
bundāt p̄p̄o tribulationes
n̄re apl̄s ait: ita habundāt
et cōsolaciones n̄re p̄ ip̄m.
App̄tatis sermo ē. **M**inimus
sermo p̄t̄ d̄m: s̄ plane ubi
nō vane dicit̄ p̄fundissim̄
sermo. **C**rebro sonat in ore
hominū: etiā a quorū corde
longe esse p̄batur. **O**m̄es sibi
p̄t̄ d̄m p̄stari postulant:
p̄t̄ d̄m flagitant sibi subue-
niri. **I**stacile quorū ea ip̄a pe-
tuntur p̄t̄ d̄m que tam nō
sūt scdm̄ d̄m: et id sibi quis
fieri obsecrat p̄t̄ d̄m: s̄ ma-
gis contra d̄m. **C**eterū vi-
lius plane et efficac̄ sermo:
ubi nō p̄funtorie. n̄ p̄sup̄a-
torie. nō velud quodā loquē-
di vsu v̄l arte p̄suadendi. s̄
exp̄inguedine vt dignū ē
deuocadus. et pura animi i-
tentione p̄cedit. **S**empe et
mūdus transit et cōcupiscē-
tia ei: n̄ satis valit̄ posita
aut stabilita firmit̄ v̄l cadē-
te eo. q̄ pro eo facta sūt vide-
būt. **I**bi enī causa ip̄a de-
ficiet: quom̄ nō om̄ia quorū

q̄ ei videbant̄ in n̄ra parit̄
evacuabūtur. **P**terea deniq̄
et qui in carne seminat. sola
metere habet et carne corrup-
tionē: quia videlicet om̄is ca-
ro fenu et gl̄a ei tamq̄ flos
fenu: et ubi fenu aruit. florem
quoq̄ nichilomin̄ cadere
necesse sit. **S**olus qui est cau-
sa est in deficiens: nec flos
fenu. s̄ v̄bū d̄m manet met-
nū. **D**eniq̄ inquit celū et tra-
ctisibūt v̄ba aut mea nō tū
sibūt. **P**rudēt itaq̄ dilectis-
simi et v̄lūc̄ elegistis. p̄ter
verba labiorū eius custodire
vias duras illis seminātes.
ubi ne minima quidē porcio
v̄ri seminis valeat de pure.
Sane qui parte seminat:
nō quidē nō meret. s̄ parte
meret. **S**empe qui meret mer-
cedē accipit: et scimus quis
p̄misit. ne eū quidē qui p̄no-
mine suo calicē aque frigi-
de cederit siue mercede p̄pa-
raturū. **N**ūq̄d tam in quā
mensura mensus fuerit si-
bi quoq̄ nō remeuetur: aut
in retributione equabitur
ei. q̄ nō aquā porrigens. s̄
sanguinē fundens. p̄pinatū

q̄d nō desiderat p̄t̄ d̄m

sibi biberit saluatoris calicē.
Non ē hic calix aque frigide?
Sed calix inebrians qm̄ precla-
rus. calix vini meri equidē
plenus myro. **S**olus enī me-
rū habuit vinū dñs meus
Ih̄c qui solus p̄fecte mūdus
semp̄ eā facere potest mūdū
de mūdō & ceptū semine. **S**o-
lus plane merū habuit qui in
mirū & scdm̄ diuinitatē sapi-
entia ē ubiq; attingens p̄pter
mūdiciā suā & nichil iniqua-
tū inuenit in eā. & scdm̄ huma-
nitatē p̄cū nō fecit. n̄ inuen-
tus ē solus in ore ei. solus nō
debito cōditionis gustauit
mortē. S; sue bñplacō volūtatē
sane nō obp̄am utilitatē. bo-
norū enī n̄corū nō eget. S; n̄ tāq;
retribuens nobis grām p̄ grā.
qui nō alit̄ p̄ amicitias mortuus
est n̄ p̄ acquirendis. videlicet ut
amicos faceret ex inimicis. Quā-
tū adhuc essem⁹ inimici. recon-
siliati sum⁹ deo p̄ sanguinē fi-
lii sui. **A**ut potius p̄ iam ami-
cis. & si nō dū quidē amantib;
S; tam̄ iā amatis. **I**n h̄ enī est
grā. n̄ quasi nos dilexerimus
deū. S; quia ip̄e p̄or dilexit nos.
Nis nolle qm̄ longe p̄or. **B**n̄

dictus deus & pat̄ dñi nr̄i ih̄u
xp̄i ait ap̄ls. qui bñdixit nos
in om̄i benedictione sp̄ali in cē-
lestib; i xp̄o sicut elegit nos
in ip̄o ante mūdī cōstitutionē.
& post pauca gratificauit nos
in q̄t in dilecto filio suo. **Q**uo
modo q̄ nō dilecti iā tūc in illo.
qm̄ electi in illo. **Q**uoniam nō ei
grati. in qua gratificati sum⁹.
Hic q̄ xp̄c scdm̄ tempus qui-
dē p̄m̄p̄us mortuus est. se-
cūdm̄ p̄cēstinationē agit pro
fr̄ib; & amicis. **I**n h̄us q̄ om̄ib;
merū est vinū ip̄i equidē & so-
lus vti ne quispiā ceterorū p̄-
sumere audeat nō esse qd̄ sibi
p̄phetiā illud ap̄tetur. vinū
tūc mixtū aqua. **P**rimū
qd̄ nemo inter mūdus
a sordē. nemo gloriari possit
om̄ino castū se habere cor.
de inde qd̄ mortis debitū sol-
uant quāq; necesse ē. t̄tio qd̄
ponē res p̄ ip̄o animas. hoc
sibi cōpendio vitā merant
et̄nā? S; & v̄c eis si ip̄i erubet
cerent testimoniū. quarto
qd̄ progate sibi & gr̄tis ex-
hibere tanti dilectioni sp̄arū
uimis erigantq; rependat.
Attam̄ ne hoc mixtū qui si

ne mixtura ē designat. adeo
ut fidelis ap[osto]lus dicat. imple
re se que cōsunt passionū
xp̄i in corpore suo. Sic g[er]o licet
electis parit omib[us] vnius
idemq[ue] denarius vite red
dendus et[er]ne. et in ip[s]a t[ame]n sit
differt stella a stella in cla
ritate. et alia claritas solis
alia claritas lune. alia cla
ritas stellar[um]. sic erit resur
rectio mortuor[um]. et quāuis
domus vna. diuise t[ame]n mea
sūt mansiones. ut videlicet
quanti quidē ad eternita
tē et sufficienciā. et qui pa
rū nō minoretur et qui im
p[er]tū nō habundet. quanti
ad eminenciā v[er]o et discrecio
nē meritor[um]. vniū quisq[ue] ac
cipiat scdm suū laborem.
ne quid omniū pereat qd
in xpo sit seminatū. **H**ec
autē dicta sūt fr̄es. ut tam
spūalis respon[s]i qd hodie
nobis considerandū ē. grā
amendat. **E**t in tu es domū
spēs mea. **Q**uicqd agendū
sit quicqd declinandū. quic
qd tollerandū. quicqd op
randū. tu es dñe spēs mea.
Nec vna omniū in p[ro]missi

153
155
onū causa. si tota ratio est
mee expectacionis. **O**reten
dat alter meritū. sustinere
se iacet pondus diei et estus.
ieiunarebis in salbo dicat
postremo nō esse sicut cete
ros hominū gloriatur. nichil
autē adherere deo bonū ē. po
nere i[n] dño deo spem meam.
Sperent in alijs alij forte
hic in sciencia literarū. hic
in astucia sch[ol]e. ille in alia q[ui]li
bet vanitate confidat. p[ro]pter
te omnia detinentū feci. ut
stercora arbitror. qm tu es
dñe spēs mea. **S**peret qui
vult in incerto diuiciar[um]. ego
v[er]o ne ip[s]a quidē nisi abste vic
tui necessaria spero. nimirū
vbo fidens tuo in quo abieci
omnia. **C**uerite p[ri]mū regnū
dei et iusticiā ei[us]. et oīa adiacent
vobis. **N**empe ē derelict[us] est
paup[er]. orphano tu eris ad
iutor[um]. **S**i in p[ri]ma p[ro]mittit.
p[ro]pter obtinenda sperabo. **S**i
in surgant ad versū me p[ro]p
a. si semiat mūdus. si firmat
malignus. si ip[s]a caro ad o
sus spūitū cōcupiscat. i[n] te
ego sperabo. **F**r̄es si sapere.
ex fide vivere ē. si alius ex

sententia dicere potest: quoniam tu
es domine spes mea. nisi cum inter
sit persuasum a spiritu. ut quicquid
modum moner prophetia. iactet
cogitatum suum in domino. sci
ens quod emendandus sit ab eo.
iuxta illud quoque petri apostoli.
omne sollicitudinem vestram pre
sentantes in eum. ipsi enim cura
est de nobis. **N**on quod cum sit her
sapienter. ut quod cuncta in abi
cere omnino spes miseras.
vanes. in vales. seductorias.
Et hinc vni tam solide. tam
perfecte. tam beate spei tota devo
tione animi. toto fervore spiritus
inhereret. **S**i quid illi impossi
bile. si quod vel difficile est. que
re aliud in quo speres. **E**t ubi
omnia potest. **Q**uod facilius dic
ti. **A**ttamen ne huiusmodi dic
ti intelligas uolo. **S**i creue
rit saluare nos. continuo li
beramur. **S**i vivificare pla
nuerit. vita in voluntate eius est.
Si premia eterna largiri. licet
ei quod vult facere. **I**n vni iusta
alitate non dubitamus. sed ipsa est
tibi suspecta voluntas. **P**lane
et voluntatis testimonia
credibilia facta sunt nimis.
Maiorem hanc dilectionem

nemo habet. ut animam suam
ponat quis paucis suis.
Denique quoniam in se speranti de
sic illa maiestas. que tam
studiose monet in se sperare.
Plane non derelinquit speran
tes in se. **A**d iuvabit eos. et
et liberabit eos. et eruet eos a
peccatoribus. **Q**uare. **Q**uibus
meritis. **A**udi quod sequitur.
Et speraverunt in eo. **O**ulas
causa attamen efficitur. attamen
irrefragabilis. **N**imirum hoc est
iustitia. sed que ex fide est. non
ex lege. **D**e qua cum inquit
tribulatione clamaverunt
ad me. ex audiam eos. **E**re mu
ltas tribulationes secundum
multitudinem earum consolatio
ei. lenificabitur anima tuam.
dum modo non ad alia divertas.
dum in clames ad eum. dum in
eum speres. non humile aliquod
vel terrenum. sed altissimum in
quo ponas refugium tuum. **E**t
speravit in eo. et confusus est.
Facile est celum et terram transire.
quoniam ubi ei evacuare. **A**nt
simul inquit posuisti refu
gium tuum. **N**on accedet illuc rep
tator. non calumniator. al
tender. non festum. **T**erminum ille ami

sator attinget. **N**empe ei di-
atur. **H**ic recolite psalmi p-
mordia ei dicitur qui in pter-
none altissi. morat. illuc
refugiens apusillanimita-
te sps r tēpitate. **Q**ue qui-
de duplex est necessitas fugi-
endi: quod videlicet. r foris
pugne. r in tuis timores. **I**n-
nus em fugere oporteret. si
vl interior magnanimitas
exteriores tumultus sustine-
ret. vl exteriori tūquillitate
pusillanimitas pā fouere-
tur. **I**llastumū ait. posuisti
refugiū tuū. **S**epe illuc fu-
giamus frēs. inuitus ē
locus. nullus ibi timet hos-
tis. **I**nnā magis semp ibi
manere liceret. **H**ūc ē hoc
temporis hui. **Q**d in refu-
giū est. quāq habitaculū eit.
r habitaculū sempiternū. **I**n-
terim sane r si pūgere nō
deditur. frequēnt tām re-
currēdū est. **N**empe ad om-
nem deniq temptacionē
ad omnē tribulacionē. ad
omnē deniq cū tūq modi
necessitatē apta ē nobis
vibs confugij sin. matris
expansus est. pata sūt fo-

154
156
ramina petre. patent visce-
ra misericordie dei nri. **H**oc
refugiū qui dēduat. nichil
mirum si effugē nō meret.
Iam quidē frēs que dicta
sūt ad expōsicionē vltus hui.
videntur posse sufficere: si
duriss. ppheta qm in te spe-
raui. sicut in alijs quibus-
dam psalmis inuenitur.
Ceterū qd dicit tu es dñe spes
mea: forte ampl. aliquid r
sublimē sonat. qd videlicet nō
modo meū speret s. eū. **C**on-
uenient. siquidē spes nra.
dicitur. qd speram. qm in q
speram. **S**ūt aut forte non
nulli qui a dño obtinere
corporalia seu spalia que
lib. cupiscūt. s. pfecta cari-
tas solū sūt qd summū ē.
tota desiderij vehemencia
clamans. **Q**uid em in est
in celoz. r ate qd volui sup-
trant. **D**eus cordis mei r
pars mea deus mēternū.
Pouldre nobis vtrūq. pau-
cis hodie verbis ieremhe
pplie lectio de monumēt.
Bonus es dñe sperantib.
inter. anime querenti te.
Ubi sane r ipām muneri.

221
discrecionē prudent' adver-
te. qđ sperantes in eo quide'
pluralit' dixerit. qđ hoc vide-
atur. Immo multor'. que-
rentē v' eū singularit'. quod
singularis sit puritatis. sin-
glaris gr'e. singularis pfectio
his. nō modo nil sperantib'
ab eo. s; nil querere h' eum.
Quod si bonus illis. quāto
magis istis. Merito p'inde
querenti illū anime respon-
det. Altissimū posuisti refu-
giū tuū. Neq; eū sic deū facēs
anima aut cū petro ei inter-
reno monte facē tabernacu-
lū. aut cū maria deinceps
eū tangē vult intra. s; plane
clamat. Fuge dilecte mi. alti-
mulare capite. hūmuloq; cer-
uor' sup montes bethel. Au-
diunt eū dicentē. Si diligere-
tis me gauderetis vtiq; qā
vado ad p'ēm. q; par maior
me est. Auduit dicentē. No-
li me tangē. nō dū ascendi
ad p'ēm meū. et celestis iā nō
ignara filij clamat cū apl'a
Et si cognouim' xpm scdm
carnē. s; nūc iam nō noui-
mus. Sup montes inquit
bethel. sup omne videlicet po-

testatē. et p'ncipatū. sup ange-
los et archang'los. cherubim
quoq; et seraphim. Neq; eū
aly sūt montes dom' dei qđ
sonat bethel. plane in dext'a
patris. v' iam nō sit p' ma-
ior eo. in dext'a altissimi co-
altissimū apprehendē et concu-
piscens. Hec est eū vita et
na fr's. vt p'ēm cognoscam'
verū deū. s; et quē misit ihu
xpm verū nichilominus et
vniū cū eo deū sup omia bndic-
tū in sc'la. Amen. **Sermo**
Hec v'ra de f' versu.
Est nec noua vobis.
s; nota omnino vo-
bis sententia. in p'apuis qui-
busq; p'tib; v're fidei quid nō
sit quān qđ sit et sciri facile
posse et p'ciosius ignorari.
Idē sane etiā spei nō in con-
ueniēte tribui posse videt'.
Longe facili' mens huma-
na tantor' expta malor'. qly
sit caritura qm quib; p'p'ri-
tura apprehendit. Neupē ger-
mana fidei. spei cognatioē.
vt qđ illa futurū credit hoc
sibi incipit sperare futurū.
Merito p'inde apl's fidē spe-
randay rerū substantiam

esse defuit qđ videlicet et nō
credita. nemo sperare. nō p̄
q̄m sup̄ mane pingē possit.
Quare ergo fides. p̄ata sūt
magna in excogitabilia
bona a deo fidelibz suis. dicit
spes. michi illa seruatur.
nam ita quidē caritas cur
ro in ait ad illa. **C**eterū ut
iam memini difficile omni
no aut etiā impossibile est
illorū qualitatem in vestiga
re bonorū. nisi cui forte iusta
illud apli. qđ oclis nō vidit
nec auris audiuit. nec in
cor hominis ascendit. qđ prepa
rauit deus diligentibz ^{seruata}
reuel ipse p̄spici suū. **S**ane
quātilibz p̄fectus in carne
ad huc mortali degenus. nisi
em̄ est hic quedā ut ita dixe
rim. id ipm qđ p̄miserat.
nō quasi iam acceperim i
p̄fecta p̄fectio nō diceret a
postolus. quomodo p̄fecti sumus
id ipm seruauit. id ipm qđ
p̄miserat nō quasi iam ac
ceperim aut iam p̄fectus
sum. etiā paulus ipse uetel
se ē fateatur. q̄a nūc cognos
co ex parte. et itē videmus
nūc p̄speculū in euiguate

155
157
tūc aut facie ad facie. **Q**uid
g̃ homini interim nosat
capabilius. pia sane et pui
da in cultagione ample hūe
datur. **P**riū em̄ afflictor est
ut indolestis eximī sūnam
reputent felicitate. et carere
miseria. p̄fectam beatitudi
nē arbitrentur. **I**nde et p̄p̄ha
in psalmo. querere inquit
aīa mea in requiē tuā. q̄a
dñs bñfecit tibi. nec vlla
tū collata munera felicitatis
enumerat. s̄ adiungit.
Quā eripuit aīam meam
de morte. oculos meos a lacri
mis. pedes meos a lapsu.
In quibz sane verbis pater
in dicat. quāta sit requies
quantaqz dñi bñficia sūt
videlicet attribulaciōibz et pe
riculis liberari. **C**ui p̄fecto
sententiae. illud quoqz dē
psalmo nonagesimo quod
hodie tractandū est nobis
simile inuenitur. **N**on acce
der ad te malū. et flagellū
nō appropinquabit taber
nacula tua. **E**st autē versus
ip̄s qm̄ nos capimus fa
cilis in telligenda. ad qm̄
forte iam aliqui ex vobis

221
 proolauerunt. **N**eq; eū tam
 rudes estis aut spali s study
 tū expertes: vt nō facillime
 inter vos ⁊ tabernacula v̄ra
 ⁊ rurſū in t̄ id qd malū ⁊ q
 flagellū dicit discernatis.
Sam aplm ſane audistis
 dicentē: ai iam bonū certa
 me certatq; veloce fore depo
 ſitionē tabernaculi ſui. **S**z
 quid ego apli v̄ba memoroz.
Quaſi v̄ ignorare poſſit ni
 les tabernaculū ſuū: aut exem
 plo docendus ſit alieno. **V**ide
 mus ſane nō nullos taberna
 cula ſua in turpiſſime capti
 uitatis domicilia conuulſe
 ſe: nec militare in hijs muſe
 rā gerere ſeruitutē. **I**nmo v̄
 qd omnino ridiculū eſt: ſic er
 rant aliq; ⁊ in tantā ol' uio
 nē ⁊ ſpalem frenetum deue
 nerūt: vt nichil ſeſe aliud pu
 tare qm ſuū hoc exterius ta
 bernaculū viderent. **Q**uid eū
 aliud qm nō in dei ſz ⁊ ſui ig
 norantiā habent: qui tāq;
 mortui a corde omne in ſi
 nuūt opam circa carnem
 ſic inſidentes tabernaculo
 ſuo ac ſi nūq; putent eſſe
 caſurū. **D**erūptamū cadat

neceſſe eſt: atq; id quidē in
 breui. **I**n nō ſe ipſos uelare
 videntur: qui ſic cecidiſſent
 carni ⁊ ſanguini. ac ſi om
 nino nichil aliud qm carnē
 ſolā eſſe ſe reputent. ſic in
 vano accipientes animas
 ſuas. tāq; proſus ignorēt
 ſe aīas habere. **S**i ſeparaue
 ris p̄oſtū a vili aut dñs. tāq;
 os meū eris: hoc eſt ſolenter
 diſcerneris int̄ exteriorem ⁊
 ſubam vt nō plus taberna
 culo tuo timeas a flagello. qm
 tibi ipſi a malo. **H**oc eū eſt
 malū: vnde dicitur. Declina
 a malo ⁊ fac bonū. **H**oc ma
 lū qd ſua quidē aīa priuat.
 qd ſeparat inter te ⁊ deū: vt co
 reguante tamq; corpus ſine
 anima. ſic ſit anima ſine
 deo plane mortua in ſe ipſa.
 inſtar vnus eoz quos tā
 qm ſine deo in hoc ſcō ſi
 uſe apls memorabat. **D**er
 ſane dixerim: vt vel ipſam
 odio habeas carnē tuam.
Dilige eam tamq; tibi datā
 in adiutoriū: ⁊ ad et̄ne lati
 tudinis aſcoriū iparatam.
Ceterū ſic amet anima car
 nē. vt nō ipſa in carnē tran

lisse videat dicaturq; a dño
n̄ pmanebit sp̄s meus in ho
mine q̄a caro est. diligat a
nima carnē suā. s̄ multoma
gis suā ip̄s animā seruet.
amet adam euam suā. s̄ n̄
sic amet vt voa eē plus o
bediat qm̄ diuine. Deniq;
ne ip̄s quidē expedit sic ama
ri: vt videlicet cū interim
carnes a flagello correpao
nis paternē. thesaurizēs
iram eāre dampnationis.
Omnia iuparū ait iohā
nes. quis demonstrauit vob̄
fugere a ventura ira. **F**aci
te dignos fructus peniten
tię. Et si em̄tēcia loqueret.
Apphēditq; disciplinā. ne
q̄m irascat dñs. sustinete
virgā corripientē ne seu
gatis malleū cōterentem.
Quoniam dicit nobis carna
les hominēs. crudelis ē vita
vr̄a. nō paratis carni vr̄e.
Nō paratis semini.
Et in quo magis ei parē
poteram. In nō mell̄ ē illi
renouari & multiplicari ī
agro. qm̄ in horreo putre
fieri. **N**eu oputruerūt iu
menta in stercore suo. **S**ic

vos paratis carni vr̄e. **S**i
mus nos crudeles interim
nō parando. aut vos pla
ne parando crudeliores. **S**i
quidē etiā nūc caro vr̄a re
quiescat in spe. videritis ip̄s.
quid ignominie interim
vr̄a sustineat. quid miserie
eā in futurū maneat. **N**on
accedet ad te malū & flagel
lū nō appropinquabit tabernacu
lū tuo. **H**ic duplex stola. & ge
mina quedam immorta
litas commendatur. **V**nde em̄
ī separatione anime & corpis
mors pcedit. **I**nde est qd̄
mortuū corpus ex anime
nominatur. **V**n̄ v̄ separā
tō h̄ n̄ ex flagellis p̄sentibz. ex
qualibz doloris vehemen
tia. ex ip̄s corpis corruptio
ne ex pena p̄cti. **M**erito n̄
met p̄inde & odit flagellū
caro vr̄a. quo nimirum
ab ip̄s aīe tam delectabili
honorabilisq; q̄scitio. ama
rū nimis diuorāū patiat.
Deterū interim quidē cōn
uenit actur. velit uoluit susti
neat illud uentre est. **E**xpedi
t aut sic tollerare. vt prius
euadas. & flagellū deinceps

nō appropinquet tabernaculo tuo.
Iam v̄ ut sup̄ meminimus
incessantē gūent. meminisse
vera aīe vita ē deus. et inter
heret — quoz separat malū; s̄
malū aīe quidem nō est ali
ud qm̄ peccatū. **E**ra frater
nugari libeat. otiositatib;
indulge delectet. **S**imulū ge
minio s̄ serpente victo. qui
duplice nobis auferant vi
tam: alē corpis alē cordis.
quid n̄ securi dominamur? **S**i
quod negligencia in gra
uiore piculo nō tam securi
tatis est qm̄ desperationis
iudiciū. **E**t quidē optandū
nobis est ab utroq; liberari.
s̄ cauendū sane ut terri pe
catū. magis qm̄ peccati pena.
et eo studiōsē a malo qm̄ a
flagello declinandū. quo p
nidiosi et omnino infelicius
sit a deo animā qm̄ a corpore
separari. **S**ane v̄ prius de
medio sc̄m fuerit om̄e pec
catū. causa quidē omnino
sblata. n̄ ip̄e quoq; deinceps
manebit effectus: n̄ quom̄
accedere iam ad te malū om
nino nō poterit. sic n̄ flagel
lū quidē valeat appropinquā

re tabernaculo tuo: qd̄ videlicet
tā longe sit ab exteriori ho
mine quelib; pena: qm̄ lon
ge fuerit culpa ab interiori.
Necq; etiā ait nō erit in te ma
lū aut flagellū. in tabernacu
lo tuo: s̄ non accedet. nō appro
pinquabit. **S**i quidē cōsi
derare est homines in quib;
peccatū nō modo habitat: s̄ et
regnat. n̄ iam primum ma
gis. aut magis intinū pos
se eē videtur: n̄ forte cū sic do
minabitur. ut nullom̄ de in
ceps valeat nō dominari.
Et ait et alios in venire. in
quib; quidē adhuc manet
peccatū: s̄ iam nō dominat.
aut p̄ualet meis: euultū
quodam n̄ dū tū expulsū:
deiectū. s̄ nō prorsus eiectū.
Constat sane ab initio nō
fuisse sic: s̄ imparentib; p̄mis
an̄ p̄uā illā in mandati p̄ua
ricatione. nō in nō regnal
se peccatū. s̄ h̄ fuisse quidē. **E**t
tū quodam iam tū p̄pe
illis fuisse videt. qd̄ tam
facile p̄ualū ē: eo qd̄ tam
festinant in trauit. **Q**uid
v̄ aliud amonebat et ip̄am
quoq; peccati penā et si nec

dū inesse corporibz iam cū
velud pforibz esse qui dix-
it: in quacūqz die comederi
tis deliquo sciencie boni et
mali morte moriemini.
Felix pūde exspectatio et be-
ta spes nra quoz tam lon-
ge gloriosior futura ē resur-
rectio. qm̄ fuit pma iudicio:
ut nec culpa omnino nec
pena. n̄ malū. n̄ flagellū.
aut regnet. aut habitet: a-
regnat. aut habitare. iam
possit aliqui in animabz seu
corporibz nris. **N**on accretet
inquit ad te malū: et flagel-
lū nō appropinquabz taber-
naculo tuo. **N**empe nil tā
remotū qm̄ quod ad esse
ultra nō potest. **E**t quid
agimus fr̄s. **V**ereor dephen-
di. **N**empe horam hanc in
magnus ille et omnium
altas n̄r et v̄r. nō vacatōi
sermonū: s̄ op̄i manū
nosat assignasse. **P**uto tū
ignosc̄ facile: p̄sertim nō
in memor fraudis illi reli-
giose qm̄ romanus olim
tribz annis ei in specu posi-
to. pie ministraverit. **P**ie
siquidē ut legim̄ p̄ris sui

(157)
159
oculis furabat̄ horas: et quē
sibi subripere ad inducandū
dū poterat c̄is diebz **b**ūdū
to panē ferebat. **E**t ego qui
de nō dubito fr̄s pluribz qui
inter vos sūt habūdancio-
rem spūaliū deliquoz subpe-
tere copiam. **E**t qd vobis
omnino nō subripio ih̄:
qm̄ tūpo et securi et suauis
quicqd illud sit qd d̄s co-
nat sumo vobiscū. **N**ec etiā
alimonia her distribuendo
minuit. s̄ augetur potius
ministrando. **V**erum tam
qd aliqui vobis loquimur
preter consuetudinē ordinis
n̄r: nō nra id agim̄ p̄sūp-
tione. s̄ de volūate venera-
bilū fr̄m et co albatū nos-
tror: qui id nobis inuigilāt.
qd tū sibi quidē passim nō
liuit omnino licere. **N**empe
alia ih̄ rōnem. et singlarem
necessitatē eē nouerūt. **N**ec
etiā ih̄ loqueret vobis: si pot-
sem laborare vobiscū. **I**llud
forte vobis efficac̄ vbiū
foret: ser- et sciencie mee
magis acceptū. **P**eterū qm̄
id michi petitis meis eri-
gentibz et onerosi huius ut

ipsi satis tam multiplici
 infirmitate corporis. et ipsa
 quoque temporis necessitate
 negatur: utinam dicens et non
 faciens in regno dei vel munus
 mereatur in veniri. **S**criptum est et veraciter
 scriptum: quia in me do-
 minum multo. quod co-
 sumpti non sunt: quod non tradi-
 dit nos in manus inimicorum
 nostrorum. Vigilat super nos in de-
 festis per vigiliis ille singula-
 ris clementie oculus: non dormit
 neque dormitat qui custodit
 israel. Id quidem necesse est. Non
 enim dormit neque dormitat: qui
 impugnat israel. Et sicut ipse
 sollicitus est nostris: et ipsi cura est de no-
 bis: sic ille sollicitus est ut nos
 mactet et perdat: et una ei cura
 ne forte qui a-
 vsus est reuer-
 tatur. Nos autem non attendimus
 aut minus attendimus reueren-
 tiam persidentis: protegentis cus-
 todiam. beneficia largientis: in
 gratia gratie. Immo tam multipli-
 cibus gratiis quibus pervenit
 nos et subvenit nobis. Et ut
 quidem per se ipsum implet splen-
 doribus animas nostras: nunc
 per angelos visitat: nunc per ho-

mines instruit: ut etiam conso-
 latur et erudit per scripturas.
 Quaecumque enim scripta sunt: ad
 nostram doctrinam scripta sunt: ut
 per patientiam et consolationem scrip-
 turarum spem habeant. Bene
 ad doctrinam: ut per patientiam
 sperent. Si quidem ut alibi
 scriptum est: doctrina viri per pa-
 tenciam noscat. Et per patientiam
 probationem operatur: probatio vero
 spem. Quid nos soli nobis
 non assumimus: quod soli negli-
 gimus nosmetipsos. In ideo
 dissimulandum nobis: quia
 undique subvenit. In modo
 propterea studiosius vigilan-
 dum nobis. Neque enim tam mag-
 na pro nobis in celo parit et
 in terra sollicitudo gereretur:
 si non magna nobis incutere
 necessitas videret. Non tam
 multiplex nobis custodia:
 si ob multiplices insidias
 poneretur. Felices proinde fra-
 tres mei qui iam liberati
 sunt de laqueo venarum: qui
 de tabernaculis multarum.
 ad atria quiescentium transie-
 runt: malorum timore sublato
 in spe singulariter constituti.
 Qui illorum immo universitati

dicuntur. nō accedet ad te ma-
lū & flagellū n̄ appropinquabit
tabernaculo tuo. **S**ane non
considera nō ad hominē qui
scdm carnē uiuit. s; ad eū
qui in carne degens. scdm
sp̄m ambulat. hanc fieri
p̄missionē. **S**iquidē nō est
distinguere inter illū & taber-
naculū illū. Confusa in eo om-
nia tanq; in filio babilonis.
Deniq; eulsiū homo etiā ta-
ro ē: nec in eo sp̄s manet. **N**on
aut nō fuerit sp̄s bonus. q̄
derit malū. **P**oro v̄ malū.
flagellū quoq; appinquet ne-
cesse est. **S**emp. n. malū. reme-
na gemitat. **N**on accedet ad
te malū: & flagel: n̄ appinquet
tabernaculo tuo. **M**agna p̄missio.
s; vnde id sperare licet. **Q**uo
modo malū & flagellū eua-
dam: quom̄ effugiam. quo-
m̄ elongabor ut nō appinquet
m̄. **Q**uo merito: quā sapien-
tia. quā virtute. **Q**uā anglis
suis mandauit de te: ut custo-
diat te in omib; vijs tuis. In
quib; omib; vijs. **Q**uib; de-
duas a malo: quib; fugis
a ventura ira. **M**ulte sūt vie
& genera multa viar mag

nū p̄fecto p̄ciulū viatori. **Q**uā
facile in multarū occurſu er-
rabit in via sua: qui viar dis-
creione caruerit. **N**am neq;
anglis mandati. ut in omib;
vijs custodiant uos: s; in omib;
vijs nr̄is. **S**ūt aut a quib; &
in quib; oporteat nos custodi-
ri. **S**arutemur p̄inde vias
nr̄as fr̄s: etiā vias demonū.
vias quoq; bonor sp̄itūū:
& vias dñi vestigem. **E**t qui
de sup me ē quod inq̄ro: s;
inuabitis oronib; vr̄is. ut a-
periat illi thesaurū sapie &
intelligencie sue: & volūnta-
tis mei b̄n̄placita faciat s;
deus. **V**ie ḡ filior adam tunc
cessitate. & cupiditate v̄sant.
Ab utraq; siquidē diuinimur.
& ab utraq; trahimur. n̄ qd
qui videmur. magis urgeri
necessitate t̄hi cupiditate.
Et necessitas quidē sp̄aliter
corpi t̄buenda videtur. **N**ec
simplex illa ē: s; anfractis
habens plurimos plurima-
q; dispendia: nā cōpendia
paucā ad modū si qua tū.
Quis hominū nesciat que
necitas hominū: reuera
q̄m multiplex sit. quis suf

fiat explicare. **I**psa nos eru-
dit experientia: ipsa veritas
dat intellectum. **I**n his quisque
docetur quoniam necesse habeat
clamare ad dominum: non de neces-
sitate. sed de necessitatibus meis
erue me. **N**ec in ab hac via
necessitatis: sed ab ea quoque quod
cupiditas est optabit educi:
quisque non surda aure moui-
ta sapientis exceperit. **Q**uid
enim ille ait. **V**oluntatibus tuis
auertere. **E**t iterum. **P**ost. **C**u-
piscencias tuas non eas. **S**i
quidem eduobus malis longe
melius est in necessitate grandi
quam in cupiditate. **M**ultiplex
illa: sed ista amplius per omni-
modum. immo ultra omnem
modum multiplicior invenit.
Res cordis est ista cupiditas:
ipsa tanta maior. quanto anima
plus est quam corpus. **D**enique he-
sunt vie que videntur hominibus
bonae: sed finem non habent. nam cum
demergunt in profundum inferni.
Si invenisti vias hominum:
illud quoque considera ne forte de
his dictum sit. **N**ecio in felicitate
in viis eorum. **I**n necessitate. **N**ecio:
infelicitas in cupiditate. **Q**uo-
id in cupiditate infelicitas.

Id est non felicitas putatur.
Quid enim siavi forte videntur in
trenarum rerum affluentia felici-
tas arridere concupiscit. **E**o vero
infeliciores est: quo vehementius
ipsam perfelicitate amplectitur
in felicitate. aut magis immer-
gitur: et absorbetur ab ea. **N**e
filiis hominum ab hac felici-
tate falsa atque fallaci. **V**e quod
dicit quia divites sunt. et nullius
egroti. cum sit pauper et nudus. et
miser. et miserabilis. **E**t necessitas
quidem ex infirmitate carnis:
cupiditas ex cordis media. et
oblivione perditur. **I**d est enim
alienum mendicat anima quod ob-
lita sit comedere panem suum: pro-
pterea terrenis inhiat. quod celestia
minime meditetur. **V**ideamus
vero et demonum vias. **V**ideamus
et caueamus. **V**ideamus et fugiamus
eos. **S**i quidem vie illorum principio:
et obstinatio. **S**ate vultus
videre id sciamus. **C**onsiderate
eorum principium qualis ille est
tales et domesticus est. **C**onsi-
derate viarum ipsorum principia:
si non manifeste in manifestum
presumpcione statim
presumpserit dicens. **S**edebam in
monte testamenti in lateribus

159
161
aquilonis: similis ero alut
luno. **Q**uoniam temeraria: quoniam
horrenda presumptio. Aliquid
non illi ceciderunt omnes qui o
perantur iniquitate: expulsi
sunt si ponerent stare. **P**ropter
presumptionem stare non potuerunt:
propter obstinationem qui cecidit
non adiecit ut resurgeret. **E**x
hac presumptione nempe spiritus
vaceus: ex illa obstinatione
non rediens est. **E**t mira qui
de presumptio demonum: sed non
minus mira obstinatio est.
quod superbia eorum semper ascen
dit: propterea non est illis dimissa
no. **Q**uia enim querere noluerunt
a via presumptionis: incide
runt in viam obstinationis.
Alii puto et everso sunt cor
de filij hominum: quatenus ser
vant vestigia demonum in gre
dientibus: demonum vias. **H**ec
enim tota adversum nos spirituali
colluctatio nequitiae est:
ut nos seducant: ut inducant
in vias suas: ut deducant
in eis: et producant ad destinationem
finem qui patitur eis. **F**uge
homo presumptionem: ne gaudeat
inimicus: fuge nichilominus
obstinacionem. **S**emper in his

maxime vicis gaudet: in seipso
exptus quoniam difficile possis ab
hac tanta voragine respira
re. **N**olo autem ignorare vos
fratres. quo via modo descendat:
immo cadat nullas. **P**rimus
est ut interim occurrat gradus
descensionis huius dissimulatio
est ipse infirmitatis et iniquita
tis. in utilitatis: dum sibi par
cens. sibi blandiens. et persu
dens homo aliquid se esse tamen nichil
sic: iam se ipsum seducens. **S**ecundus
gradus: sui ignorancia. **U**bi
enim in primo gradu in utilia si
bi consuevit perromata foliorum:
quod super et ut vulnere tenta
non videant praesertim qui ad
hoc solum exierit ne viderent.
Et si tandem fit ut etiam alio a
homo reuelante vulnere non
esse ostendat: quod sus in verba
malicie. ad excusandas excu
sationis in partibus. **A**terius huius qui
est tertius gradus est: ad modum
iam vicinus primo originis pre
sumptioni. **Q**uod. n. mali acti
tare iam vereat: quod presumit et
defensare. **T**ertium difficile hic
herebit in tenebris et lubrico:
praesertim cum non desit et angelus domini
malus persequens et infellens

Itaque quatuor gradus vel quatuor
 potius papiani contemptus est:
 ut quicquid ad modum sapientia dicit
 impius cum venerit ipse fundum
 malorum contempnit. **E**x huiusmodi
 ceptis magis ac magis super
 eum urget puteus os suum.
 dum videlicet eiusdem animam con
 temptus dicit in penitentie: ut
 penitentie obstinatioque firmat.
Hoc est iam peccatum quod neque in
 hoc seculo remittitur neque in futu
 ro: quia cor durum et in duratum
 nec timeat deum. si hominem re
 ueret. Qui sit in omnibus vis
 suis ad heret diabolus: ma
 nifeste factus est unus spiritus cum eo.
Et pie quidem hominum quos su
 perius demonstravimus ipse
 sunt de quibus dicit temptatio
 vos non apprehendat nisi huma
 na: et quia humanum est peccare.
Porro vias diabolicas a na
 tura hominis esse alienas
 quis nesciat. Nisi quod in non
 nullis ipsa sibi assuetudo
 naturam induisse videtur. Cete
 rum et si quorundam hominum
 sit non humanum sed cum dia
 bolici in malo perseverare.
Que vero sunt scelerum angelorum
 vias. **P**erfecto ille quas unige

nit enarrauit dicens. **V**ide
 bitis angelos dei descenden
 tes: et ascendentes super filium
 hominis. **A**scensio ergo et descen
 sio via illorum. **A**scensio propter
 se: descensio vel potius descen
 sio propter nos. **S**ic beati illi spiritus
 ascendunt per contemplationem
 dei: descendunt per passionem
 tuam: ut custodiant te in omnibus
 vis tuis. **A**scendunt ad vul
 tum eius: descendunt ad iuncturam
 quam angelis suis mandavit
 de te. **N**ec tamen vel descendendo. glorie
 visione fraudantur: quia semper
 vident faciem patris. **P**uto igitur
 vias vulnus audire. **N**ultum
 presumere video: si me illas
 permiserit ostensurum. **L**egi autem
 de ipso: quoniam docebit nos vi
 as suas. **C**um enim alteri cre
 deret. **D**ocuit itaque vias
 suas: cum aperuit labia prophetie
 ut diceret. **D**ivulsa via domini
 misericordia et veritas. **I**ta ad
 singulos. ita ad omnes divu
 niter venit: in misericordia. et veritate.
Vbi enim multa fuerit
 de miseratione presumptio.
 et obliuio veritatis: vel ubi
 de veritate multa desolatio
 nulla autem de memoria mea

solatio: nō sūt vie dñi. **N**ā
neq; veritatem tenet. qui mi
sericordia nō vere est nō agnos
cit: nō vā esse siue veritate mīa
p̄t. Itaq; v mīa r veritas ob
mauerit sibi: sese r iusticia
r pax osculant: nec abesse is
p̄test au' in pace factus: lo
cus. **Q**uanta audiuim' r cog
nouim': siquidē p̄res n̄ri au
mīaauerūt nobis: sup hac
copula tam felici mīe r veri
tatis. **N**ā ita tua r vitas tua
sp̄s susceperūt me. ait p̄ph̄a. **E**t
alio loco. misericordia tua inquit
aū oculos meos: r exultauit i
vitas tua. **S**i r dñs ipse de eo.
Veritas mea r mīa mea cū
illo. **S**i cōsidera i manifestos
aduentus dñi: quēadmodū
salut' in eo qui iam p̄missus:
misericordē teneas saluatore:
p̄ro in eo qui in fine p̄missus
veracem sustineas rectitudo.
Nam r hinc forte videbit' dir
tū: qā mīam r vitatē diligit
deus. grām r glām dabit dñs.
Quāuis r in p̄ore quoq; ad
venit recordatus sit mīe sue
r vitatis sue domui isrl': r in
posteroriq; lig iudicatur' sit
orbem t̄re in equitate. r p̄plos

160
162
in vitate sua: nō tū futurū sit
iudiciū sine mīa: n̄ forte ei q
nō fecerit mīam. **H**ec sūt eter
nitatis ianera: de quib; apud
p̄ph̄am habes. **I**n circuitu sūt
colles mūdi: ab itinerib; et̄ni
tatis ei'. **A**d manū: p̄n id facl
lume p̄bare possum'. **S**i quidē
mīa dñi ab et̄no r vsq; in et̄nū:
r vitas dñi manet i et̄nū. **A**b
hys itinerib; i circuitu sūt col
los mūdi: supbi demones. p̄n
tices mūdi hui' tenebrar' har'.
qui viā vitatis r mīe nesciūt:
neq; meminerūt semitari
ei'. **Q**uid illi r vitati: q̄ men
dar: r p̄r ei'. **D**eniq; habes ma
nifeste de eo sc̄ptū: qm̄ in vita
te nō stetit. **Q**uā v̄ longe fue
rit a mīa: r inflicta nobis ab
illo miseria n̄ra testat'. **Q**uā
ille in qm̄ misericors fuit: qui
homicida ab initio fuit. **P**os
tremo qui sibi nequā: cui bo
nus ē. **Q**uā nequissim' ille si
bi qui nūq̄m p̄p̄a dampnatio
ne xp̄ungit: nūq̄m sup p̄p̄a
iniquitate colet. **N**imirū fal
sa p̄sūptio a via vitatis eū
extrulit: crudelis obstinatio
viā mīe inclulit. **I**nde et̄nū
in se vniq̄m veritatē. nec a

dñō sequi unā potest.
In hūc modū q̄ illi timidi
colles incuruati sūt ab in
neribz cūctatis: dñi auijs
dñi que quidē recte sūt. p
amfractus suos i distorta
iō tam itinera qm̄ p̄cipia ^{ia}
corruerūt. **Q**u in vero p̄uice
cuius atq; utilius. alij quidē
colles ab hys inueribz incur
uati i hūiliati sūt ad salu
tē. **N**on em̄ incuruati ab hys
tanq; ab eoz rectitudine dif
fidentes: s; quod ip̄a eos in
curuauerūt itinera cūctatis.
Nu nō incuruatos iam
cernere i colles mūdi: dñi s; b
hines quq; ac potentes de
uota subiectōne inclinātur
ad dñm. i vestigia ei⁹ adorāt.
Nūquid nō incuruant: cū
ab ip̄a p̄uicosa sua celsitu
dine vanitatis i crudelita
tis. ad hūiles semitas conu
tunt: m̄ie i vitatis. **N**o istas
nimirū dñi vias: n̄ illi bonoz
spirituū. s; i electoz vie di
rigunt hominū. **E**t p̄muis
quoq; grad⁹ misero homi
ni em̄genti de p̄fundo via
oz illa est m̄ia. qua misere
tur filio m̄is sue: misere

aīe sue p̄uice placens deo.
Imitatur em̄ qui hui⁹ modi
est. magnū illud miserationis
opus: conpunctus cū eo q
p̄or p̄eo punctus ē: moriens
i ip̄e quocūq; p̄ salute sua.
uet partens sibi ip̄i. **H**ec mi
seratio p̄p̄ia exapit redeuntē
ad cor: i h̄ inter ip̄a viscerum
actitat archana. **S**up ē ut
via regia grediatur i p̄ce
dar vsq; ad vitatē: i quod se
pissime i mendam⁹ vobis.
cordis d̄tione. oris d̄fessio co
mitem. **C**orde credit ad iustici
am: ore aut d̄fessio fit ad sa
lutē. **C**onsilijs ad cor parui⁹
fiat in oculis suis necesse est:
sicut vitas ait. **N**isi d̄fessio fue
rit i efficiamini sicut par
uuli nō i trahitis i regnū ce
lor. **N**ō q̄ velit dissimulare.
q̄ nō valet uelare: qm̄ ad
nichilū sit redact⁹. **N**ō d̄fun
dat in luctē p̄dere veritatis:
q̄ nō sine miserationis affec
tu. viderit in oculo. **S**ic in
gredit homo vias m̄ie i vi
tatis: vias vtiq; dñi vias
vite: i fructus viarū salus
i viato. **V**ias quoq; ange
lor. ad easdē nichilominis

163
tendere manifestū ē. **Cū**. n.
ascendūt ad templacionē
inquirūt vicatent: de qua r
desiderando faciuntur: r fac
ando desiderant. **Cū** ḡ descen
dūt faciunt nobiscū inīam:
ut custodiant nos in oībz vīs
nris. **A**d ministratorū. n. spc
sūt: multi ī ministeriū ppter
nos. **P**lane ministri nōstri. ū
dū nri. **E**t in hoc vngenti
formā imitant: "qui nō ve
iūt ministrari s; ministrare:
qui stent mē discipulos tan
qm̄ qui ministrat. **F**ructus
anglicar viarū. qñod adip
cos spectat sua ipsor beati
tudo: r obediencia caritatis.
Quod aut ad nos p̄tinet
in d-e quidē obtentus diui
tie gr̄e: hinc ū custodia vie
nē. **S**iquidē anglis suis mā
dauit de te. ut custodiant te
in omībz vīs tuis: in omībz
indigentis tuis: in omībz
desiderijs tuis. **A**liquin fa
cile ē tibi incurrere vias mo
ris: ut videlicet aut de necessi
tate in obstinacionē. aut in
p̄sūcionē de cupiditate p̄u
pas: que quidem iam non
hominū. s; demonū sūt vie.

163
In quo em̄ tam facile in ve
niri solent homines obstina
ti: qm̄ in eo qd̄ aut ad neces
sitate p̄tinere simulant aut
arbitrantur. **Q**uidā mone
as aut ille. ego qd̄ potū potū:
r nō vlt̄ qm̄ potū. **T**u s; hic
sis: alr̄ scias. **V**nde d̄ in p̄
sumptionē: nisi ex quodā im
petu vehemenacōis existeri
p̄siliamus. **I**nterim ḡ man
dauit anglis suis deus. nō
quidē ut ammoneat te a vīs
tuis: s; ut in eis ipis te custodi
ant r quasi p̄ vias suas. vias
tuas dirigāt in vias ipsius.
Quo namū inquis. **R**empe
ut qd̄ anglis ex sola caritate
purius agit: tu ip̄a saltim
necessitate sp̄ullus r amoni
tus descendas r descendas:
exhibere. **S**. primo misericordiam:
r rurū cū anglo leuans de
sideria tua. tota animi cupi
ditate ascende studeas ad su
mā r p̄petuā vitatem. **H**inc
em̄ monemā leuare cor dā cū
mandis: hinc audim̄ cotidie
surū cor dā. **H**inc quoq; ne
gligentes arguimur: r dicit
nobis. **F**ily hominū vsc̄ quo
gram cor dē: ut quid diligitis

Sermo 12
de Versu. 11.

vanitate et queritis incedam.
Exonerati enim cor et leue. leua-
tur magis ut querat et dili-
gat uitam. Nec mireris quod
in vias domini secum uos ad mitte-
re. immo et in mittere non dedig-
nent. qui custodire dignantur
vias nostras. Et in felicius tam
in eis ipsi ambulant. quinque
securi. Ceterum quoque et ipsi lon-
ge inferius ab eo qui ueritas
ipsa. et ipsa uita est. in misericordia
et uitate uisuntur. Et in uero
agru. suisque gradibus sibi-
competentibus disposuit deus.
Summam rerum tenet ipse qui
summus est. super quem nichil est.
ultra quem nichil. Porro ange-
los seorsum non in summo quidem
posuit sed in tuto. quippe ei qui
in summo stat. vicini ad-
herentes. ac pinde confirma-
tos uitate ex alto. Nam homi-
nes quidem nec in summo in-
tuto sunt. sed in tuto. Denique
et in solido sunt. i. in terra. habentes
locum firmum. sed non nisi in-
uoluntate et possibile et uitate sit
ut sibi caueant. Demones
autem in pendulo huius aeris.
uagi. uentosique uagantur.
Indigni siquidem celos con-

scendere. ad terram tamen descendere
dedignantur. Et hodie quidem
ista sufficiant. Atque utina
eiusdem ipsius munere suffi-
cientes ei gratias referre uale-
amus. ex quo et sufficiencia
nostra. Non enim sufficientes
sumus ut cogitare a nobis
aliquid qui ex nobis. nisi
ipse cederet nobis qui dat
omnibus affluent. et super omnia
benedictus in secula seculorum. Amen

Si me
minut
tis hesternus sermo
ne vias demonum presumptio-
ne diximus et obstinationem.
nec tacuimus quare id dice-
remus. Possumus enim si neces-
sarium iudicatis. vias eorum
via adhuc alia investiga-
re. Nam et si omniumque eas
occultare laborent. multi-
plicat in scripturis sanctis decla-
rat semitas liquorum. eas pro-
dit spiritus sanctus. Legimus siquidem
de his omnibus quoniam in arca
tibi ipsi ambulant. legimus
de eorum puere quoniam arant
querelis que deuoret. Et
et ipse fateri cogitur in plen-
tia maiestatis. cum in filiis

dei astans. ^{vi}veniat requirit.
circum aut tram et pambu-
lam eam. **D**icamus itaq; vi-
as est circumfatione et circumven-
tione. Ita enim ad nos illa v-
nitur in se ipso. Semp ille ex-
colitur et deicitur temp. sup-
bia et ascendit temp. semp
humiliat. **N**unquid uo circum-
uit. **Q**ui aut in circum am-
bulat. pfectat quide: et pfi-
at nichil. **D**e hominu qui
sequitur huc circum. qui
uigim appria voluntate re-
cedit. **S**i conaris auellere.
paululu sequi videbit. et in
dolo. **C**ircum. et aliunde redi-
tum parat. u ab ea penitus
abducat. **S**atagit undiq;
undiq; fugitat. heret tu sp-
pe voluntati. **D**erunt tu si
mala et circum ipa: longe e-
quide peior circumuentione a-
liena. **S**a siquide l maxime
dyabolū facit. **E**t quomo-
do fit. ut miserū hominē
circumueniat supbissimū ille
descendit. **V**ide circumū impij
in hoc ipso. oculi ei omne
sublime vident. **A**ttū pma q;
ipsa curiose vestigat. et ut
magis ascendat. ut vehemēt

intumescat. et dū calcauerit
humilem. sibi videatur ipse sub-
limior sicut scriptū ē. **Q**uoniam sup-
bit ipius in cendit paup. **Q**uia
pise ascendentes et descendentes
anglos bonos. angelus mal-
emulat. **A**scendit studio vani-
tatis. descendit limore malig-
nitatis. **C**ui mendax ascensio.
crudelis descensio ē. **E**xpers ille
ut heri diximū uite et veritatis.
Ceterū si descendit maligni.
ut circumueniant. grās ei au-
mandato descendunt. et benigni
in angli ut subueniant nobis.
ut custodiant nos in omnib;
vix nris. **N**ecq; h solū. et in ma-
nib; inquit portabūt te. ne vin-
quā offendas ad lapidē pedem
tuum. **Q**uanta nobis frēs in hui-
scripture verbis et erudicio. et a-
monicio. et solacio exhibetur.
Cius t omib; psalmis. — tā
magnifice pusillanimes so-
latur. negligētes amonet. eru-
dit ignorantes. **I**nde quoq;
fidelib; suis voluit puidencia
diuina pstatē. ut more ipsor
versiculi hui' psalmi. h maxie
quadragesima ali tpe versa-
rent. **N**ec aliunde quā ex ipi
vlturpatione diaboli sumpta

videt oratio: ut in h' quoq;
nequissim' ille seruus. filius
seruat vl' in vitus. Quid
enim tā molestū ei. quid nob
esse potest tam iocundū q;
ut etiā malū ei' nobis coope
retur in bonū. **A**nglis suis
mandauit de te: ut custodi
ant te in omib; vijs tuis.
Quē quid; hō qā in notuit
ti ei' aut apponis erga eū
cor tuū. **I**ponis cor erga eū:
geris p eo sollicitudine: cu
tam illi' habes. **D**eniq; ei
inuitis vnguentū tuū: in
inuitis spm tuū: p inuitis;
vultū tuū. **E**t ne quid in ce
lestib; vacet ad opera solli
citudinis nre. beatos illos
spc. ppter nos inuitis i munus
terruin'. custodie nre depu
tas: nros iures fieri peca
gogos. **P**arū; eū qd facis
angelos tuos. spc: facis et
angelos puulor. **D**eniq;
angeli eor semp vident fac
iem patris. **I**llos vtiq; spc
tam felices. et tuos ad nos:
et nros ad te anglos facis.
Anglis suis mandauit de
te. **M**ura dignatio: et vere
magna dilectio caritatis.

Quis eū. quib; de quo. qd
mandauit. **S**tudiose vide
remus frs. diligenter man
demus memoriē: hoc tam
grande mandati. **Q**uis eū
mandauit. **C**ui' aut angli:
cui' mandatis obtemperat:
cui' obediūt volūtat. **N**em
pe anglis suis mandauit
de te: ut custodiant te i oib;
vijs tuis. **N**ec cūtantur quā
et manib; tollant te. **S**ūma
q; maiestas mandauit. et a
gelis suis mādauit. **I**llis v
tiq; sublimib; tā beatiss. tā
prime sibi coherentib; tā
familiarit' adherentib; et
vere domesticis cū. **M**anda
uit aut de te. **T**u quis es.
Quē quid; hō. qā in notuit
ti ei' aut filius hōis quia
reputas eū. **Q**uali vero
nō sit hō putredo: et filius
hōis vniū. **S**ed quid putas
mandauit de te. **N**unquid
scipit ptra te amaritudines.
Nunquid ut ptra foliū quod
vento rapit ostendant po
tentiā suā: et suplam suā
psequantur. **N**unquid ut
tollant in pū ne videat
glam cel. **I**stud n; mādatū.

Non recedas ab adiutorio al-
 tissimi in protectione dei celi
 dimorare: ne de te illud quod
 mandetur. **E**ne enim prece-
 rit deus celi: non de eo illud ma-
 dabitur. sed pro eo. Et quod inter-
 rum non mandatur. pro eo differ-
 tur: ut sint omnia pro electos.
Denique paucis ut servus
 et amicus supereminata colli-
 gere et amare: puerus prefa-
 milias. sicut inquit vobis ad-
 messum: ne forte eradicetis si-
 mul et tritici. **Q**uoniam si tam-
 diu servabitur in terra. **H**oc
 plane si opus presens: hoc ma-
 danti ipsius. **I**taque anglis suis
 mandatum de te: ut custodiat te
 in quibus visus tuus. **O** tritici
 inter vixima: o granum inter pa-
 leas: olivum inter spinas. **G**ra-
 tias ei frater gratias ei: et pro vobis
 parit et pro nobis. **P**reciosum de-
 positum nobis commiserat: fructu-
 m crucas sue. paucum sanguinis
 sui. **N**on contentus custodia
 hac: tam parum tuta: tam parum
 vali: tam fragili. tam insufficien-
 ti. **S**uper muros tuos iherusalem
 constituit custodes. **S**emper in ipso
 qui videtur muri. aut in mu-
 ro ipso columpne: hys custo-

diis egent: et marie. **A**nglis
 suis mandavit de te: ut custo-
 diat te in omnibus visus tuis. **E**si
 tam debet hoc verbum infer-
 re reverentiam: afferre devo-
 tionem: afferre fiduciam. **R**eve-
 rentiam per presenciam: devotionem
 plenius leniam: fiduciam per cul-
 todia. **C**aute ambula: ubique
 assit angli sicut eis mandatum
 est: in omnibus visus tuis. in quovis
 dissortio. in quovis angulo.
Anglo tuo reverentiam habe.
Tu ne audias illo presente: quod
 vidente me non auderes. **I**n p-
 sente esse dubitas. que non vi-
 des. **E**t si audires: quod si tange-
 res: quod si olfactes. **V**ide quia non
 solum visu rerum presenciam prebet:
 non omnia visu subiacent. nec
 corporalia quidem: quanto magis
 spiritualia paucum sunt. ab omni sen-
 su corporeo: et spirituali roatus
 ut fingenda. **S**i fides prestat.
 ea tibi anglicam prebat presen-
 tiam non deede. **N**ec dixisse pi-
 get quoniam fides prebat: quoniam num-
 rum apostoli arguunt. tui non appa-
 rentium esse diffinivit. **A**lluc
 ergo et assunt et: non in teum sed in
 pre. **A**lluc ut pregaunt: assunt
 ut pluit. **Q**uid retribuere domino?

ponit; q̄ retribuit t̄. **S**iqui
tem ei soli honor & gla. **E**t re
ei soli. **Q**uia ipse mandauit.
& omne factū optimū n̄ n̄ ab
illo. **V**erumtamen & si ille
mandauit. ipsis quoq; qui
& ei ex tanta caritate obedi
unt. & nobis subueniunt in
tanta necessitate. ingratos
esse n̄ licet. **S**imul q̄ deu
ti. **S**imul gran tantis custo
dijs reclamant. eos. honore
mus eos quāti possumus. quā
ti debemus. **T**onus tū ei redat
& amor & honor n̄r. a quo tū
ipsis quā uobis. totum vñ
honore possumus. vñ ama
re. unde amari honorari ve
neremur. **N**eq; eñ apls b̄ ait
soli deo honor & gla. p̄phico cre
dendus est obuiare sermoni.
qui sibi & amicos dei unius
honorificatos esse testatur.
Puto aut simile esse illud b̄
b̄ apli. ei qd̄ iterū ait. **N**emi
in q̄cūq; debeatis. n̄ vñ dñe
diligatis. **S**iquidem n̄ hoc
voluit ut alia quolib; de
bita negarentur. p̄sertim tū
idē apls dicit tū honorem
honorem. & cetera i hūc mo
dū. **U**t q̄ plenius intelligas

quid in utroq; senserit quid
ve monuerit. vide quēadmo
dū int̄ radios solis. minora
quolib; luminaria nō viden
tur. **N**undū amota modo sit
ra arbitramur. nundū ex
tincta. **N**umme quidem. &
ampliori claritate quodā
recta. interm̄ apparere nō
posse. **S**ic q̄ dilectio alia que
bis debita superans quasi so
la regnare debet in nobis.
ut quicqd̄ debetur ceteris sibi
vendat. ex dilectione omnia
faciam. **S**ic diuinis p̄uale
re debet honor. & quodā
p̄iudicare vniuersis. ut solus
ipse nō in p̄onijs. & in oib;
honoretur. **I**o ipm̄ sane dic
ti putes & de amore. **Q**uid
eñ extra ipm̄ reliquid ceteris.
qui totū cor totā animā. to
tam v̄tutem dño deo suo i
dilectione donauit. **I**n ipō
itaq; fr̄s affectuose diliga
mus anglos et̄ tanq; futu
ros aliquādo coheredes n̄ros.
interm̄ vero actores & turo
res a p̄re positos & p̄positos
nobis. **N**ūc eñ filij dei sum̄
& si nō dū appareat. qd̄ ad
huc paruuli sub actorib;

et tutoribus sumus: tamen ni-
hil interim differentes a ser-
uis. Ceterum et si tam paruuli
sumus: ita magna nobis, si-
modo tam magna, et tam periculo-
sa via restat: quod tamen sub tan-
tis custodibus timeamus. **N**ec
superari, non seduci, minus at-
seducere possunt: qui custodiunt
nos in omnibus viis nostris. **F**ide-
les sunt, prudentes sunt, poten-
tes sunt quid trepidamus?
Tantum sequamur eos: ad-
hereamus eis: et in protectione
celi celi amorem. **V**ide e-
nim quoniam sit et necessaria ista pro-
tectio: hec custodia in viis
tuis. **I**n manibus inquit por-
tabunt te: ne videri offendas ad
lapidem pedem tuum. **P**arum tibi vi-
detur quod sit lapis offensus
in via: considera quod sequitur. **S**uper
aspice et basiliscum abidab et
caulcab leonem et draconem. **Q**uoniam
necessarius pedagogus: primo
et baulus: proferat puulo
gradienti. **I**n manibus portabit
te, inquit. **I**n tuis quidem viis cus-
todient te: et deducunt puulum
qui non potest puulus ambula-
re. **C**eterum non te patientur
temptari, super quoniam sustinere po-

tes: et in manibus tollent ut pro-
prieas offendicium. **Q**uoniam facili-
le trahit, qui illis portat manu-
bus: quoniam suavit iuxta vulga-
re proverbium narrat tui altus sus-
tinet mentem. **Q**uoniam gra-
uissima tuitur verge tempore,
et tribulatio vehementes inue-
re: in voca custodem tuum, ducto-
re tuum, adiutorem tuum in opor-
tunitatibus in tribulatione. **I**uda-
ma enim et dicit. **Q**uoniam salua vos
primus. **N**on dormit neque dor-
mitat: et si ad tempus quoniam dis-
simulet, ne forte periculo suis
ab illis te manibus ipse periclitetur:
si te ignoraueris eis sustenta-
ti. **S**pirituales enim sunt iste man-
us et auxilia vtriusque spiritualia que
singulis electorum parumque disci-
minus in et obiecte difficulta-
tis, tamen lapide molis quanta-
te, ab his qui sibi sunt depu-
ti angelis spiritualiter et multipliciter
exhibent. **D**ico ego tamen aliqui
ex his qui innumera magis ar-
bitror: et paucis qui inter vos
sunt excepta. **T**urbatur aliquis
vehementius: seu corporali quo-
vis incommodo, seu tribulatione
aliqua seculari, seu accidia spiritus:
et quadam animi defectione la-

quiescens. Jam temptari in
 cepit. sup̄ qm̄ valeat sustine
 re. in impingeret et offenderet i
 lapidem. Si fuerit qui subue
 niat. Quis v̄ lapis iste. Ego
 illū intelligo lapidem offen
 sionis. et petram scandalizati
 onis. Si offenderit q̄s collideret
 sup̄ quē v̄ ceciderit ceciderit eū.
 Lapidem v̄ angularem. elec
 tum. p̄positū. qui ē xp̄s dñs. In
 hūc lapidem offendere et mur
 murare ad v̄sus eū. scanda
 lizari a pusillanimitate sp̄s
 et tempestate. Itaq̄ opus illi
 et angelica op̄e. angelica
 solacione. angelicas manibz.
 qui s̄a defecit. ita p̄pe modū
 offendit in lapide. Et vere
 offendit in lapide qui mur
 murat et blasphemiat. se
 ip̄m collidens nō eū in quē
 furibundus impingit. Arbit
 or sane velut duabz quibz
manibz dān̄ eiusmodi homines mure
 dū ab angelis supportari. ut
 quodāmodo nō senescentes
 trāseant. qd̄ rautope formi
 dabant. nec parū murent
 postmodū tam sup̄ postero
 ri facilitate. qm̄ sup̄ difficu
 litate p̄ori. Multis scire q̄s

intelligā duas manus.
 Duplex enim v̄tr̄q̄ demonstra
 tiōne. dū videlicet hinc qui
 ē tribulatiōis breuitas. inde
 eternitas retributiōis osten
 ditur. aut magis in p̄mit
 cordi. ut intimo affectu se
 aiam. qm̄ momentaneū
 hoc et leue. tribulatiōis v̄re
 sup̄ modū etnū pondus i
 sublimitate gl̄e opatur iuo
 bis. Quis vero istas tā bo
 nas p̄bonos nō credat fieri.
 cū certū sit qd̄ contrariū
 male v̄tr̄q̄ fiant iussiones
 p̄ angelos malos. Habeto
 te familiares anglos fr̄s
 mei. frequēte et assidua
 cogitatione et oratione de
 uota. qui semp vobis assūt
 ad custodiā et solacionē.

Sermo. 12. de versu. 12.

Possunt hūc v̄sum
 qui in manibz et vi
 delicet i manibz porta
 hūc te et nō modo de p̄sent
 solacione dicam accipe. h̄i
 de futura. Nēpe custodiūt
 nos in v̄sis v̄ris angli s̄a.
 h̄i via futura qd̄ et v̄tr̄q̄ vita
 futura in manibz tollūt.
 Et de sūt vobis testes fide

les. **P**ropriè lectū est nobis
de beatissimo patre uro. **U**e
ponia bñ dicto: qui dñi intē
tam odor aciem in splendo
re coruscā lucis habere uide
retur: uidit germani aīam
capuani epi in spera ignea
ab anglis in celū deferri. **Q**uod
huiusmodi testimonio
requirant. **I**pa in euāgelio
veritas de mendico et uulcero
so lazaro ait: qm̄ deportatus
et ab anglis in sinu abrahe.
Neq. n. in illa nobis tā noua
tamq. in cognita regione a
bulare ipi possem. presertim
cū tantis sit lapis in via.
Quis lapis. **Q**ui in lapidibz
olim consueuerat ad orari: qui
lapides obtulit dño dicens:
dic ut lapides isti panes fiat.
Porro pes tuus affectio tua:
pes aīe quā in manibz an
geli portant. ne offēdat ad
lapidē pedē suū. **Q**uom̄ enī
n̄ uehementissime aīa turba
ret. si sola hinc egredietur: si
illas sine solacio ingrederet
uias et si int̄ illos lapides su
is pedibz graderet. **E**ū d̄ ma
nifestius audi qm̄ uētre ha
beas portari in manibz alie

nus: n̄ alijs qm̄ angelicis tū.
Sup aspice et basiliscū ab u
lab: et caulcab leonē et draconē.
Quid int̄ si faceret pes hu
manus: qd humane affecti
onis int̄ tam horribilia mōs
tra ostaret. **S**empe nequicie
spirituales sūt: equidem nō
in agrius appellationibz de
signate. **S**i quidē et de hys dic
tū: quod nequaquā uobis
eradisse reor: tacent alacere
tuo mille et decē milia a dexte
rīs. **Q**uōd vero scire p̄t an di
se sint int̄ eos opationes ma
licie ministeria iniquitatis:
ut ex diuīs officijs uel potius
maleficijs. uocabula quoq.
diuīsa sortiti nominentur. ali
quidē aspis. ali^{us} basiliscus:
ali^{us} autē leo. et ali^{us} draco quē
videlicet suo quidē inuisibili
tū varie noceant. quasi ali^{us}
morsu. ali^{us} visu. alijs rugi
tu. sicut alijs flatu. **L**egi et
quodā genere demonior: qd
nō citatur n̄ i orōne et ieiunio
Nichil potuerat vbiū aplice
in crepationis ad illud. **Q**uo
m̄ n̄ illud aspis erat. illa
utiq. de psalmo aspis surda
et obdurans aures: ne vocē

audiat in cantatū. **V**isū
treri a tam trifico monstro:
vis securus p^r mortē ābu
lare sup aspidē istā. **C**ave
ne interim post eā ambules:
cave ne imiteris: i nō erit
qd paucas in futuro. **E**nim
vero viciū: cui rex eiusmo
di spūi dominari: i si vultis
scire ipā ē artificio. aqua
vobis hesternō sermone
monuim^{us} esse cauendū: ipā
obstinatio: aduersus qm
pridie loquebam^{ur}. **N**ec enī
piger quociens datur occa
sio ab hac tā graui peste p
mune vos. vt eā omni
m fugiatis: qd hoc quidē
sit tūna quecā religionis
subuersio. i vere iuxta testi
monū legis latoris vene
nū aspidū in sanabile. **O**ia
tur aspis hinc alterā aurē
qm p^rstius tre infigere: inde
vero alterā caudē iussio
ne nichilomin^{us} obturare
solet ne audeat. **Q**uid ad
hoc in tantis vox. qd ser
mo faciat p^rdicantis. **O**ra
bo p^r eo hūi habo meumio
animā meā: baptizabor
p^r mortuo vltimo quocā

p^rfluuio lacrimarū: apud
quē viderim nichil huīa
ne in cantationis quilibet
sapientia nichil quamcū
qāq amonitionis industi
am p^rualere. **N**ouerit inde
ptinax. nō celo se se s^{ed} solo i
figere caput: qā sapia que
de surtū: nō modo pudica
s^{ed} i pacifica sit. **H** aut mag
vt ita dicam aspidica ū ter
rena esse nō possit. **S** nec
aceo obsurde scēt. nisi cauda
quoq obturaret auditū. **Q**ue
hec est cauda. **F**inis intencio
nis humane: s^{ed} surditas de
sperata dū hinc quidē velud
terre infix^{us} quisqm inheret
voluntati. inde velud reflectens
caudam. finē aliquem
meditat^{ur}: i infigit animo. qd
desiderat adipisci. **N**olite ob
secro frs: nolite obturare au
res: nolite aliqn obdurare
corda v^{ra}. **I**nde enī tam mor
dar i amarus sermo in veni
tur in ore hominis obstina
ti: qd nulla ad eū penetrare
queat tenuolencia monito
ris. **I**nde aspidis virus in
lingue aculeo pseuerat: qd
aduersus linguam in tanta

toris tanto se se studio obtu-
rarit. **I**t basiliscus ut auit
venenū gerit in oculo. pelli
mū animal. i p omibz exer-
bile. posse cupis oculū vene-
nari. nequa oculū. oculū fati-
anantem. **I**n vidiam cogita-
to. **Q**uid vere invidere. nisi
malū videre. **S**i nō esset
ille basiliscus nūq̄m p eius
invidiam mors intrāsk in
extrem terrar. **D**e misero ho-
mini. qui invidū nō pvidit.
Superemus i hoc vidū. dū
adhuc vivimus. si post mor-
tem volumus ministrū tan-
te nequicie nō timere. **N**emo
alterius bonū invido in spi-
nat oculo. **S**emper hoc ipm
iam qd in se i tabe sua illud
inficere. i quodamū infici-
cere. **Q**ui hominē odit ho-
micidā illū veritas attesta-
tur. **Q**d i ille qui bonū odit
in homine. nūquid nō ho-
micidā poterat appellari. **I**n
huc vivit homo. i ille tam-
reus i mortis eius. ad huc
ardet ignis quē dñs ihc mi-
sit in terram. i invidus ē tan-
quā qui spm extinxit. iam
campnatur. **D**e vobis a-

dracone. **I**nmanus bestia est.
flatu igneo quicq̄ attingit ne-
cat. nō modo bestias tre h i vo-
lucres celi. **N**aut aliū ego hūc
draconē. qm iracūdie spiritū
reor. **Q**uantos i sublimis ut
videbatur vite. flatu hūc dra-
conis misere satis ad vltos.
turpit in hui os ingemūm
cecidisse. **Q**ui melius sibi ipm
irasci potuerant. ne peccarent.
Simurū affectio naturalis
ira hominū i h ab vteutibz
bono nature gravis p dicio est.
i miseranda pncies. **C**ripe-
mus illā frs in quibz expedit.
ne forte ad invtilia illicitaqz p-
rumpat. **S**ic nimirū solet amo-
rem amor expunge. solet i ti-
mor timore depelli. **N**olite time-
re eos qui corpus occidūt dicat
dñs. aīe aut nō habent qd fa-
ciant. **E**t cōfestum. **O**stendā aut
vobis quē timeatis. **T**imete at-
enī qui potestate hnt corp i aīam
mittere in gehennā. **I**ta dico
vobis. hūc timeate. **N**c si mani-
festi dicat. hūc timeate. ne illos
timeatis. **R**epleat vos spc timo-
ris dñi. i alieu timor locū in
vobis nō habebit. **E**t ego dico
vobis. **N**on aut ego h veritas.

nō ego s̄ dñs. Nolite irasci eis
qui trāstoria vobis auferūt.
qui cōiūcia inferūt. qui in
gerūt forte supplicia. et preter
hoc faciūt nichil. **O**stendā
aut vobis cui debeat iras
ci. Irascimini ei sola q̄ vobis
nocere potest. sola facere ut
om̄ia illa nō prosint. **I**duis
scire q̄ nā illa sit. **I**niquitas
ip̄ia. Ita dico vobis. huic iras
cimini. Nulla enī nocebit ad
uersitas. si nulla dominetur
iniquitas. **Q**ui p̄fecte huic
irascatur. ceteris nō mouetur.
magis et amplectitur ea. **E**go
inquit in flagella paratus
sū. **S**it dampnū. sit diuitiū. sit
lesio corporalis. patius sū et nō
sū turbatus qm̄ dolor meus
et sp̄s meo sp̄. **Q**uid mi ex
teriora om̄ia p̄uipendam?
in huius estimatione doloris.
Filius inquit vteri mei p̄seq̄
tur me. et diuitianti serūulo
indignabor. **C**or meū ceterū
quid me cōsequitur me ut mea
et lumē oculorū meorū. et dāp
na temporalia plangā. aut
inymoda temporalia reputa
bo. **H**inc nimirū nō in mā
suetudo oritur. cui draconis

flatus nō noceat. s̄? mag
nanimitas qm̄ rugitus leo
nis nō creat. **A**dversarius
nū tanq̄m leo rugiens ait
petrus. **G**racias illi mag
no leoni de tribu iuda. rugin
re iste p̄t. ferire nō p̄t. **F**ugi
at q̄ntū vult. tū si fugiat
ouis xp̄i. **Q**uanta munita
tur quanta exaggerat. q̄n
ta intentat. **N**on sumus bel
tic. ut nos p̄sternat vacuus
ille rugitus. **S**ic enī phibent
qui talia curiosē vestigauē
rūt ad rugitū leonis nullā be
nā stare possē. ne eam quidē
q̄ aduersus ictū ei et tota ani
mositate repugnat. et ple
rumq̄ sup̄at ferientē. que
nō sustinet rugientē. **B**ere
bestia v̄e rationis expers.
qui tā pusillanimit̄ ē. ut so
lo timore cedat. qui sola fu
turi exaggeratione laboris
victus. ante p̄siliū nō te
lo s̄ tula p̄sternit. **N**ō dū
restitit v̄s ad sanguinē.
ait ille strenuus dux. q̄
leonis huius nouiat vanū
ē rugitū. **E**t alius quidā.
Hesitate inquit diabolo. et
fugiet a vobis. **iiij.**

Agamus fr̃s gr̃as
factori nr̃o. b̃nfac
tori nr̃o redempto
ri nr̃o. remuneratori nr̃o
aut potius spei nr̃e. Ipse em̃
retributor. ipse retributio
nr̃a. nec aliud iā qm̃ ipm̃ ex
spectant ab ipso. Primum
quod nobis prestat. nos
ipsi sumus. Siquide ip̃e fecit
nos. i nō ipi nos. Parū ne
videtur tibi istud q̃ te fecit.
Cogita quale te fecit. Nam
re etiā scdm̃ corpus egregia
creatura. s̃ scdm̃ aīam ma
gis ut pote ymagine crea
toris insignē. rationis pa
pitem. capacit̃e largitudinis
eternae. Porro scdm̃ ambo si
mul p̃teritis creaturis. mag
is ad mirandā. coherentē
sibi incomphensibili artifi
cio. i vestigabili sapia cōdi
toris. Itaq; tā magnū hoc
donū. qm̃ magna res homo.
S; qm̃ gratuitū putas. Pla
nū est quod nichil aū p̃ue
runt. qui penur̃ nō sunt. An
postea sp̃abatur gr̃am re
tributurus auctori. Qui
dūo d̃s n̄s estu qm̃ bonoy
meoy nō eges. Nō g̃ necessa

riā retribuēs ei gr̃am q̃ sic p
om̃ia sibi sufficit. s̃ deuotas
reuelaturus gr̃as. ei qui sic
meruit sp̃abatur. Qd̃ p̃li
gr̃as agat. Si quis odor
lumē. si quis vltū aurū. si q̃s
narū. si q̃s manū. si q̃s pe
dū. t̃ p̃peditū aliquomodo
repalle videret officiū. si q̃s
sapitām quavis orōne ex
citasse in te cōnem. quis nō
alius tibi vehementissime suc
censeret. si qm̃ forte b̃nficij
hui in memorē. aut b̃nfacto
ri cōphendit in gratiā. Qui
vero d̃s deus tuus ip̃a t̃ z
instrum̃ta largit̃. ex nichilo
fecit hec oīa. Nec in fecit. s̃ i
cōp̃git. etiā i reformauit. ac
suo quodq; illustrauit offi
cio. Quomodo n̄ is om̃i iure
sibi gr̃as exigit ampliores.
Nam n̄ h̃ quide licet maxio
tentis munere. qui cedit
ut esses qui aū n̄ fueras. ad
iecit etiā vñ subsisteres qui
iam eras. Nec minus h̃ libe
ralit̃. qm̃ illud mirabilē
z operatus. faciat inq̃t
hominē ad ymaginē i simi
litudinē nr̃am. Qd̃ vō pot
tea. Et p̃lit piscib; maris

et bestis tre et. Nam celestis
se se elementa. in usus tuos
creasse an docuerat. Nempe
facta memorant. ut essent
in signa et ipsa et dies et annos.
Qui putas. Nulli utique et tibi.
Ceteri siquidem omnes crea-
ture. aut in nullo egent his
omnibus. aut non intelligunt ea.
Quia copiosius in scro hoc
beneficio. quam liberalissimum
fuit. Quia ergo et largitus. ad
sustentationem. quanta ad solu-
tionem. quanta ex hoc iam ad cor-
rectionem. quanta et ad delecta-
tionem. Verum si duo gratias. et
dupliciter gratias fecit. Quid di-
co dupliciter gratias. Sine me-
rito tuo. sine labore tuo. Ne-
pe dixit et facta sunt. In idcirco
minus deuotus. minus
obnoxius. minus gratus. quod si
quidem sicut nichilo. ita de
nichilo fecit. Per ipsi cordis
et occasionem in gratitudinis in-
uestigare. Nemo id facit. nisi
qui gratis esset in gratus.
Puto enim neutrum et propter
minus uale. quam prestanti
minus difficile fuit. Alioquin
si forte quod ei laboriosum tibi

magis commodum ducas. certe
ipso tibi iudicium habet. Nec te a-
libi illud putem quia apud
te didicisse. Sic prestantes li-
bentius ipse frui tuo. absque in-
commodo tuo. Verum et si gratiam
prestarere velles. nolles tamen ut
hanc et ille preterderet in gra-
titudinis causam. Ceterum ex
hoc iam tantum opus tue recep-
tionis attende. si non est velamen
exultationis. laboratum pro-
tus mea. Gratis quoque hoc
prestitum est. Si gratis quod ad te
pertinet. Nam quod ad illum. pla-
ne non gratis. Saluus factus
es nichilo. non de nichilo tamen.
Quid ad huc docuit tui affec-
tus. Immo vere mortua est
illa. dormit quod huius beneficii
non respondet. quod se totam non
effundit in gratiarum actionem.
et vocem laudis. Nam et cete-
ra duo. euidentissime tantum habet
commendat. ut meis quoque uis
fuisse dilectio competeret. non
propterea de facili prestantis quod uol-
let aliter. sed quod non aliter oportet
ret. Itaque fecit te deus tuus.
fecit tam multa propter te. et te ip-
sum. Verbum raro factum est et habi-
tatum in nobis. Quid ad huc

restat. **F**actus est ipse teni caro
 una: te quoque tecum faciet spi-
 ritu vult. **N**on recedant. q-
 tuor hanc corde: non ab ore. non
 a memoria: non ab affectu.
Hec cogita semper: in his semper
 delectare. **H**is velut quibusdam
 stimulis urgens. sollicita
 anima tua: his facibus eam
 inflammare curato ad reda-
 mandu cum qui tam multipli-
 cat suum et erga te commendat
 amore. **N**emento sane quod
 idem ait. **S**i diligis me man-
 data mea serua. **S**erua quod
 mandata creatoris tui: ser-
 ua mandata benefactoris tui:
 redemptoris tui. remunerato-
 ris tui. **E**t si hec quatuor:
 quod sunt mandata. **O**mnes
 uouimus decet esse. **I**taque potest
 uariu hunc. decalogu legis
 multiplicans vera habes
 quodragessimam: tenes quodrage-
 simam spalem. **T**antu sta in
 timore et propara animam tuam ad
 temptationem. **C**auere serpentis
 astutiam: obserua insidias in-
 imici. **S**emper quod duplici tem-
 ptamtu. quod deficiam impedire
 conat actionem quam exigeris
 gratia. **T**emptat: in his

omnibus christi. **U**t veraciter ab a-
 plo scriberetur temptat: per
 omnia plurimulitudine abscis-
 pendo. **E**rit forte qui miretur:
 et dicat. quoniam se se temptationem
 domini non legisse. **V**erum ut ego
 arbitror non diceret: si legisse
 se meminisset. quoniam temptatio
 vita hominis super terram. **H**oc
 enim qui meminit: non ea tam
 templa temptatione temptatu
 domini fuisse arbitratur quam terra
 est inuenio de terra. in pin-
 nacio templi. in ostio mon-
 tis. **S**ane in his omnibus erat
 manifesta temptatio. **V**erum
 illa que ex tunc et deinceps usque
 ad mortem crucis ei non defuit: et
 si occulta: vehementior tamen fuit.
Nec si apponit quoque simili-
 tudine videbitur abhorre.
Nam et ista illa beneficia que
 tulerunt: euidentissima et in luce
 posita esse uolunt. **S**ane ad
 spem uite eterne quod pertinet. non
 dum exhibuit: nec dum propala-
 tum est nobis. **N**ichil pueri mi-
 rum si sit minus apta temptatio:
 ubi et causa temptationis oc-
 culta. **E**teterum et diuturnior et
 validior ipsa est: quod aduersus
 spem nostram quicquid habet

47
malignitatis exerat inimicus. Itaque primo quidē ut aut
tori nature ingratos faciat
ampliorem ingerit sollicitu
diuē p naturā: quē admo
dū ē ip̄i xpo esuriēti ausus
est dicere, dic ut lapides isti
panes fiant. Quali b figurā
tū nrm ignoret ip̄e qui fuit
it: aut non curet homines
qui celi volucres pascit. Qm̄
vero ingratus ē ei, qui ppter
hominem hūc condidit, mū
dū: quisq; ut subam ei qm̄
cupiscat obtineat: pacens
nō veret̄ adorare malignū.
Hec in q̄t omnia tibi data, si
pacens adoraueris me. Tu
ne illa fecisti miser. Quom̄
cabis q̄ ille creauit: aut quo
modo abste speranda, quom̄
tua ad orōne petenda: q̄ ab
illo dīga, in illius sūt posita
dīcone. Jam in h̄ quod ait,
mitte te deorsū: caue ē quicū
q; es, qui templi pīna culū
scendisti. Caue ē speculator
domus dñi: caue qui in ecclē
sia x̄ loq̄i cūeris tenē subli
mē. Qm̄ ingtus eū, ymo q̄
iniuriolus es, illi magna
sacramento pietatis: si in illo

questū estimes pietatē. Qm̄
infidelis es ei qui misterū
hoc sanguine ip̄o dēctur:
si eo queras gloriā tuā q̄
nichil ē, querens q̄ tua sūt, n̄
q̄ ihu xpi. Qm̄ in digne re
spondes ei dignatōm qui
dispensatōne hūilitatis sue,
sublimē esse te fecit: celestia
tibi sacramenta dimisit: celest
tem forte et ampliōrē qm̄ ce
lestib; ip̄is sp̄itib; tradidit
potestatem: si deorsum te re
mittas, sapiens nō q̄ sursum
sūt q̄ que sup̄ tram. Et rois
qui de vtrūq; eminenā
ad manus gl̄e se se demittit
et deiat appetitū: haurit dubi
ū, quin dño virtutū qui tā
ta tollerant ut vobis for
mā huius in pmeret satans,
p grā et humilia reddat. Qd
siceremus diligētiā fr̄s, ne
forte pīna illa temptatō q̄
corpalis necessitatis orōne
anīmū turbat: alpidi debe
at compari. Hoc n. animal
quodcūq; violentū morlu
nocet, obturat aurē ne vo
cē audiat in cantatōis. Quid
b agē nūtur in hac pte tēp
tator: n̄ ut ad vltus doloano

ne fidei aure cordis obstinat
 et obdurat. **S**ed non proficit in mu-
 nus i eo: non illius preclusit au-
 ditum qui ait. **N**on in solo pa-
 ne uiuit homo sed in omni uerbo quod
 procedit de ore dei. **N**am in eo
 quod ait. si omnia tibi dabo si
 pacens adoraueris me: nisi
 diabolus et male suadibile sibilum
 adiuuante draconis. **F**erunt illum
 in arena latitante: et aues
 volantes flagiti attrahere ve-
 nenato. **E**t in uenenatus hic
 flatus fuit: si omnia tibi dabo si pa-
 cens adoraueris me. **N**erum
 non erat ista quolibet aui:
 nichil potuit draconis flatus
 ad illam. **D**e basilisco quid di-
 cam? **M**onstruosus ceteris:
 solo visu hominem inficere: in-
 terfici prohibetur. **S**i fallor: va-
 na gloria est. **V**idete inquit ne
 iustitiam uestram faciat coram
 hominibus ut videamini ab eis.
Nec si dicat. **C**auete oculos ba-
 silisci. **S**ed cui uoce dicitur basilis-
 cus? **E**t qui non uiderit basilis-
 cum. **A**lioquin si per eum uide-
 as iam nihil nocet ut aiunt:
 magis moritur ipse. **I**ta est frater
 non uidentes uocat inanis
 gloria: cecos et negligentes. qui

se ei ostentant qui se exponunt:
 et non potius ipsi in speculantur.
 non attendunt. non discunt
 illam. **N**on uident denique quoniam sit
 frivola. quoniam caduca: quam
 uana. quoniam inuolans. **S**i quis
 enim inuicatur huius inuocatur
 basiliscus: si iam occidit eum
 uana gloria sed occiditur magis.
 et occidit ei quodam in uisa in
 puluere. **I**ungo redacta in ni-
 chim. **P**uto autem non est quere
 quid ad inanis gloriam eam tempore
 uisa sit peruenire ubi deum est:
 si filius dei es mitte te deorsum.
Ut quod enim si non ut uideretur: ut
 ut laudaretur ab basilisco. **E**t
 uide quoniam se ipsum occultauit
 ut basiliscus: quasi non possit au-
 te uideri. **S**criptum est inquit.
Et in anglis suis mandauit
 de te: et in manibus tollent te.
Quod scriptum est maligne. quod scrip-
 tum. **A**nglis suis mandauit de
 te. **Q**uod mandauit. **M**andate
 te et uide: quoniam subtrahit ma-
 lignus et fraudulenter quod
 fraudis sue commenta dissol-
 ueret. **Q**uod enim mandauit.
Nempe quod in psalmo scrip-
 tur. ut custodiat te in omnibus
 uis tuis. **N**umquid in papirius.

Qualis via h̄ de pinnaculo tēp
pli mittere se deorsum. Non ē
via h̄ s̄ ruina. Et si via tua ē
nō illius. Frustra in tempō
ne capitis in toristi. qđ scptū
ē ad corpis solacionē. Huic
enī necesse ē custodiri. cui ti
mendū ne offendat ad lapi
dē pedē suū. Nō est qđ custodi
atur. cui nō est qđ timeatur.
Quid d̄ taces et illud qđ sequi
tur. sup̄ aspide et basiliscū am
bulab et calcabis leonē et dra
conē. Te enī hec pabola tan
git. Monstruosa malignitas
monstruosis appellacionibz
calcanda signat. Nec modo
ab ipso capite. s̄ et a corpore vni
ūso. Siquide adūsus dūm p̄
tina d̄fusione hanc. nō iam
serpentina calliditate. s̄ cru
delitate vsus ē leonina. vsq;
ad stumelias. ad flagella.
ad alapas. ad mortem mor
tem aut crucis. s̄ manifeste
et leonē te calcavit. leo de
tribu iuda. Sic et adūsū nos
fr̄s. ut in ceteris om̄ibz vide
rit se frustratū. toto iam fu
rore p̄secucionē suscitāt qua
lis non fuit ab initio. ut ve
hemencia tribulacionis. et

nū celeste includat spantibz
Felix aīa que et ipm leonem
potenti v̄tute calcans. vio
lent̄ illud rape p̄ualebit. Et
hoc itaq; dilectissimi tamē
sup̄ aspide et basiliscū cau
a et sollicitius ambulem?
Caveam⁹ om̄ne radicē a
maritudinis. ut nemo nrm
mordax inveniatur. nemo
audax v̄l ardens. nemo in
exorabilis aut rebellis. Nec
vero deorsū mittam⁹ nos s̄
tūscendant et tūsiliam⁹ leta
lem gl̄e temporalis obtinū.
ut quom̄ scriptū ē. frustra
iaciatur rete aū oculos pen
uator. Conculcem⁹ quoq;
leonē parit et draconē. ut
neq; ill⁹ rugitus terreat. n̄
ill⁹ flatus inficiat. Vident
hec q̄tuor monstra affectio
nibz eque quatuor singla
singlis maubare. Cui ḡ p̄
nissimū draco insidiatur.
Existimo q̄a cupiditati. qđ
hanc nouerit esse radicem
om̄iū maloz. et que maxie
cor subūtat. Iude et q̄i d̄siles
dixit. h̄ om̄ia tibi dabo. Nam
de leone quid manifestū est.
qđ tibi ad timoris ianuam

trifidos det rugatus. Porro trif
nae fores aspis obseruat. qd
cas maxime morsib; suis p
mas arbitretur. Inde i ad
xpm dñm. donec iam esurien
tem cerneret nō accessit. Con
tra sane caueat necesse ē leti
na basiliscū. qd ea potissimū
aditu venenatos ingerere
solcat radios oculor. nec
vana glā nisi oblectie noce
at vanitate. Illud quoq; cō
sidera. an forte virtutes qua
tuor. quatuor. hys pignis
opponere valeamus. Leo ru
giet. quis nō timebit. Si
quis ille ē. fortis erit. Si
frustrato leone. draco ab
conditur in arena. ut vi
rulentis flatib; atq; hat ani
mā. insufflans in eam quo
dam in desiderii trenom. s. d
cupiscenciā. Quis putas
illi p̄cūtabit insidias. Ne
mo utiq; n̄ prudens. It for
te dñi ad ista descende caues.
verget queuis molestia. i et
te p̄tinus aspis ad est. Nam
oportuū sibi temp̄ in venis
se videt. Quis nō exaspera
bitur ab aspide ista. Nempe
ut tempas i modestus. qui

sciat habū dare i penuriā
pati. Puto ex hac occasione
fascinare te volet. male blan
diens oculus nequū. Quis
auitet faciem suā. Profecto
iustus qui nō in non ipse s̄
accipere glām queret que
dei ē. s̄ nē ab alio quicq; rea
pe velit oblata. Si tam ille
sit iustus qui iuste quod ius
tū ē exequatur. qui iusticiā
suā suā nō faciat coram ho
minib;. qui deniq; i si iustus
fuerit. caput nō leuet. Her
enī vtiis sp̄alit in hūilitate
sistit. her intencione pur
gat. her quoq; meritū om̄e
eo veracius i efficacius ob
tinet quo iustit̄ arrogat s̄.

Sermo . 15^o — de versu . 14.

Uenite ad me oēs
qui laboratis et
onerati estis. i ego
vos reficiā dicit dñs. Colli
te iugū meū sup vos. i i ve
niet rectem animab; vris.
Iugū estū meū suauē ē i ou
men leue. Laborantes ad re
fectionē in vitat. ad requiē
p̄vocat oneratos. Non tñ
interim om̄is subēhit aut
laborem. magis aut onere

alio. alio labore. imutat. **B**o
nere leui. suauis iugo. in quibz
requies ac refectio. et si nunq
appareat tñ inueniatur. Gra
ue onus iniquitas. sedens
sup talentū plumbi. Sub
hac gemebat sarana qui
dicebat. Iniquitates mee sup
gressę sūt caput meū. et sic
onus gr̃e grauate sūt sup
me. Quid ergo onus xpi. qd
onus leue. Et quid ego sen
tio. onus bñficioꝝ. Dulce onus
q̃ ei qui sentit. ei qui exptur
Alioquin si nō inuenias. si
nō adueras. gr̃e omniū xpi
culosū. Oneriferū animal
hō. rempe sue mortalitatis.
Si ad huc portat p̃ta sua
onus graue. si iam forte ex
oneratus ē. a p̃tis. min⁹ quide
gr̃e q̃ si. sanilm sapiat. non
min⁹ gr̃e onus inueniet. h̃at
ip̃am qm̃ dixim⁹ exoneratōe.
Onerat nos cū exonerat deus.
onerat bñficio. cū exonerat
a p̃tis. **D**ox onerati. **C**ri a me
dñe. q̃ hō p̃tor tñ. **D**ox onerā
ti. **S**emp eū q̃ timentes sup
me fluctus timui dñe. **S**emp
inquit timui. sic aū. sic p̃
acceptā in dulgenciā p̃tor.

+ **D**ox onerati. **E**d tribuā dñō. p̃ oībz
q̃ tribuit mī.

Beatiss homo qui semp est
pauidus. n̄ minori angitur
sollicitudine. ne forte obrua
tur bñficio qm̃ p̃tis. **I**dē
si quide diuina nobis tā sedu
la erga nos. et tā p̃fusa bñfice
cia imendat. vt sollicitemur
ad gr̃am. imitemur ad dilectio
nē. **A**nglis. s. mā. etc. b. cul. t
t oībz. v. t. **E**d vlt. potuit tibi
facit. et nō fecit. **N**om qd cogi
tes ingenua creatura. **H**abes
gr̃am cū anglis dñi. q̃ ad ip
sū ambis dominū anglor.
Oras et optas. ne nūcis nō
crentis ipse quoq; q̃ loque
bat assit. nec te q̃si p̃mediū
q̃ sui osculo oris osculet. **I**n
disti sup aspice et basiliscū. le
onē parit et draconē et ambu
landū fore. n̄ sup draconē ip̃o
victoriā michael et anglor. cū
ignoras. **D**eruntū n̄ michael.
q̃ dñō clamant desideria tua.
Libera me dñe et pone me iux
ta te. et quibz vis man⁹ pugnet
dē me. **H**oc nempe. nō modo
altis q̃ ip̃is quoq; alacribz
alacris captare refugium. vt ex
sententia p̃fiteri. qm̃ tu es
dñe spes mea. m̃to responde
t. altissī posuisti. re. tuū. **N**on

cū dedignat² esse spes miserorū
miserator & misericors dñs.
nō se ipm liberatōrē simul &
ptectorē i se sperantibz exhibē
reculat. **E**t in i me. l. inquit. li.
cū. ptegā. e. g. c. n. meū. **S**empe
nisi dñm. n. custodierit ciuitatē
frut. vige. q. c. eā. tunc ille hō tunc
angls esset. **N**on tunc iustitū
iustm. q. parum q. pmo nichil q.
foret. etiā si nō angloz dñs eet
in ciuitu iph sui. **M**erito pūde
in ciuitatē sponsa de scribit in
uentis. **L**icet angloz vigilibz. p
mo ab eis magis inuenta. nec
ipā eos querebat. n. substituisse.
nō creta fuisse vigilibz. q. pū
tata breuit² de dilecto. ad ipm
oculus ppolasse. **E**rat eū cor ei
n. in vigilibz. q. in dño fiducia
hñs. **E**t alr tuadentibz forte au
bat. **I**n dño fido. qūo dicatis
aie inee tūlmig. i mōtē. sic. pal.
Nimus vigilanc id obserua
uerūt chorinti. cū offensis q.
vigilibz secederent apud eos.
q. minime pūssient. **E**go qui
de cephe. ego aut pauli aut.
ego vero appollo. **Q**uid fec
runt vigilēs sobrii. vigilēs
cūspetē. **N**on eū poterant
sibi suscipe sponsam. q. bñ eā

emulabant. q. eā emulabāt
dei emulacione. qui despondeat
vni viro vigne castam exhibē
xpo. **P**uulerūt me & vulnera
uerunt me. ait. **E**t quid ita.
Si fallor urgebant vt pūsi
ret pū in uentura dilectum.
Deniq. 2 tulerūt palliū meū
meū inquit. **H**aut dubiū qū
vt curreret expedita. **A**nimad
ueritē ē qm valide pūssiat. qui
bz sagittis apls wulnerat eos
qui dūstisse apud vigilēs vide
bantur. **N**ūquid paul. p. vobis
cūstix² est. aut in nomine pau
li baptizati estis. **E**t item. **C**ū
eū dicit quis ego sū pauli a
lius ego sū appollo. nōne hōi
nes estis. **Q**uis ē g. apollo. q. s
ū paulus. **M**inistri ei. cui cre
didistis. **E**t in i me spauit. l. cū.
Nō in vigilibz. n. in homine. n.
in anglo. q. i me in q. spauit.
nichil boni n. ex me. ne p ipos ex
spectans. **O**mē. n. datum opti
mū & oē donū pfectū de surtū
ē. descēdens a pte luminū. **E**x
me ex cubic angloz. obseruā
cū secretiores mot² spāl. solli
titanā. pūssancū suggesto
res iniquos. **C**eterū in tima
tane custodia sectissime intē

+ Et me vigilie hominū. vales vñq. cū
manifesta opa. eis mīmū custodes homi
deputau.

nomis n̄ in exime verū r̄ p̄ me
fiat uere ē: qđ illo quidē hu
man' nequeat. h̄ uē angelic'
quoq; ocl̄s penetrare. Ignos
camus t̄plice h̄ar custodiam
fr̄s: exhibeant' nos eis quales
cuq; s̄uenit exhiberi. **P**roidea
m' bona corā homībz: coram
anglis. corā deo. **C**ontendam'
placē omībz p̄ oīa: h̄ maxie ei.
qui maximus ē sup̄ omībz. In
spectu anglor' spallam' eis
in eis quoq; qđ scriptū ē imple
atur. **E**ui timent te videbūt
te. i. letabūt: q̄ in p̄bū tuū sup̄
spau. **O**bediam' p̄positis nr̄s
qui p̄vigilant tanq; redditu
ri rōnē p̄ciabz nr̄s: ut nō cū
t̄stiaa h̄eo faciant. **E**t quidē
gr̄as deo ex tui' solo munere
venit. n̄ z qđ multū vos pro
ueā: n̄ z qđ multū vobis time
ā in h̄ar p̄re. **E**d ē enī gau
diū meū i. gl̄a meā: h̄ p̄p̄
ta obediatio i. irrep̄hensibilis
d̄satio v̄rā. **E**d si certe cog
noscerē. ne anglos quidem
ampli' aliqd in vobis cog
nosce qđ deceat apud ne
minē v̄rū ex anachemate
iericho quippiā occultari. n̄
murmurare aliquē nō de h̄e

re in occulto nō similitone age
re v̄l remisse. n̄ ignominiosas
animo volūe cogitaciones. qui
bz solet h̄eu in terdū ip̄a quoq;
pars corpis p̄turbari. **M**ag
nū hoc michi gaudiū in creā
tū: h̄ nō dū v̄rā plenitudo.
Nō enī tā magni sum' ut pos
sit nobis adeo ē p̄minimo
ab homīe iudicari nō posse: mi
nus aut nichil r̄spos ēē no
bis. **C**eterū si occultissimū in
dicē timet quā magnū: quātū
uos ad illū examinis memoi
am s̄uenit trepidare. **C**ū m̄
stringeret certum ēē. nil ēē in
omībz nobis illū offendens
oculū. qui solus p̄fēcie nouit
qđ sit in homīe: videns in eo
quod in se ille n̄ videt. **H**oc v̄l
maxie iudiciū vestigem' fr̄s.
r̄ ed amplius frequentat' in
timore r̄ tremore ip̄s sollicita
nonē. quo min' cōprehendere
possum' inuestigabile abyssū.
iudicior' dei: i. irrefragabile
disposicionē. **C**ū h̄ timore spes
habet meriti: cū hoc meriti
fructuose spatur. **E**t aut iō
q̄ timor firmissima quedā
r̄ efficax materia spei: si quis
prudēt' aduertat. **S**iquidem

maximū quoddā dei donū n
 mox iste: et ex p̄ceptione p̄sentia
 firma ē expectatio futurorū. **P**ot
 nemo b̄nplacitū ē dño sup timē
 tes eū: et vnaq; vita iū voluntate
 eū: et in b̄nplacito eī salus et̄na.
Em in me sp̄auit liberabo eū.
 Dulcissima liberalitas: in se
 sp̄antib; n̄ de est. **H**oc em̄ totū
 hominis incitū: si totā suā sp̄e
 ponat in eo qui totū hominem
 facit saluum. **I**n te sp̄auerūt
 p̄res n̄r sp̄auerūt et liberaſti eos:
 ad te clamauerūt et salui facti
 sūt: in te sp̄auerūt et nō sūt cōfu
 si. **Q**uis em̄ sp̄auit in eo: et cōfu
 sus ē. **E**sp̄ate in eo oīs agrega
 no ip̄s. **E**uētiq; em̄ locū calcā
 uerit pes v̄r v̄r erit. **P**es v̄r va
 p̄ sp̄es v̄r ē. **E**t quātiūcūq;
 illa p̄cesserit obtinebit: si tamē
 in deū tota figatur: vt firma
 sit et nō timebit. **Q**uid timeat
 aspidem aut basiliscū: quid
 leonis rugitus: aut draconis
 sibilos expauescat. **E**m in
 me sp̄auit: h̄. eū. **P**orro libera
 tū quidē ne iterū egeat libe
 ram. **P**regam eū et cōseruabo si
 tū cognouerit nomē meū: ne
 tibi tribuat qd̄ liberatus est:
 h̄ nomini meo det gl̄am. **P**ro

tegam eū. qm̄ cogit nomē meū.
In p̄sentia em̄ vultus gl̄ificatio:
 in noticia nominis p̄dictio ex
 libetur. **E**xpes in nomine: res
 in facie est. **E**t em̄ videt quies
 quid sp̄at. **F**ides vnaq; exaudi
 tu. **E**t ea quidē iuxta eundem
 aplm̄ ē rerū substantia sp̄a
 darū. **P**regam eū. qd̄ n̄ meū.
Nō nouit nomē eū qui illud as
 sumit in vanit: qui dicit ei dñe
 dñe: et nō facit qd̄ dicit ip̄e. **N**on
 timet nomē eū qui eū nō ho
 norat vt dñm̄: nec vt p̄rem
 diligit: nec vt deū timet. **N**on
 nouit nomē eius: qui ad va
 nitates et insanas falsas
 dñtine. **B**eatiss vir tū:
 est nomē dñi spes eius: et nō
 respexit in vanitates et insani
 as falsas. **P**aulus h̄ nomē agno
 uerat: qui dicebat. **N**ō em̄ ali
 ud nomē datū ē hōmib; in
 quo oporteat nos saluos fie
 ri. **N**os quoq; si nouim̄ no
 men s̄m̄ qd̄ in vocatū ē sup
 nos desiderandū vnaq; nobis
 vt semp̄ s̄ficet in nobis: at
 q; ita grandū iuxta doctrinā
 saluatoris. **P**r̄ v̄r qui es in ce
 lis s̄ficet nomē tuū. **D**eniq;
 audi qd̄ sequat in psalmo.

Clamavit ad me: et exaudia-
eum. Hic fructus notitiae nomi-
nis. clamor orationis. Porro fruc-
tus clamoris exaudicio salua-
toris. Quoniam enim aut non in vo-
cans exaudiri poterat: aut
nomen domini nesciens invocare.
Gras ei qui manifestavit ho-
minibus nomen patris: fructum salu-
tis in eis in vocatione constituens:
sic scriptum est. Quicunque in voca-
verit nomen domini saluus erit.

Sermo. xvi. Beati Bernardi

Clamavit ad me
et exaudia eum. Hoc
plane est testamen-
tum patris: et pietatis sedes:
et pactum misericordie et mise-
rationis. Spavit in me: et
liberabo eum. Nomen meum cog-
novit: pergam eum: invocavit
me et ego exaudia eum. Non dicit
dignus fuit: iustus et rectus
fuit: in vocans manibus et mu-
do corde: propterea liberabo. per-
gam et exaudia eum. Si enim
aut similia diceret: quis non
dissideret? Quis gloriabitur
cassum se habere cor? Nunc autem
apertum est propitiatio et propter hanc
legem: te domine. Dulcis lex:
et meritum exaudicionis: in cla-

more constituit postulacionis.
Clamasti inquit ad me: et exaudia
eum. Merito non exauditur qui cla-
mare dissimulat: aut omnino
non postulans. aut tepide pos-
tulans et remissus. Siquidem
in dei auribus desiderium vehe-
mens clamor: magnus est.
et regione autem remissa intentio.
vox submissa. Quia illa penet-
abit nubes: quoniam audiet in celis.
Sempe ut clamandum sibi no-
verit homo. ut per mordia sue or-
onis: ipsum quem oraturus est
preparari in celis. prius esse admo-
net: quod videlicet impetum quod
dam spiritus illo sibi iaculandum
esse meminere oratione. Spiritus
est deus: et in spiritu clamer ne-
cesse est: quisque clamorem suum
ad eum desiderat pervenire. Si
autem eum non in facie hominis
respicit tamquam homo. sed ma-
gis intuetur cor: sic ad cordis
potius vocem quam corporis aures
eius: aut merito dicitur. deus cor-
dis mei. Hinc est quod moyses fo-
ris tacens intus audit: dicitur
te sibi domino. Quid clamas ad
me. Clamasti ad me: et exau-
dia eum. Non in merito. Clamorem
magnum. sane magnitudo ne

cessitatis error sit. Quid enim
clamans peccat? in solatione.
liberatione. glorificatione.
Alioquin quomodo super his ex
audiat? super aliis clamat.
Exaudiat eum ait. In quo ex
audies domine? vel in quibus? Cum
ipso sum inter. e. e. r. g. e. u. id
magnum illud edum quod prime
sum celebraturi hunc in thia
rum arbitror referendum. Si
quidem et ipse propter nos tribulatio
ne et dolorem in venit. quoniam pro
posito sibi gaudio sustinuit
crucem. Confusione contempta. Ve
nit enim de ipso erant scripta
sunt cum mortem proderit sine
habuerunt. et sic in morte dix
it. consummata sunt. et tunc sab
batizavit. Nec dilata est gloria
resurrectionis. die tertia. tumo
dilucido sol iusticie de pumu
lo ortus est nobis. Ita ergo fructus
parit tribulationis. et veritas
ereptionis. in manifestatione
glorificationis apparuit. Si
chilominus quoque et in nobis
simile quoddam modum posse
videbit assignari. Cum ipse sum
ait in tribulatione. Quia si
in die tribulationis nostre. in die
tristis nostre. dum impletur quod ipse

ait. in mundo quidem pluram
habebitis. et quod apostolus ait omnes
qui volunt pie vivere in se ple
natione patient. Nam liberatio
plena et perfecta non die sepultu
re esse non poterit eo quod maneat
ingru grave super filios adam.
a die exitus de ventre matris
eorum. usque in die sepulture in
matrem omnium. In hac ergo die
eripiam eum inquit. quoniam iam
nichil ultra quod vel corpori vel anime
faciat mundus habebit. Hanc
glorificationem die ultimam manet.
die resurrectionis. quoniam surget
in gloria. quod in ignominia in
teritum seminatur. Non scimus
quod nobiscum sit in tribulatione.
Ex eo utique quod in ipsa tribulatio
ne consuevit non scimus. Quis enim
sustineret. quis subsisteret.
quis persisteret sine eo. Omne gau
dium existimant cum in tempta
tiones varias in caderint. Iste
meus. non in quia per multas
tribulationes oportet nos in
trare in regnum dei. et quoniam ius
ta est dominus his qui tribulato sunt
corde. Si ambulauero in me
dio umbre mortis aut quidam.
non timebo mala quoniam tu mecum
es. Ita ergo nobiscum est omnibus diebus

usq; ad consumationē seculi. Quā
aut erimus uos cū ipso. Nimi
rū qm̄ rapiemur obuiam xp̄o
in aera: i sic semp cū dño eri
mus. Quā apparebim̄ cū ipso
in glā. Nemp̄ cū xp̄s appa
ruerit uita nra. Interim tunc
abscondat̄ necesse ē: ut p̄cedat
tribulatio ereptionē. ereptio glo
rificationē. **H**oc liberati. Con
uertere nra mea in requiē tuā:
qm̄ dñs bñfecit t̄: q̄ eripuit
nram meā de morte oculos me
os alacris pedes meos alap
tu. Eripit̄ etiā i gloriā. eū. **F**e
lix qui te interim solatorem
i adiutorem habz. **A**diutor i opo
tunitatibz i tribulatiōe. **A**t qm̄
felicior: quē iā eripuit. i ere
misti tantis malis: qm̄ feli
cior: qui iam exemptus de la
queo uenauit: q̄ iā captus
est: ne malicia m̄ter intellect
tū illi: aut ne fictio decipiat
nram illi. **L**onge tū felicior:
p̄ hys omibz erit. quē assūp
seris ad te ipm̄: quē repleue
ris in bonis domus tue. i cla
ritati tue sformaueris eū. **E**t
uñ filioli clament̄ i celū: i
miserabit̄ nri deus nri. **C**lame
uñ i celū: q̄ sub celo oīa la

bor: i dolor uanitas i afflic
tio sp̄s. **D**eniq; prauū ē cor
hominis. i inscrutabile: p
m̄ sensus ei⁹ i malū. **N**ō est
in me bonū. **H**ec est in carne me
a. **H**ec peccā in ea habitat: ad
vltus sp̄m d̄cipulat. **P**ostro
mo i cor: meū dereliquit me:
i corpus mortuū ē p̄ peccā.
Sufficit aut̄ diei quoq; ma
licia sua: i ē mūdus ip̄e posi
tus in maligno. **Q**uā uegim̄
in omibz p̄sens seculi: quā ue
quit̄ aduersus nram secula
ria desideria militare uolū
tur. **S**ūt i p̄ncipes mūdi hui⁹
tenebray harū: spirituales
nequiae. aeris potestates: i
int̄ eas callidior: cunctis ani
mantibz serpens. **H**ec q̄ sub
sole om̄ia: hec oīa sub celo.
Ad qd̄ horū omniū s̄fugū
facis: in quo horū omniū
sp̄as solaciū aliqd̄ aliqd̄
auxiliū inuenire. **S**i queris
int̄ te. aruit cor tuū: i obli
uioni datū te repies. tamq̄
mortuū a corde. **S**i iuxta te:
corpus qd̄ corrūpit̄ aggrauat
nram. **S**i cū te. etiā trena in
habitacō dep̄mit̄ sensū mul
ta cogitante. **Q**uere q̄ sūti

te: si cautus esto. ventosa agmi
 na tūlure. Quia enim omne
 datū optimū et omne donū p
 fectū. nō sī de sup eē nouerūt.
 mediū latrūclī iter obsedere.
 Transi et tūsi p vigiles illas
 nequias: q̄ tam in defesse
 custodiūt et obseruant. ne q̄s
 in illā possit euadere tūta
 tē. Si te p cūsserint. si vulne
 rauerint. dimitte eis palliū
 q̄ in egypto olim iosep ad
 vltire dereliquit. dimitte et
 sindonē: vt cū euangelico illo
 iuene p fugias nudus ab
 eis. Nūquit uō solū palliū et
 sindonē dederat deus in ma
 nus impij: aut in facultatē et
 in carnem et dās p̄tatem. ve
 rumptam aīam aut illi ser
 uat. Ita q̄ sursū cor. sursū cla
 mor. sursū desideria. sursū d
 ūlacio. sursū intentio. et omīs
 expectatio tua de sursū sit.
 Clama in celū vt exaudiaris.
 et qui in celis ē p̄ mittat t̄ aux
 iliū de scō: et de sp̄o tueat te.
 Mittat t̄ interim auxiliū de
 tribulatione: eripiat a tribula
 none. glorificet in resurrectio
 ne. Magna sūt hec. si tu mag
 ne dñe p̄misisti. h̄stina p̄mis

179
 176
 lione speramus. inde audem⁹
 dicere. si corde rogamus pio.
 certe debes expromissis. Amen.

Sermo . 17. — de versu ul
 Eue nobiscū agite
 fr̄es. satis hūc spe
 dit tempus. verius
 psalmi: celebraturis prime
 dñicam resurrectionē. Jam
 nūc cuiq; n̄m sua p̄mittit.
 vt festin⁹ in capite suo s̄m
 recolant membra. q̄s in se ip̄is
 p̄stolant aliquid facienda. Cō
 gruis finis psalmi: v̄ psallen
 ti finis p̄mittit tā beat⁹. Io
 cūde d̄pletur: dū in eo spondet
 repleto tam iocūda. Longitu
 do inquit dierū repleto cū
 et. Sepius vos amoneo fr̄es:
 quod iuxta pauli sententiā
 p̄missione habeat pietatis.
 vite et q̄ nūc ē parit et futu
 re. Nū videm aut. Habentis
 quidē nūc fructū v̄m in sā
 ficatione: finē v̄ vitā et̄nam.
 Ip̄a ē que h̄ loco p̄mittit ple
 nitudo: ip̄a ē longitudo dierū.
 Qd cū tā longū qm̄ qd et̄nū
 est. Qd. n. tā longū qm̄ qd
 nullo fine p̄aditur. Bonus
 finis vita et̄na: bonus finis
 qui finē nō habet. Et sane nū

finis bonus ē: ipm etiā bonū
Amplectam̄ itaq; sanctifica
tionem qm̄ bona ē: qm̄ finis
ē vita sine fine. Sanctimo
niā sectem̄ i pace: sine qua
nemo videbit deū. Longitu
do inq; dieꝝ replebo eū: i of
fendā illi. salu. m. Dexte dei
ē ista pmissio: mun⁹ ē dexte.
qm̄ sibi olim scs iob porrigi
optabat. Opti inq; manū
tuā porriges dexteā. Delec
tationes in dextera hac vsq;
in finem. Hanc nimirū sibi
i ille porrigi optauit i obti
nuit dextera: de quo psalm⁹
ait. Vita petiit ate. tribuit.
ei longitudo di. i c. Manifest
tus deniq; sapiens dicit. In
sinistra illi diuitie i gloriā
dextera aut ei longiturnitas
vite. Quis ē hō qui vult vi
tā? diligit. di. vi. bonos. Nec
in vita qua viuim⁹ magis
mors ē: nec simplicit̄ vita. s;
vita mortalis. Nō aut hō dms;
qm̄ morti cūssime iā p̄p̄inquit
Qd s; agimus ex quo p̄mo
incipim⁹ viuere? n̄ morti p̄
p̄inquare. i incipere mori. s;
i dies qualescūq; vite hui⁹
mali i pauci sūt: sic scs pa

cartha restat. Ibi ū viuim⁹
i viuenda vita i vitalis est.
Ibi dies boni vbi in finem
bilis longitudo dieꝝ. Grās
ei qui tantū ū fortē s; sua
uit disponit vniūsa. Eū
nempe paucitas dieꝝ finit
breui quoz sufficit atq;
malicia sua. Vbi aut dieꝝ
bonitas: etnitas quoz ū de
erit. Togi. di. re. eū. Quod s;
us dixerat glificabo eū: eū
deniq; hoc vltio declarauit.
Cui tū nō sufficeret ab eo glo
rificari? cui p̄fecta sūt op̄a.
Nō eū tanta in mensitas: ū
in i mentū glificari quēpiā
p̄est. Nec ē magna sit
glorificatio: a magnifica
gloria q̄ descendit. Vnde de
lapso a magnifica gloriā ait
petrus. Vene magnifica gloriā
glorificans tā magnifice in
longitudine. multitudine.
in plenitudine claritatis. splen
dore ē gloria: i vana ē clari
tas: dies hominū breuis. Sa
piens et modi nō optabit
magis loqui ex corde ei qui
intuet̄ cor: i diem hominis
ū desiderari tu scis. Ego in
plus aliqd qm̄ ū desiderare

desidero: ut ne recipiam quid
 Hinc enim cum olim vox sit. Ego
 caritate non accepi ab homine.
 Cum igitur miseri qui gloriam quam ab
 hominibus querimus: et nolimus
 ea que a solo est deo. Sola siquidem
 deum ea. quoniam sola negligimus
 longitudinem habere: sola reple
 uerunt. Breues dies hominis: et dies
 eius sicut flos agri sic effloruit.
 Et siccatus est in quo tenui et cadit
 flos: ubi autem deum letum ma
 net. Verus nimirum dies qui
 non nouit occasum: eterna veritas
 vera eternitas: ac proinde vera
 eternitas facietas. Alioquin quomodo
 in gloria illa replebitur: quam fallax
 et vana est. Denique et in animis
 dicitur ut noueris te ex ea magis
 exinaniri posse: quam posse reple
 ri. Bonum igitur interim magis
 abieccio in elatio est: bonum magis
 necessitas quam voluptas: quod
 cum utraque res deum tunc sit: alia
 pena habet. alia sit paritura
 coronam. Utile tribulatio. que
 probationem operatur: ducit ad gloriam.
 Cum ipso sum in ista tribulatione:
 eripit eum: et gloria cum. Agamus
 gratias patri misericordiarum: qui nobis
 cum est in tribulatione: et in omni tribu
 latione nostra nos consolatur.

Hec enim ut dixi necessaria est
 tribulatio. quam in gloria vitium est
 etiam quam mutatur in gaudium. Gau
 dium sane longum: gaudium quod
 nemo tollat a nobis: gaudium
 multiplex gaudium plenum. Hec
 necessaria est ista necessitas:
 que coronam parit. Non totum
 panis fructus: semine modicum est. mag
 nis exinde profectus exurgit:
 forte insipidum. forte acriminum
 est. forte primum linquens. Non soli
 deremur que videntur: sed quam non
 videntur in eis. Que enim videntur
 temporalia sunt: que autem non vi
 dentur eternum. Prelibemur primi
 cias glorie gloriemur in spe glorie
 magni dei. Non solum autem sed per
 dicam expressius: gloriemur in
 tribulatione. In ea siquidem spes
 glorie est. Vide si non hoc ipsum docet
 te voluit apostolus: cum subiungit.
 Cum tribulatio patientiam operatur:
 patientia probationem: probatio vero
 spem. Manifeste vero adverte
 est in his verbis. cum permissum
 apostolus gloriari in spe: non aliud
 aliud. sed simpliciter eum addidisse
 dicendo. Non solum autem sed et gloria
 mur in tribulationibus. Non enim
 altera gloria commendat: sed ad
 ditur magis. ut spes glorie. sed

121
ipsa spei gl'atio requirat. **S**i
quidē in tribulatione spes gl'e.
p'mo et ipsa in tribulatione gl'a
stinet. sicut spes fructus in
semine. sic ipse fructus in semine
est. **I**n hūc modū et modo reg
nū dei int' nos ē: thesaurus in
gens in fictili vase. in agro vi
li. **E**st inq'm. s' absconditū est.
scilicet qui ibi inuenerit illud.
Quis ille? Nempē qui messe
mag' cogitauerit: qm' sementē.
Cailus fidei inuenit hūc the
saurū: n' scdm faciem iudicis
s' videns q' nō apparent: et in
tuens que nō vident. **C**ū ve
rat hūc thesaurū inueniat.
quē volebat inueniri et ab
alijs qui dicebat. **M**omētane
ū s' et leue tribulationis n're. sup
modū in sublimitate etnū
pondus gl'e opatur in nobis.
Nō dixit remunerabit: s' etnū
pondus gl'e opat' in nobis. **L**a
tet gl'a fr's mei in abscondita
nobis ē in tribulatione: et mome
taneo s' latet etnitas: in s' leui
pondus sublimē. et sup' modū.
Interi q' festinemus emere ag
grū istū nobis? emē thesaurū.
istū qui absconditus est in ag.
Omne gaudiū existimē: cū in

varias tribulationes inaderint.
dicant ex animo. dicant ex se
tencia. bonū magis ire ad do
mū luctus. q' ad domū diuinū.
Cū ipso sū in tribulatione ait dñs
et ego aliud interi q' tribulatio
nem requirā. **N**ichi adherē
deo bonū ē. **N**ō solū aut' s' ipso
nere spem meā in dño deo: q'
eripiam eū inquit. et g. cū cū
ipso sū in tribula. **D**eliciae in q'
mee ēē cū filiis hominū. eua
nuel nobiscū deus. **A**ue grā
plena ait ang'ls ad marīā dñs
tecū. **I**n plenitudine gr'e nobiscū
ē: in plenitudine gl'e erunt nos
cū illo. **D**escendit ut ipse sit his
qui tribulato sūt corde: ut nob
cū sit in tribulatione nra. **E**rit q'
q' rapiem' in nubibz obuiā et
in aera et sic sp' cū dño erim'.
si tam' curem' interi cū habē
nobiscū. ut sit comes vie. qui
patē redditor ē futurus. p'mo
qui tūc patria. nū sit via. **D**o
nū in dñe tribulari. dū in sis
metū? qm' regnare sine te epu
lari sine te. sū te gl'ari. **B**onū
in dñe in tribulatione mag' a
plecti te. in camino habē te
metū: qm' cē sine te v'l in celo.
Quē cū in i' celo? et ate q' vo

In sup. tiam. **A**urū pbat for
 mox. et viros iustos tempore tribu-
 lationis. **I**bi ibi tū eis es dñe.
 ibi i nomine tuo congregatis
 in medio stas. sicut olim cum
 tribu pueris dignatus. Et tū
 eo apparere ut diceret. qñ spēs
 quanti similis filio dei. **E**und
 repudant. qd amant. quid ē
 fugim. hūc caminū. **V**enit
 ignis. h. dñs nobiscū. et in tribu-
 latione. **B**i. **D**e p nobis. qñ dñs
 nos. **N**ichomius. quoniam si ille
 eripit quis. et qui rapiat de ma-
 nu ei. quis ē qui de manu ei
 possit erucere. **P**ostremo si ille
 glorificat. quis nā alius qui
 ingloriū faciat. **B**i. ille glori-
 ficat. qñ humiliabit. **A**udi de
 mag. quia in glia ipse glificet.
 longitudine in qñ dierū. reple.
 cū. et ostē. illi. la. m. **E**t pmo
 quidē in eo qñ plalū dierū
 nomē posuit. nō multitudinē
 aliquā si multitudinē voluit
 emendare. **A**lioqñ si multi-
 tudinē suspicaris. melior ē di-
 es una i atis tuis sup. milia.
Legim. scōs atq. pfectos viros
 et ab hys diebz uris plenos
 migrasse dier. nec fane ali-
 ud qñ virtutū plenos. plenos

intelligim. grāz. **N**imirū vlt
 ad hanc plenitudinē. velud
 de diem diem. de claritate in
 claritate. nō quidē a suis. h.
 a dñi spū tñlformant. **B**i.
 g. dies grā dicit. si ut sūt
 inueniunt. et dies honoris clari-
 tas qñ ab hoīe ē. et male niteus
 glā quā ab in vicem querunt.
 quomodo mag. nō verus dies
 pmo et plenus merides vere
 grē plenitudo. **E**t si dies plu-
 rimos diuisiones dicim. grāz.
 quoniam nō magis in multiplici
 glā. dierū intelligit multitu-
 do. **P**ostremo eundē audi. si
 ne vlla vassitudine dies mul-
 tos. **E**rit lux lūne sic lux solis
 aut pphetā et lux solis septēplē
 sic lux septē dierū. **I**ste in sol-
 lor diebz cūtis vite sue. psalmos
 suos cantare in domo dñi rex
 fidelis optabat. **E**rit cū de-
 uotes. deuotos ēē deo ad sin-
 gula tante et tam multiplicis
 glē mūnera. et in omnibz semp
 grās age. quasi cūctis diebz
 psalmos dicē nomini ei. **L**on-
 gitudinē dier. re. cū. **A**t si ma-
 nifestius dicat. **B**i. quid de-
 sideret. et scio qd faciat. quid
 sapiat ei. **N**on etiā autē vlt

ne gentili sapit: nō voluptas,
nō curiositas: nō dignitas aliq̃
secularis. **O**m̃ia detrimētū fa-
ciūt: quāā aspernat: i arbitra-
tur i stercore. **E**xinaniti pēnit
semetipm̃: nō se ex hys patit oc-
cupari: quibz nouit se nō posse
repleri. **N**ō ignorat ad cuius yma-
ginē additus sit: cuius magnitu-
dinis capax sit: si sustinet de
modico crescē. ut de maximo
minuat. **T**raque longitudine dier-
re. cū quē nō lux vā reficit: nec
ua implere nō potest. **S**iquidē
nō longiturnitas illa tūmā. nō
claritas illa occulit: nō sanctas
illa fastidiū habet. **E**rit cū se-
curitas de eternitate: glāia de
vitate: exultatio de sanctitate.
Et ostendā illi salū. m̃. **N**imix
extitit videre mēbit qd̃ opta-
uit: cū sibi rex glē glōiam ex-
hibebit eccliam. nō habentē
maculam ob splendore diei: s̃
neq̃ rugā. ob omnimodā ple-
nitudinē sui. **A**lioq̃ ad illi
fulgore luminis. sicut nō impu-
rus: sic nō turbatus quidē am-
m̃us. aut in aliquo inquiet
assurgit. **I**nde ē qd̃ nūc q̃q̃ d̃
sup̃ memini sāmouā simul
i pacē sectari p̃apimur: quod

sū hys nemo videat dñm. **C**ū
g̃ repleuerit in bonis desiderii
tūū ut nō aliud quid requiras.
Serenato pēnit ex ip̃a plenitu-
dine animo. videre poteris se-
renitate illā. illā plenitudinē
maiestatis similis deo fcs: q̃
videas eū sicut ē. **A**ut forte
qd̃ plenus om̃i glā in semet
ip̃o. **I**stis saluacionē qm̃ ope-
ratus ē deus. i plenā maiesta-
te ei om̃e tiram. vndiq̃ cū
spiciet deliciasissimus delicio-
sissimū seclī habitator. **A**d hoc
quoq̃ referri videbit posse. qd̃
adiecit: i ostēdā illi. sa. m̃. **A**lio
q̃n accipiant si mag̃ placet
hoc m̃i: ut ip̃os q̃s p̃miserat
dies i hac ostensione salutaris
exponat. **L**ongitudinē inq̃t die-
re. cū. **E**t tāq̃ q̃reres vū illi d̃
es in ciuitate dñi de d̃ legim̃
qd̃ nō lucebit ibi sol p̃ diē. nō
cū nō erit in ea: ostendā illi
m̃st. sa. m̃. ut quē admodū
i in illa s̃ptura legit lucna
ei sicut agnus. **O**stendā illi. sa.
m̃. **N**ō iā in fide erudiā. nō
iā exercebo in spē: s̃ in spē ad-
implebo. **O**stendā illi. sa. m̃. **O**s-
tendā illi ijm̃ m̃. ut in et̃
nū iā videat in quē credidit

quē dilexit. quē semp opta-
uit. Ostende nob dñe mīam
tuā salutē tuū da nob.

Ostēde nob dñe. salu. r. i. luf
fiat nob. Qui enī videt illud
videt rē: qā ipm intē. r. tu in
ipso. Hec ē aut vita etna ut
cognoscām te verū dñm quē
mīstī ih̄m xp̄m. Itaqz tūc
dimittis suū tuū dñe secūda
vbū tuū in pace: tū viderint
ocli mei salutare tuū. ih̄m
tuū dñm n̄m qui ē sup oīa
deus bñ dictus in secula amē.

*Explicit tractat⁹ beatissim⁹
ar mellisui patris n̄ri sancti
simonis bernardi sup ps̄m exi
habitar*

*contra wilhelmū abbate
cluniac. vituperante institutū Gih.*
*Juapit apollo genit⁹ bñ ler
nardi albar.*

Euerabili pa-
tri wilhelmo;
frater bernar-
dus fr̄m qui
i clauualle
sūt in vtilis seruis salutē
in dño. Usqz modo si qd me
sc̄patate iussistis. aut in vi-
tis aut nullaten⁹ acquieui:
nō ut negligere qd iubebar:
h̄ne p̄sumerem qd nesciebā.

Nūc ū noua urgente causa.
pristina fugat⁹ verecūdia: et
vel perire vel imperire colom
meo satisfacere cogor: fidua
am caute ip̄a necessitate. Quo
modo nāqz silent⁹ audire pos-
sū grām de nobis hui⁹ temo-
di de nobis quērimonia. qua
saliz miserrimū hominū. in
pānis r semitantijs. de carnis
ut ille ait. dicam iudicare mū
dū. quodqz in cetera i tolle-
rabilius ē etiā glōsissimo or-
dini v̄ro derogare. sc̄s qui in
eo sūt laudabiliter viuunt in
pudent⁹ detrahē. r de vmbra
ur̄e ignobilitatis mūdi lu-
minaribz in sultare. Itaque
subuestimēis quū non qui-
de lupi rapaces: h̄ pulices
mordaces. seu tinerē demolien-
tes bonorū vitā qā palam
nō audemus in occulto cor-
rodunt: nec saltē clamorē
etiā ventionis: h̄ susurriū de-
tractionis emittunt. Si hoc
ita ē: ut quid sine causa mor-
tificam⁹ tota die? estiman-
sum? sicut quēs occasionis?
Si ita in quā pharisaica
iactantia ceteros homines.
r qd ē supbius nobis melio